

Solvens- och verksamhetsrapport

Folksam Liv-gruppen

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)

KPA Livförsäkring AB (publ)

1 januari – 31 december 2016

2016

Folksam

Inledning

Moderföretagen Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag bildar två försäkringsgrupper som står under Finansinspektionens tillsyn. Försäkringsgrupperna benämns Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen.

Fr o m den 1 januari 2016 omfattas försäkringsföretag och försäkringsgrupper av nya krav på beräkning och rapportering av solvens. Solvens är ett mått på finansiell styrka som visar ett försäkringsföretags förmåga att fullfölja sina betalningsförpliktelser. I denna rapport lämnas information om verksamhet och resultat, företagsstyrning, riskprofil, värdering för solvensändamål och solvenssituation gällande Folksam Liv-gruppen.

I Folksam Liv-gruppen ingår försäkringsföretagen Folksam Liv, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ), KPA Livförsäkring AB (publ) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ). I gruppen finns härutöver ett antal dotter- och intresseföretag som inte bedriver försäkringsverksamhet.

De företag i gruppen som bedriver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet (Folksam Liv och Folksam Fondförsäkringsaktiebolag) tillämpar äldre solvensregler på tjänstepensions-verksamheten och det nya Solvens II-regelverket på den övriga livförsäkringsverksamheten. De renodlade tjänstepensionsföretagen Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag och KPA Pensionsförsäkring AB bedriver sedan den 1 januari 2016 tjänstepensionsverksamheten i enlighet med särskilda övergångs-regler och omfattas inte av de nya kraven. Reglerna innebär att Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag och KPA Pensionsförsäkring AB under en övergångsperiod tillämpar äldre bestämmelser om hur solvensen ska beräknas och rapporteras. Tjänstegrupplivföretaget KPA Livförsäkring AB omfattas i sin helhet av Solvens II.

Styrelsen i Folksam Liv har fastställt denna grupp rapport den 15 juni 2017. Styrelserna i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag och KPA Livförsäkring AB har varit delaktiga i framtagandet och godkännandet av rapporten.

Solvens- och verksamhetsrapporten har inte varit föremål för granskning av företagens revisorer.

Innehåll

1. Folksam Liv-gruppen.....	1
2. Folksam ömsesidig livförsäkring	21
3. Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	58
4. KPA Livförsäkring AB (publ)	86
Bilagor	116

Innehållsförteckning Folksam Liv-gruppen

Sammanfattning	2
A. Verksamhet och resultat	3
A.1 Verksamhet	3
A.2 Försäkringsresultat	5
A.3 Investeringsresultat	6
B. Företagsstyrningssystem	7
B.1 Allmän information om företagsstyrning	7
B.2 Lämplighetskrav	8
B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning	9
B.4 System för internkontroll	10
B.5 Internrevision	10
B.6 Aktuariefunktion	11
B.7 Uppdragsavtal	11
C. Riskprofil	12
C.1 Försäkringsrisk	12
C.2 Marknadsrisk	12
C.3 Kreditrisk	13
C.4 Likviditetsrisk	13
C.5 Operativ risk	14
C.6 Övriga materiella risker	14
D. Värdering för solvensändamål	14
D.1 Tillgångar	14
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	16
D.3 Andra skulder	18
D.4 Alternativa värderingsmetoder	18
E. Solvenssituation	18
E.1 Kapitalbas	18
E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	19
E.3 Solvenssituation	20
Bilagor	116

Sammanfattning

Folksam Liv-gruppen bedriver liv- och skadeförsäkringsverksamhet med inriktning mot den svenska marknaden. Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) är moderföretag i Folksam Liv-gruppen. Folksam Liv ägs av sina kunder. Det innebär att allt överskott från verksamheten tillhör försäkringstagarna. Med undantag för KPA Livförsäkring AB och KPA Pensionsförsäkring AB får dotterföretagen i Folksam Liv-gruppen dela ut vinst till sina ägare.

Försäkringsverksamhet delas in i affärsgränar. De dominerande affärsgränarna i Folksam Liv-gruppen är traditionell livförsäkring och annan livförsäkring. Försäljningen (premieinkomsten) avseende de konsoliderade företagen uppgick 2016 till 9 854 miljoner kronor. Resultatet av försäkringsrörelsen och investeringsverksamheten uppgick till 9 534 miljoner kronor. Merparten av resultatet hänför sig till kapitalavkastningen på tillgångarna.

Folksam Liv-gruppen har ett företagsstyrningssystem som ska säkerställa att försäkringsföretagen styrs hållbart, ansvarsfullt och effektivt. Folksam Liv och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag har en delvis gemensam operativ organisation och infrastruktur. Företagen samverkar inom bl a distribution, administration, skadereglering och kapitalförvaltning i syfte att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Styrelsen i Folksam Liv ansvarar för att system för riskhantering, internkontroll och rapportering genomförs konsekvent i alla försäkringsföretag i Folksam Liv-gruppen. Risk- och kontrollfunktionerna (aktuariefunktionen, riskfunktionen och funktionen för regelefterlevnad) samt internrevisionen är centralt placerade i Folksam Liv.

Folksam Liv har under 2016 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för gruppen. Bedömningen baseras på scenarier och stresstester avseende möjliga förändringar i den interna och externa miljön. Respektive styrelse är ansvariga för att en egen risk- och solvensbedömning genomförs minst årligen i försäkringsföretagen.

Folksam Liv-gruppens risker delas in i olika kategorier, bl a försäkringsrisk, marknadsrisk, kreditrisk och operativ risk. De största riskkategorierna är försäkringsrisk och marknadsrisk. Försäkringsrisk hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Dessa risker beaktas i respektive företag när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs samt genom fastställda teckningslimiter m m. Marknadsriskerna, d v s risken för minskade tillgångsvärden till följd av en negativ utveckling på finansmarknaderna, hanteras genom ett riskapitramverk som består av beslutade risktoleransnivåer som begränsar storleken på de finansiella riskerna.

Enligt det nya Solvens II-regelverket ska en särskild gruppsovensbalansräkning upprättas där tillgångar och skulder värderas till verkligt värde. Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen när finansiella rapporter upprättas. Skillnaden mellan det verkliga värdet på gruppens tillgångar och skulder benämns kapitalbas. Enligt regelverket ska kapitalbasen uppgå till minst solvenskapitalkravet. Solvenskapitalkravet beräknas med beaktande av alla mätbara risker i verksamheten och utgör det minsta buffertkapital som krävs enligt lag för att få bedriva den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten.

Vid årets utgång uppgick kapitalbasen i Folksam Liv-gruppen till 73 198 miljoner kronor och solvenskapitalkravet till 21 712 miljoner kronor. Kapitalbasen ställd i relation till de legala kapitalkravet (solvenskvoten) uppgick till 3,73 vilket visar att Folksam Liv-gruppen är en välkonsoliderad försäkringsgrupp utifrån det legala kapitalkravet.

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

A.1.1 Folksam Liv-gruppen

Folksam Liv, org nr 502006-1585, är ett ömsesidigt livförsäkringsföretag vilket innebär att företaget ägs av sina försäkringstagare. Några andra ägare till moderföretaget i Folksam Liv-gruppen finns inte. Folksam Liv erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt gruppförsäkring och annan personriskförsäkring.

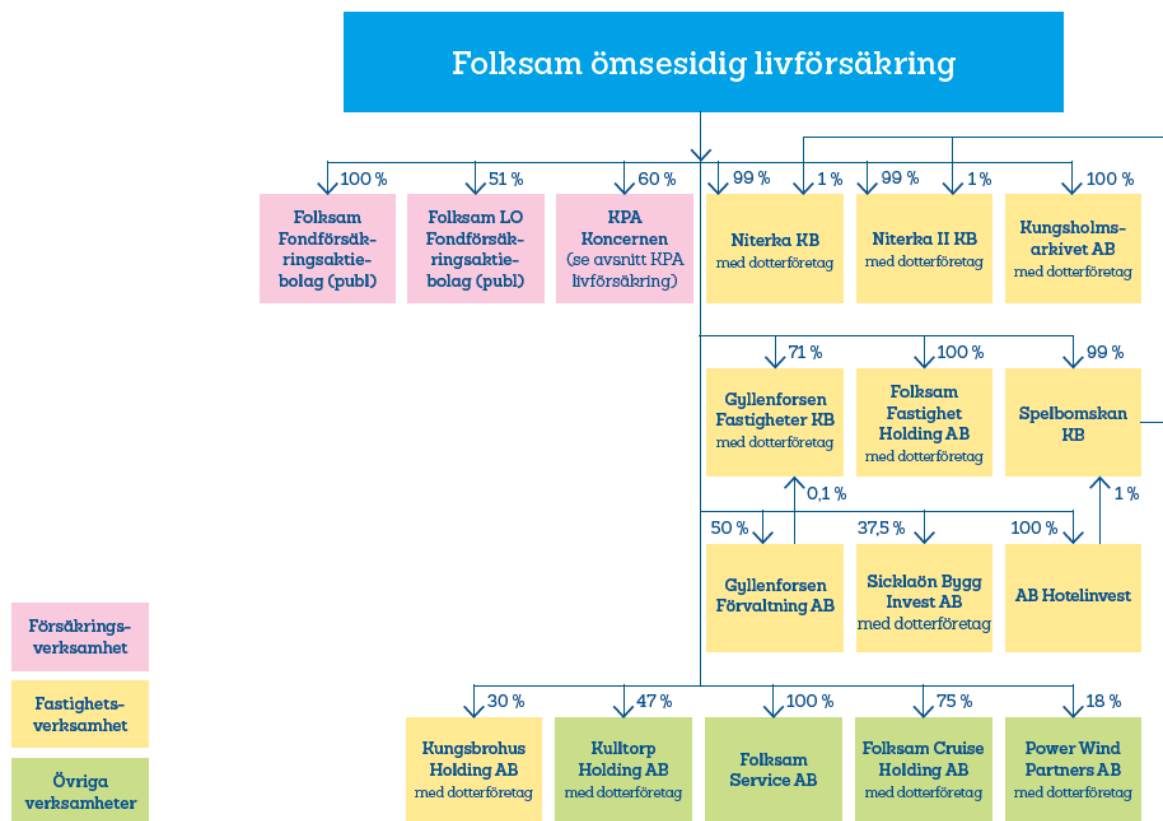
Folksam Liv äger 100 procent av aktierna i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (Folksam Fondförsäkring), org nr 516401-8607. Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring där kunden själv bestämmer risknivån genom att välja vilka fonder kapitalet ska placeras i.

Vidare äger Folksam Liv 51 procent av aktierna i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (Folksam LO Pension), org nr 516401-6619. Företaget erbjuder sparande i fondförsäkring och är inriktat mot kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar i huvudsak administration och förvaltning av pensionsmedel som avsätts enligt pensionsöverenskommelsen mellan SAF och LO.

Folksam Liv äger också 60 procent i KPA AB, som i sin tur är ägare till dotterföretaget KPA Livförsäkring AB (KPA Livförsäkring), org nr 502010-5302, och dotterdotterföretaget KPA Pensionsförsäkring AB (KPA Pensionsförsäkring), org nr 616401-6544. KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension. KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommun- och landstingssektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. KPA AB äger också KPA Pensionsservice AB och KPA Pensionstjänst AB i likvidation.

I Folksam Liv-gruppen ingår utöver ovan nämnda företag ytterligare ett antal icke-reglerade dotter- och intresseföretag som faller inom ramen för tillsynen över gruppen. Dessa företag utgörs av fastighetsägende företag och alternativa investeringar i onoterade företag.

Folksam Livs ägarandelar i dotter- och intresseföretag redovisas i bilaga 1. En förenklad bild över Folksam Liv-gruppen illustreras nedan. En förenklad bild över KPA-koncernen redovisas separat i avsnittet om KPA Livförsäkring i denna rapport.

Folksam Liv-gruppen och Folksam Sak-gruppen har en delvis gemensam operativ organisation och infrastruktur. Grupperna samverkar inom bl a distribution, administration, skadereglering och kapitalförvaltning i syfte att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. Personal som är verksam i den gemensamma operativa organisationen är tillikaanställd i de rörelsedrivande företagen med undantag för verkställande direktörer (vd) i dotterföretag. Chef för internrevision och personal i risk- och kontrollfunktionerna (risk-, compliance- och aktuarietjänsterna) är tillikaanställda endast i Folksam Liv-gruppen.

Uppgifter om tillsynsmyndigheter och revisorer i Folksam Liv-gruppen finns i bilaga 2.

A.1.2 Konsolideringsmetod

I Folksam Liv-gruppen konsolideras försäkringsföretagen Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring. KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Pension ingår i gruppen med sammanläggnings- och avräkningsmetoden.

KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring är icke vinstutdelande livföretagsföretag. Överskott i icke-vinstutdelande försäkringsföretag – som inte behövs för att täcka företagets solvenskapitalkrav – inkluderas inte i gruppens kapitalbas.

A.1.3 Betydande affärshändelser under rapporteringsperioden

Folksam Liv-gruppen har under året satsat på att förvärva gröna obligationer. Folksam Liv och KPA Pensionsförsäkring har under 2016 investerat ca fem miljarder kronor i s k gröna obligationer emitterade av bl a Kommuninvest, Örebro stad, Norrköpings kommun och Region Skåne.

Under 2016 påbörjades införlivningen av Förenade Liv i Folksam Sak och Folksam Liv. Införlivningen syftar till att åstadkomma en enklare bolagsstruktur, minskade driftskostnader och möjlighet att

utveckla affären. Införlivningen av den av Folksam prioriterade affären ska i första hand ske genom nyteckning alternativt via beståndsöverlåtelse.

För ytterligare information om väsentliga händelser under räkenskapsåret se Folksam Livs årsredovisning 2016, s 8-9.

A.1.4 Affärgrenar

Folksam Liv-gruppens tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet bedrivs med inriktning på den svenska marknaden. De huvudsakliga affärgrenarna är:

- Traditionell livförsäkring (affärgren 30)
- Fondförsäkring och indexförsäkring (affärgren 31)
- Annan livförsäkring (affärgren 32)
- Sjukförsäkring (affärgren 29)
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring (affärgren 2)

I enlighet med övergångsregleringen i svensk lag omfattas inte tjänstepensionsverksamheten i Folksam Liv-gruppen av det nya Solvens II-regelverket. Det innebär att tjänstepensionsverksamheten i Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring (konsoliderade företag i Folksam Liv-gruppen) redovisas åtskilt från den övriga verksamheten i Solvens II-rapporteringen.

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultatet efter effekt av ändrad diskonteringsränta uppgick till -4 133 miljoner kronor (-1 439 miljoner kronor för tjänstepensionsverksamheten och -2 664 miljoner kronor för den övriga livförsäkringsverksamheten). Försäkringsresultatet avser Folksam Liv och det konsoliderade dotterföretaget Folksam Fondförsäkring.

Premieinkomsten uppgick till 9 854 miljoner kronor. Inom övrig livförsäkringsverksamhet var premieinkomsten i den största affärgrenen, traditionell livförsäkring, 3 794 miljoner kronor, vilket är en kraftig inbromsning från föregående år och i linje med företagets affärsplan.

Försäkringersättningarna uppgick till 6 947 miljoner kronor. Inom övrig livförsäkring ökade försäkringersättningarna med ca 200 miljoner kronor jämfört med föregående år. Driftskostnaderna var ca 160 miljoner kronor lägre än föregående år, främst till följd av den minskade försäljningen.

Lägre diskonteringsräntor bidrog till en ökning av försäkringstekniska avsättningar med 2 807 miljoner kronor inom tjänstepension och 2 485 miljoner kronor inom övrig livförsäkring (traditionell livförsäkring).

En sammanställning av försäkringsresultatet finns i nedanstående tabell. Tjänstepensionsverksamheten särredovisas i tabellen.

Försäkringsresultat 2016, Mkr	Sjuk- och olycksfall	Sjuk	Traditionell livförs.	Fond och index försäkring	Annan livförsäkring	Övriga affärsgränar	Tjänstepension	Total
Premieinkomst (f e r)	715	50	3 794	5	1 189	1	4 100	9 854
Intäkter från investeringsavtal	-	-	-	256	-	-	52	308
Övriga tekniska intäkter (f e r)	1	0	5	221	21	0	70	319
Försäkringsersättningar (f e r) ¹	-641	-12	-2 714	-2	-1 159	-1	-2 418	-6 947
Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar (f e r)	0	6	-80	-1	-13	-	-74	-160
Återbäring och rabatter (f e r)	0	-	-12	-	-440	-	-5	-457
Driftskostnader ¹	-127	-40	-573	-417	-102	-5	-359	-1 622
Övriga tekniska kostnader (f e r)	-14	-11	-67	-6	-35	-2	0	-135
Försäkringsresultat före effekt diskonteringsränta	-66	-7	354	57	-539	-7	1 367	1 159
Effekt diskonteringsränta	-	-	-2 485	-	-	-	-2 807	-5 292
Försäkringsresultat efter effekt diskonteringsränta	-66	-7	-2 132	57	-539	-7	-1 439	-4 133

¹ Skaderegleringskostnader ingår i driftskostnader, vilket skiljer sig från de finansiella rapporterna där skaderegleringskostnader redovisas i försäkringsersättningar.

A.3 Investeringsresultat

Investeringsresultatet för konsoliderade företag i Folksam Liv-gruppen (Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring) uppgick till 13 667 miljoner kronor. Merparten hänför sig till tillgångsslaget aktier vilket vid utgången av året utgjorde ca en tredjedel av de totala tillgångarna. Det som i huvudsak förklarar det goda aktieresultatet är årets aktiekursutveckling med uppgångar på ca 9 procent för svenska aktier och på över 15 procent för utländska aktier, omräknat till svenska kronor.

Resultatet för aktier blev 7 924 miljoner kronor. Av resultatet utgjorde 4 628 miljoner kronor utdelningar och realiserade vinster. Orealiserade vinster utgjorde 3 314 miljoner kronor.

Räntebärande investeringar i form av obligationer och lån utgjorde drygt hälften av de totala tillgångarna. Trots låga räntor redan vid årets ingång fortsatte räntorna ner under året. Detta resulterade i en avkastning på räntebärande investeringar på 3 342 miljoner kronor. Av detta hänförs totalt 2 503 miljoner kronor till ränteintäkter och realiserade vinster. Orealiserade vinster uppgick till 842 miljoner kronor.

Fastigheter utgjorde vid utgången av året ca 7 procent av de totala tillgångarna. Utvecklingen för fastigheter var god under året och gav ett resultat på 2 099 miljoner kronor. Av detta utgjorde hyresintäkter 607 miljoner kronor och orealiserade vinster 1 713 miljoner kronor.

Årets kapitalförvaltningskostnader uppgick till 366 miljoner kronor. Dessa kostnader har belastat investeringsresultatet.

En sammanställning av investeringsresultatet per tillgångsslag finns i nedanstående tabell.

Investeringsresultat, Mkr	2016
Fastigheter	2 099
Aktier	7 924
Räntebärande investeringar	3 342
Investeringsfonder och andra investeringar	844
Derivat	-425
Övrigt	-117
Summa	13 667

B. Företagsstyrningssystem

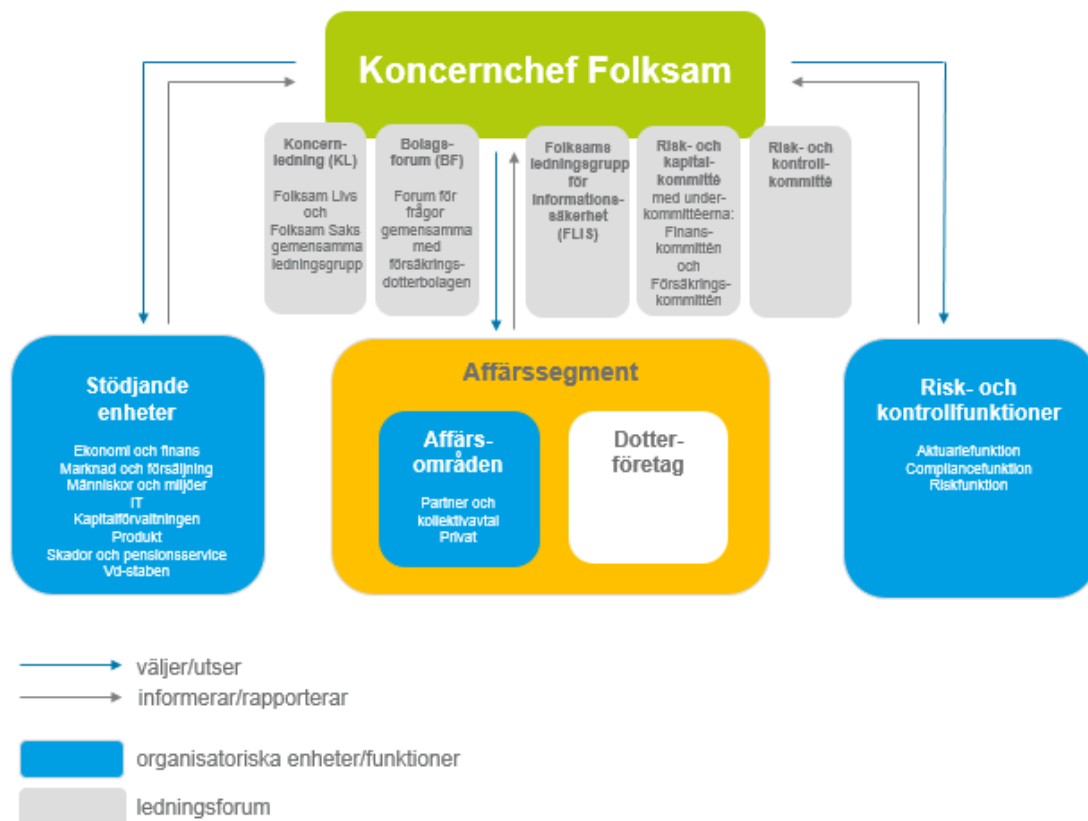
B.1 Allmän information om företagsstyrning

B.1.1 Bolagsstyrningsstruktur, ansvar och rapporteringsvägar

Bolagsstyrningen i Folksam utgår från svensk lagstiftning, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt Svensk kod för bolagsstyrning. Härutöver tillkommer regler om företagsstyrning som utfärdats av Europeiska kommissionen och den europeiska tillsynsmyndigheten Eiopa. Med Folksam avses i denna rapport de två moderföretagen Folksam Liv och Folksam Sak samt åtta hel- eller delägda försäkringsdotterföretag.

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i försäkringsföretagen som ingår i Folksam Liv-gruppen. Stämman är det forum där delägarnas inflytande utövas bl a väljer stämman styrelseledamöter och revisor i företaget.

Styrelserna är ansvariga för att det finns en god bolagsstyrning som säkerställer att företaget sköts hållbart, ansvarsfullt och effektivt. Styrelserna är ansvarig för organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter. Styrelserna bedömer fortlöpande företaget, och i fråga om moderföretaget även gruppens ekonomiska situation, och ser till att företagets organisation är utformad att ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Samtliga styrelseordföranden i Liv-gruppen deltar i ett särskilt ordförandeforum för samverkan i processen med att fastställa det totala kapitalbehovet på medellång sikt för gruppen och de ingående försäkringsföretagen (egen risk- och solvensbedömning). Styrelsen i Folksam Liv ansvarar för att riskhanteringssystem, internkontroll och rapportering genomförs konsekvent i alla företag som omfattas av grupp tillsynen. Uppföljning och kontroll sker på gruppnivå.

Styrelserna utser vd som ansvarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vd i Folksam Liv, tillika vd i Folksam Sak samt koncernchef för hela Folksam, är underställd styrelsen.

Folksam Liv och Folksam Sak har en gemensam ledningsgrupp (Koncernledningen). Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av den operativa verksamheten. Ett särskilt inrättat forum (Bolagsforum) hanterar frågor som är gemensamma för företagen inom Folksam. Utöver koncernledningens ledamöter ingår i Bolagsforum även vd:arna i försäkringsdotterföretagen. Koncernchefen har därutöver en ledningsgrupp för informationssäkerhet samt kommittéer för risk- och kapitalfrågor respektive risk- och kontrollfrågor. Styrningen av de helägda dotterföretagen i Folksam Liv-gruppen sker genom ägardirektiv som antas årligen på respektive dotterföretags stämma. I ägardirektiven beskrivs i vilken riktning ägaren önskar att respektive företag ska styras och ledas.

Folksams affärsverksamhet är organiserad i två affärsområden, affärsområde Partner och kollektivavtal och affärsområde Privat. Affärsområdescheferna har ett samordningsansvar för motsvarande affärssegment som omfattar affärsverksamheten i såväl moderföretaget som dotterföretagen i Folksam Liv-gruppen. Utöver affärsområdena finns olika stödjande enheter, bl a ekonomi och finans samt marknad och försäljning.

Risk- och kontrollfunktionerna, d v s aktuariefunktionen, riskfunktionen och funktionen för regelefterlevnad (compliancefunktionen) är direkt underställda vd i respektive försäkringsföretag samt organisatoriskt centralt placerade i Folksam Liv-gruppen. I moderföretaget har även utsetts ansvariga för funktionerna på gruppnivå.

Internrevisionen är centralt placerad i Folksam Liv-gruppen och direkt underställd respektive styrelse samt utgör styrelsernas kontrollfunktion. Risk- och kontrollfunktionerna samt internrevisionen är fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras.

B.1.2 Ersättningspolicy

Enligt upprättade interna regler i försäkringsföretagen inom Folksam, ska företagen inta en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande. Inga belöningsprogram eller rörliga ersättningar utgår således till ledande befattningshavare. För övriga anställda som kan påverka risknivån utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på övergripande mål som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

B.2 Lämplighetskrav

Försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen har interna regler och en process för lämplighetsprövning av ledamöter i försäkringsföretagens styrelser i syfte att se till att företagen har en sund och ansvarsfull ledning. Lämplighetskraven uppställs för både enskilda styrelseledamöter och för styrelsen som helhet. I styrelserna ska finnas personer med relevant bakgrund och goda kunskaper om försäkrings- och finansmarknaderna, affärsstrategi- och affärsmodeller, finansiell och aktuariell analys och de regelverk som försäkringsföretag ska efterleva. I styrelserna ska även finnas ledamöter med god kundkännedom.

Motsvarande interna regler och process finns för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ingår i centrala funktioner. I prövningen säkerställs att personerna har de yrkeskvalifikationer, kunskaper och erfarenheter som krävs och att de i övrigt är lämpliga för sitt uppdrag.

B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Riskhanteringssystem

Inom Folksam Liv-gruppen sker övervakning, mätning och rapportering av företagsspecifika risker i respektive företag inom gruppen. Detaljer om respektive företags riskhantering återges i respektive företags rapport. Folksam Liv har det övergripande ansvaret för riskhanteringssystemet på gruppnivå och för att identifiera, följa upp och rapportera gruppenspecifika risker. Gruppens riskaptit är vägledande för hanteringen av riskerna. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens eller risktypens natur. Risktagandet begränsas av ett riskaptitramverk.

Riskhanteringssystemet omfattar all verksamhet inom Folksam Liv-gruppen och principerna inom riskhanteringssystemet är som huvudregel gemensamma för försäkringsföretagen inom Folksam Liv-gruppen. Genom ägardirektiv anges att dotterföretagen ska använda sig av en gemensam operativ organisation inklusive riskhanterings- och internkontrollsystemen samt gruppgemensamma processer, bl a affärsplaneringsprocessen, budgetprocessen och en gemensam styrningsmodell. Information om gruppgemensamma uppdragsavtal återfinns i avsnitt B.7.

Styrelsen för respektive företag är ytterst ansvarig för riskhanteringen i företaget och att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Det yttersta ansvaret för gruppens riskhantering vilar hos styrelsen för Folksam Liv. Det operativa ansvaret åligger vd i respektive företag som beslutar om de styrande dokument som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering inom organisationen.

Gruppen har antagit en risk- och kontrollorganisation som bygger på tre ansvarslinjer. Den *första ansvarslinjen* utgörs av den operativa organisationen i respektive företag som ansvarar för att riskerna i verksamheten hanteras samt att externa och interna regelverk efterlevs. Den *andra ansvarslinjen* utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionen vilka är gruppgemensamma inom Folksam Liv-gruppen. Riskfunktionen ansvarar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som styrelsen satt upp och ska stödja, övervaka och utmana första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Den tredje ansvarslinjen utgörs av funktionen för internrevision. Internrevisionen är oberoende av den första och andra ansvarslinjen.

Respektive försäkringsföretag i gruppen har, för att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna inom organisationen, inrättat en Riskkommitté där riskrelaterade frågor bereds och diskuteras löpande. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

Folksam Liv-gruppens riskkarta beskriver samtliga kategorier av risker gruppen är exponerat för, d v s inte enbart sådana delar som täcks av Solvens II-regelverkets standardformel för beräkning av kapitalkrav. De händelser (risker) som Folksam Liv-gruppen är eller kan komma att bli exponerade för delas in i tre övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Verksamhetsrisker

Varje riskkategori är indelad i olika underkategorier som tillsammans utgör gruppens riskkarta. Riskkartan överensstämmer i all väsentlighet med riskklassificeringen enligt standardformeln. Gruppens riskkarta överensstämmer med riskkartan för moderföretaget.

Riskhanteringen sker per riskkategorinivå inom respektive företag som bär risken.

B.3.2 Egen risk- och solvensbedömning

Folksam Liv-gruppen genomför årligen en egen risk- och solvensbedömning för gruppen och de ingående försäkringsföretagen. Bedömningen utförs i syfte att analysera och fastställa gruppens och respektive företags kapitalbehov på medellång sikt (tre år) med hänsyn taget till affärsplaner, strategier och risker. Bedömningen baseras på scenarier och stresstester avseende möjliga förändringar i den interna och externa miljön. Den egna risk- och solvensbedömningen för Folksam Liv-gruppen visar att gruppen är finansiellt stabil under den analyserade perioden och tillräckligt kapitaliserad för att genomföra beslutade strategier och affärsplaner.

B.4 System för internkontroll

B.4.1 Ramverk för internkontroll

Folksam Liv-gruppen har ett gruppgemensamt, enhetligt system för internkontroll som omfattar de tillståndspliktiga företagen i gruppen.

Internkontrollsystemet är ett stöd för riskhantering i verksamhetens väsentliga processer och syftar till att skapa struktur i arbetet med internkontroll. Målet med internkontrollsystemet är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv med hänsyn till verksamhetens mål och att ekonomisk och icke-ekonomisk information är tillgänglig och tillförlitlig.

Folksam Liv-gruppens system för internkontroll ska omfatta alla väsentliga processer. Dessa inkluderar bl a den finansiella rapporteringen och tillsynsrapporteringen till Finansinspektionen. Arbetet med internkontroll är en integrerad del i riskhanteringssystemet och följer därför den övergripande processen för hantering av verksamhetsrisker. Genom riskanalyser identifieras och dokumenteras de operativa riskerna i processerna samt befintliga kontroller. För att säkerställa att de mest väsentliga operativa risker som identifierats i verksamheten hanteras på ett effektivt sätt, följs kontroller upp och utvärderas. Kontrollerna utförs i första ansvarslinjen. Andra linjens funktioner övervakar, kontrollerar, följer upp och utvärderar första linjens kontroller men kan även utföra egna, självständiga, kontroller av verksamheten. Internrevisionen granskar och utvärderar företagsstyrningssystemet inklusive första och andra ansvarslinjens arbete med internkontroll.

B.4.2 Funktion för regelefterlevnad

I varje försäkringsföretag i Folksam Liv-gruppen finns en regelefterlevnadsfunktion (compliancefunktionen) med en utsedd ansvarig person. Compliancefunktionen identifierar, övervakar och kontrollerar risker som uppstår om försäkringsföretaget inte skulle fullgöra sina förpliktelser enligt lagar, förordningar och andra externa eller interna regler som gäller den tillståndspliktiga verksamheten. Compliancefunktionen ger också råd och stöd till företagets styrelse, vd och personal i regelverksfrågor samt lämnar rekommendationer baserade på de iakttagelser som funktionen gjort. Personal i compliancefunktionen utför arbetsuppgifter inom den andra ansvarslinjen.

Personalen ingår organisatoriskt i en gemensam avdelning tillsammans med personalen från riskfunktionen. Avdelningen leds av en risk- och compliancechef.

Compliancefunktionen rapporterar till vd och styrelse i frågor som rör funktionens ansvarsområde.

B.5 Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande funktion. Internrevisionen stödjer försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera företagsstyrningssystem och verksamhet samt lämna råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll och

ledningsprocesser. Internrevisionen är centralt placerad i Folksam Liv och ansvarar för samtliga företag i Folksam Liv-gruppen.

Internrevisionen är direkt underställd styrelserna och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med internkontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bl a framgår av internationella standards, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av respektive företags styrelse och regleras i en instruktion för internrevision.

B.6 Aktuarifunktion

Aktuarifunktionen ansvarar för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna, vilket bl a innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuarifunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuarifunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i försäkringsföretagen.

Vd i varje försäkringsföretag i Folksam Liv-gruppen har utsett en person som utgör aktuarifunktion i detta företag. Vidare har vd i Folksam Liv även utsett en person som utgör aktuarifunktion på gruppnivå. Aktuarifunktionen för de försäkringsföretag som ingår i gruppen utgör en organisatorisk enhet som är skild från den operativa verksamheten.

Aktuarifunktionen rapporterar till vd och styrelse i frågor som rör funktionens ansvarsområde.

B.7 Uppdragsavtal

Varje försäkringsföretag som ingår i Folksam Liv-gruppen har likvärdiga interna regelverk som anger hur verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen får läggas ut på uppdrag till en tjänsteleverantör. Ett sådant uppdrag ska regleras av ett skriftligt uppdragsavtal som ska godkännas av styrelsen. Styrelsen i respektive försäkringsföretag beslutar om regelbunden uppföljning av varje uppdragsavtal.

Samtliga försäkringsföretag, som ingår i Folksam Liv-gruppen har ingått uppdragsavtal om IT- drift, IT- arbetsplatstjänster, utdataproduktion, applikationsförvaltning/applikationsdrift, samt kommunikationstjänster för kontaktcenter.

Därutöver har Folksam Liv, KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring uppdragsavtal om kapitalförvaltning. Folksam Liv, KPA Livförsäkring och Folksam Fondförsäkring har också ingått uppdragsavtal om datalagring och IT-tjänster för förmånsrättsregister.

Samtliga uppdragsavtal avser tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer utanför Folksam Liv-gruppen. Beträffande uppdragsavtal om IT-tjänster ansvarar Folksam Liv som upphandlande företag för att ingå koncernövergripande avtal med tjänsteleverantören. Dotterföretagen har avtal med Folksam Liv för att också erhålla dessa tjänster.

Samtliga tjänsteleverantörer som försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen ingått uppdragsavtal med är etablerade i Sverige.

C. Riskprofil

C.1 Försäkringsrisk

Försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen erbjuder såväl livförsäkring som skadeförsäkring. Livförsäkringen utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (förmånsbestämd- och premiebestämd försäkring, traditionell livförsäkring, traditionell livförsäkring med villkorad återbäring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring (gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring, sjuk- och premiefrielseförsäkring samt övrig kollektiv riskförsäkring). Inom ramen för skadeförsäkringsverksamheten i moderföretaget finns riskförsäkring i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring.

Det breda produktutbudet exponerar försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas i respektive företag när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och eventuellt överskott fördelas till försäkringsavtalen och över tid. Riskerna hanteras även, med undantag för vissa avtalsområden, i företagen genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Vidare hanteras ett flertal av försäkringsriskerna genom uppföljning.

Sjuklighets- och dödsfallsrisker hanteras även i viss utsträckning genom återförsäkring.

Mätning av försäkringsrisker sker genom uppföljning. Bl a sker uppföljning av det sk riskresultatet och driftkostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa.

Inom Folksam liv-gruppen sker mätning av försäkringsrisker med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel (övrig livförsäkringsverksamhet) samt Finansinspektionens Trafikljusmodell (tjänstepensionsverksamhet).

Inom gruppen sker även värdering av försäkringsrisker i samband med att lämplighetsprövning sker av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Solvens II-regelverkets standardformel. En värdering av försäkringsrisker inom tjänstepensionsförsäkring görs i samband med motsvarande lämplighetsprövning av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Trafikljusmodellen.

Bland de försäkringsrisker inom Folksam Liv-gruppen där exponeringen är stor är ett ökat utnyttjande av optioner i form av annullationer samt en ökad langlevnad (minskad dödlighet) och driftkostnadsrisk. Vidare tillkommer inom övrig livförsäkringsverksamhet exponering för katastrofrisk.

I hur hög grad företag inom Folksam Liv-gruppen, som omfattas av denna rapport, är exponerade för olika typer av försäkringsrisk illustreras genom stresser. Dessa stresser finns beskrivna i avsnitt C.1.3 i respektive företags rapport.

C.2 Marknadsrisk

Inom Folksam Liv-gruppen definieras marknadsrisk som risken att ett respektive försäkringsföretags möjligheter att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisker i investeringsverksamheten tas i försäkringstagarnas bästa intresse. Det innebär att marknadsrisker tas dels för att hantera de risker som uppstår via företagets försäkringsåtaganden, och dels för att över tid skapa värden för försäkringstagarna samt lämna ett positivt bidrag till företagets finansiella ställning. De enskilda försäkringsföretagens placeringsverksamhet utgår från dess individuella behov samt naturen på dess försäkringsåtaganden.

Varje försäkringsföretag mäter på en övergripande företagsnivå sina risker kontinuerligt med hjälp av Solvens II-regelverket standardformel (för övrig livförsäkringsverksamhet) samt Finansinspektionens Trafikljusmodell (för Tjänstepensionsverksamhet). Solvens II-regelverkets standardformel beräknar kapitalkravet för respektive risk genom att utsätta balansräkningens skuld- och tillgångssida för ett negativt scenario varefter effekten på kapitalbasen mäts. Trafikljusmodellen fungerar på ett liknande sätt som standardformeln i Solvens II-regelverket.

Folksam Liv-gruppen bedriver vare sig egen försäkrings- eller investeringsverksamhet utan all verksamhet bedrivs inom ramarna för de försäkringsföretag som ingår i gruppen. Därmed uppstår inga marknadsrisker utöver de som kan härledas till något av de företag som ingår i denna och marknadsrisker ansvaras för och hanteras följaktligen av respektive försäkringsföretag.

Respektive dotterföretags placeringspolicy och tillhörande riktlinjer styr företagets investeringsverksamhet samt hanteringen av de finansiella risker som uppkommer som ett resultat av denna. Identifiering, mätning och hantering av risker i placeringsverksamheten sker utifrån dessa styrande regelverk.

Folksam Liv-gruppens riskkaptitramverk består av respektive försäkringsföretags beslutade toleransnivåer som begränsar storleken på finansiella risker, i vilka marknadsrisker ingår.

Ingen mätning av aggregerade marknadsrisker sker på gruppnivå, utan de marknadsrisker som gruppen genom försäkringsföretagen exponeras för mäts och följs upp av respektive försäkringsföretag i enlighet med de mätmetoder och processer som definieras av företagets placeringspolicy inklusive underliggande riktlinjer.

C.3 Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för att försäkringsföretagens möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker fordran. Respektive försäkringsföretags materiella exponeringar mot kreditrisk kommer sig av dess investeringar i värdepapper som bär kreditrisk samt motparter inom ramen för företagets återförsäkringsprogram.

Samtliga placeringar som är exponerade för kreditrisk inom Folksam Liv-gruppen förvaltas inom ramarna för respektive företags placeringsverksamhet. För hantering av kreditrisk i respektive försäkringsföretag se avsnitt C.3 i respektive företags rapport.

Mätningen sker i respektive försäkringsföretag i enlighet med de metoder och processer som definieras av företagets placeringspolicy inklusive underliggande riktlinjer.

C.4 Likviditetsrisk

Folksam Liv-gruppen definierar likviditetsrisk som risken att respektive försäkringsföretags möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Likviditetsrisk inom Folksam Liv-gruppen uppstår via försäkringsföretagens illikvida placeringstillgångar (marknadslikviditetsrisk) samt från förändringar i positiva och negativa kassaflöden inom respektive försäkringsföretag.

Likviditetsrisk inom Folksam Liv-gruppen hanteras genom de principer, processer och instruktioner som ges av respektive försäkringsföretags kapitalhanteringspolicy samt riktlinjer för likviditetshantering.

Mätningen sker i respektive försäkringsföretag i enlighet med varje företags beslutade kapitalhanteringspolicy samt riktlinjer för likviditetshantering.

C.5 Operativ risk

Folksam Liv-gruppen definierar operativ risk som risken för att försäkringsföretagens möjlighet att nå sina mål påverkas negativt till följd av den löpande verksamhetens genomförande. Det sker ingen hantering av operativa risker på gruppnivå inom Folksam Liv-gruppen. För riskhantering i respektive företag, se avsnitt C5 i respektive företags rapport.

Mätningen sker i respektive företag i enlighet med de principer som fastställs i företagsstyrningspolicyn, företagsstyrningsriktlinjerna samt riskapitramverket.

C.6 Övriga materiella risker

Med affärsrisk avses risken att försäkringsföretagens möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsrisk identifieras, analyseras och hanteras löpande inom försäkringsföretagens verksamhet med syfte att förstå och effektivt agera på potentiella förändringar i företagets omvärld. Affärsrisker kan exempelvis uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska och affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar.

Hantering av affärsrisker sker i respektive försäkringsföretag, se avsnitt C.6 i respektive försäkringsföretags rapport. De finansiella effekterna av respektive försäkringsföretags affärsrisker, skulle de materialiseras, analyseras dock regelbundet inom ramen av gruppens process för egen risk- och solvensbedömning.

Affärsrisker bedöms regelbundet utifrån sannolikheten att risken inträffar samt konsekvensen för respektive försäkringsföretag, skulle den komma att inträffa. I samband med företagets process för framåtblickande analys inom ramen för dess egna risk- och solvensbedömning sammanställs och analyseras scenarier som sträcker sig över affärsplaneringsperioden. Dessa scenarier baseras bl a på företagets identifierade affärsrisker. Genomförd scenarioanalys ger ledning och styrelse en god förståelse för omvärldsförändringars, och därmed även affärsriskers, potentiella påverkan på företagets finansiella position.

I samband med gruppens egen risk- och solvensbedömningen görs en analys av gruppens samlade affärsrisker. Denna analys grundar sig på de enskilda försäkringsföretagens analyser med tillägg för eventuella gruppsspecifika risker som kommer sig av Folksam Liv-gruppens konstruktion.

Exponering mot affärsrisk finns i respektive företag, se respektive företags rapport.

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av tillgångarna i Folksam Liv-gruppens solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Utgångspunkten är värderingen av tillgångar och skulder enligt de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS. Det bästa beviset på verkligt värde är ett noterat pris på en aktiv marknad. Om noterade priser inte finns tillgängliga, kan verkligt värde

fastställas genom hänvisning till priser för liknande instrument, noterade priser eller nyligen genomförda transaktioner på mindre aktiva marknader, eller modeller som huvudsakligen använder marknadsbaserade eller oberoende källparametrar. Sådana parametrar inkluderar, men är inte begränsade till värderingskurvor, yieldkurvor, kreditspread, diskonterade kassaflöden, aktier eller skuldpriser och växelkurser.

I solvensbalansräkningen sker värdering till verkligt värde huvudsakligen enligt noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder, s k standardvärderingsmetod. Tillgångar och skulder som värderas enligt alternativa värderingsmetoder kan delas in i två grupper. Antingen sker värdering utifrån marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor. Om inte sådan information finns används alternativa värderingsmetoder som bygger på indata som inte är observerbara på marknaden.

Folksam Liv-gruppen följer den s k övergångsregleringen för tjänstepensionsverksamhet. Balansräkningens samtliga poster är fördelade på tjänstepensionsverksamhet och verksamhet avseende övrig livförsäkring. I tabellerna i detta avsnitt presenteras balansräkningarna för solvensändamål och finansiell rapportering för Folksam Liv-gruppen i sin helhet. Solvensbalansräkningens uppställningsform används vilket innebär att det för vissa balansposter finns klassificeringsskillnader jämfört med uppställningsformen enligt de finansiella rapporterna.

Nedanstående tabell visar värderingsmetodernas fördelning per tillgångsslag:

Värderingsmetoder solvensbalansräkning 2016-12-31, Mkr	Alternativa värderingsmetoder				Total
	Standard värderings- metod	Baserad på marknadsdata	Baserad på annan data än marknadsdata	Justerade kapital- andels- metoden	
Fastigheter inklusive fastigheter för eget bruk	-	-	13 492	-	13 492
Aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag	-	-	-	1 795	1 795
Aktier	56 514	1 002	5	-	57 521
Obligationer	93 908	275	-	-	94 183
Investeringsfonder	4 552	534	-	-	5 086
Derivat	52	116	-	-	168
Övriga investeringar	-	732	27	-	759
Tillgångar avseende indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	40 599	-	-	-	40 599
Lån	-	1 399	1 640	-	3 039
Derivat	-8	-48	-	-	-56

D.1.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt de finansiella rapporterna. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av tillgångar. Skillnader i värdering mellan gruppens solvensbalansräkning och de finansiella rapporterna beskrivs i anslutning till tabellen. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.1, Balansräkning S.02.01.02.

Värderingen i solvensbalansräkningen för gruppen och det enskilda företaget överensstämmer för de flesta balansposter. Värderingsmetoderna beskrivs närmare i avsnitt D.1 i respektive företags rapport.

Tillgångar enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Mkr	Solvens-balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Förutbetalda anskaffningskostnader	-	737	-737
Uppskjutna skattefordringar	2	2	-
Fastigheter inklusive fastigheter för eget bruk	13 492	12 921	571
Akter och andelar i dotterföretag och intresseföretag	1 795	2 188	-393
Aktier	57 521	57 521	-
Obligationer	94 183	94 183	-
Investeringsfonder	5 086	5 086	-
Derivat	168	168	-
Övriga investeringar	759	759	-
Tillgångar som innehas för indexreglerade avtal och fondförsäkringar	40 599	40 599	-
Lån	3 039	3 039	-
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	312	331	-19

D.1.3 Förutbetalda anskaffningskostnader

I de finansiella rapporterna redovisas förutbetalda anskaffningskostnader genom aktivering av rörliga anskaffningskostnader för avtal med löpande premier för individuell livförsäkring som bedöms generera en marginal som täcker aktiveringen. I solvensbalansräkningen får inte aktivering ske av förutbetalda anskaffningskostnader avseende övrig livförsäkringsverksamhet. Förutbetalda anskaffningskostnader hänförliga till tjänstepension, belastar inte kapitalbasen i solvensbalansräkningen utan omförs och redovisas i balansposten Övriga tillgångar, som inte visas någon annansstans.

D.1.4 Fastigheter

I solvensbalansräkningen värderas samtliga fastigheter till verkligt värde genom en kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl samt avkastningsmetoden med nuvärdesberäkning av förväntade framtida kassaflöden. I Folksam Liv-gruppens finansiella rapporter värderas rörelsefastigheter, vilket är fastigheter där andelen internt nyttjande uppgår till mer än 15 procent av ytan, istället till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar.

D.1.5 Aktier i dotterföretag och intresseföretag

Intresseföretag som är försäkringsföretag värderas enligt företagets solvensbalansräkning med beaktande av kapitalandel. Övriga intresseföretag värderas enligt kapitalandelsmetoden enligt de finansiella rapporterna med avdrag för eventuell goodwill och immateriella tillgångar.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Allmänna värderingsprinciper

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkringsverksamhet värderade till verkligt värde. Det innebär att en realistisk värdering, en bästa skattning, görs av åtagandena samt ett tillägg i form av en riskmarginal. Med realistisk värdering menas att beräkningarna görs med aktsamma, tillförlitliga och objektiva antaganden.

Inga specifika metoder eller antaganden används för värderingen på gruppnivå. För metoder och antaganden samt osäkerhet i de försäkringstekniska avsättningarna hänvisas till avsnitt D.2 i respektive företags rapport.

I tabellen nedan visas skillnader i avsättningar värderade i solvensbalansräkningen och avsättningar i de finansiella rapporterna.

Försäkringstekniska avsättningar enligt finansiella rapporter och Solvens II 2016, Mkr	Av- sättningar finansiella rapporter	varav tjänste- pension	varav övrig liv	Skillnader i metoder övrig liv	Skillnader i antaganden övrig liv	Summa bästa skattning övrig liv	Risk- marginal övrig liv	Av- sättningar Solvens II
Sjuk- och olycksfall	2 126	-	2 126	-571	-	1 555	104	1 659
Sjukförsäkring	2 759	2 432	327	-4	-27	296	13	2 741
Sjukåterförsäkring	1	-	1	-1	0	0	0	0
Traditionell försäkring	101 388	45 482	55 906	-33	-3 268	52 605	2 053	100 140
Annan livförsäkring	3 410	244	3 166	-2 623	-2	541	94	878
Fondförsäkring och indexförsäkring	41 128	17 528	23 600	-1 183	-	22 417	384	40 329
Summa	150 811	65 686	85 126	-4 415	-3 297	77 414	2 647	145 747

D.2.2 Skillnader i metoder och antaganden mot finansiella rapporter

Nedan beskrivna skillnader i metoder och antaganden gäller för övrig livförsäkringsverksamhet.

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar värderade som en bästa skattning med ett tillägg i form av en riskmarginal. I finansiella rapporter sker inte någon sådan uppdelning. Där beräknas istället avsättningarna för övrig livförsäkring med hjälp av betryggande antaganden, vilket innebär att avsättningarna innefattar inbyggda säkerhetsmarginaler.

För traditionell livförsäkring med villkorad återbäring sker värdering i solvensbalansräkningen, till skillnad från värderingen i enlighet med IFRS, med hjälp av kassaflöden.

I solvensbalansräkningen diskonteras, nuvärdesberäknas, alla avsättningar. Affärgrenar för vilka avsättningar inte diskonteras inom finansiella rapporter är annan livförsäkring (främst grupplivförsäkring) och sjuk- och olycksfallsförsäkring.

För vissa produkter inom affärgren annan livförsäkring och för sjuk- och olycksfallsförsäkring skiljer sig hanteringen åt av vilka flöden som ingår vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. I bästa skattningen ingår, till skillnad från avsättningar i de finansiella rapporterna, förväntade premier nästkommande år samt till dessa premier förväntade framtida utgifter som försäkringssättningar och driftkostnader. För att avgöra huruvida framtida flöden ska vara med i beräkningen, är inom avtalets gränser, görs en bedömning utifrån ett antal av Solvens II-regelverket specificerade kriterier.

Inom affärgrenarna annan livförsäkring och sjuk- och olycksfall förekommer det att överskott sätts av som tilldelad återbäring i den mån den ekonomiska ställningen och resultatet för en verksamhetsgren, liksom den ekonomiska situationen för företaget som helhet, tillåter detta. Överskottet ska på sikt återföras till försäkringstagarna. I finansiella rapporter är denna tilldelade återbäring en försäkringsteknisk avsättning oavsett när i tiden återföringen är tänkt att ske. Vid beräkning av bästa skattningen ingår enbart tilldelad återbäring som faller inom avtalets gränser i försäkringstekniska avsättningar.

De räntekurvor som används vid värdering av försäkringstekniska avsättningar i de finansiella rapporterna och i solvensbalansräkningen skiljer sig åt. Utöver olika räntekurvor är den stora skillnaden i antaganden är att de säkerhetsmarginaler som finns vid värdering i finansiella rapporter inte finns vid värdering för solvensändamål.

D.2.3 Medel som kan återkrävas från återförsäkringsföretag

Folksam Liv med dotterföretag har en del i Folksams gemensamma katastrofåterförsäkring. Kontraktet omfattar olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet för respektive företag i Folksam Liv-gruppen justeras vid behov.

D.3 Andra skulder

D.3.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av andra skulder i Folksam Liv-gruppens solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Värderingen av andra skulder utgår från värderingen av andra skulder enligt de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS.

D.3.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt de finansiella rapporterna. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av andra skulder. Skillnader i värdering mellan gruppens solvensbalansräkning och de finansiella rapporterna beskrivs i anslutning till tabellen nedan. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.1, Balansräkning S.02.01.02.

Värderingen i solvensbalansräkningen för gruppen och det enskilda företaget överensstämmer för de flesta balansposter. För beskrivning av värderingsmetoder hänvisas till avsnitt D.3 i respektive företags rapport.

Andra skulder enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Mkr	Solvens-balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	3 436	80	3 356
Pensionsförpliktelser	75	75	0
Uppskjutna skatteskulder	819	856	-37
Derivat	355	355	-

D.3.3 Uppskjutna skatteskulder

Uppskjuten skatt avseende periodiseringsfond redovisas i gruppens solvensbalansräkning och finansiella rapporter. För respektive företag redovisas uppskjuten skatt på periodiseringsfond enbart i solvensbalansräkningen.

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Alternativa värderingsmetoder tillämpas vid värdering till verkligt värde för samtliga innehav i fastigheter och övriga investeringar samt för vissa innehav i aktier, investeringsfonder, obligationer och derivat, vilket framgår av tabellen i avsnitt D.1.1. Alternativa värderingsmetoder i solvensbalansräkningen för gruppen och det enskilda företaget överensstämmer för dessa balansposter. För närmare beskrivning av värderingsmetoder hänvisas till avsnitt D.4 i respektive företags rapport. Merparten av de tillgångar och skulder som värderas med alternativa värderingsmetoder finns i Folksam Liv.

E. Solvenssituation

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Beskrivning av kapitalbas

Kapitalbasen för hela Folksam Liv-gruppen uppgick till 73 198 miljoner kronor per 2016-12-31. Vid beräkningen av kapitalbasen har dels konsolideringsmetoden använts (enligt principer för upprättande av koncernredovisning), dels sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Kapitalbasen för den konsoliderade gruppen (Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring) uppgick till 70 349 miljoner kronor.

KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring ingår i gruppen med sammanläggnings- och avräkningsmetoden. För dessa företag medräknas ett belopp om 2 849

miljoner kronor i gruppens kapitalbas baserat på ägarandelarna. Beloppet motsvarar företagens kapitalkrav. I KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring som är icke-vinstutdelande livförsäkringsföretag, är överskotten inte tillgängliga för andra företag inom gruppen. I gruppens kapitalbas ingår därför endast ett belopp som motsvarar dessa företags kapitalkrav.

Kapitalbasen för hela gruppen framgår av följande tabell:

Kapitalbas, Mkr	2016-12-31
Överskottsmedel	26 185
Avstämningsreserv	7 621
Tjänstepensionsverksamhet	36 844
Gruppavdrag	-301
Kapitalbas för konsoliderade företag	70 349
Kapitalbas för företag med sammanläggnings- och avräkningsmetoden	2 849
Total kapitalbas	73 198

Folksam Liv-gruppens kapitalbas består av s k primärkapital som är av högsta kvalitet vilket betyder att det inte finns några begränsningar vad gäller förlusttäckningskapacitet.

Kapitalbasen för den konsoliderade gruppen uppgick till 70 349 miljoner kronor. Eget kapital i den finansiella rapporteringen uppgick till 69 461 miljoner kronor per 2016-12-31. Skillnaden utgör i första hand av stämningsreserven, uppgående till 7 621 miljoner kronor, som består av skillnader i värderingen för solvensändamål jämfört med den finansiella rapporteringen. Värderingsskillnaderna hänförs främst till omvärdering av försäkringstekniska avsättningar, omvärdering av dotter- och intresseföretag samt en återföring av förutbetalda anskaffningskostnader i solvensbalansräkningen. Gruppavdraget om 301 miljoner kronor avser aktiekapital för KPA Livförsäkring och KPA Pensionsförsäkring.

Tjänstepensionsverksamheten i Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring redovisas som en separat post i kapitalbasen med 36 844 miljoner kronor.

E.1.2 Hantering av kapitalbas

Övergripande principer för kapitalhanteringen i försäkringsföretagen i Folksam Liv-gruppen har fastställts av respektive styrelse. Det interna regelverket syftar till att säkerställa att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten (inklusive uppfyllandet av kapitalkraven) samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i företaget. Detta säkerställs genom regelbunden utvärdering av kapitalmål och analys av solvenssituationen.

E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

E.2.1 Solvenskapitalkrav

Det totala kapitalkravet i Folksam Liv-gruppen består av dels ett solvenskapitalkrav (Solvency Capital Requirement, SCR) för liv- och sjukförsäkringsverksamheten, som beräknas enligt Solvens II-regelverket, dels ett kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten, som beräknas enligt äldre bestämmelser i enlighet med den särskilda övergångsregleringen.

Kapitalkravet beräknas enligt standardformeln genom en kombination av konsolideringsmetoden och sammanläggnings- och avräkningsmetoden. Totalt kapitalkrav för gruppen uppgick per 2016-12-31 till 21 712 miljoner kronor, varav 18 864 miljoner kronor avsåg den konsoliderade gruppen (Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring) och 2 849 miljoner kronor avsåg företag med sammanläggnings- och avräkningsmetoden (KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring).

I kapitalkravet om 18 864 miljoner kronor för de konsoliderade företagen var det största bidraget SCR från marknadsrisk och teckningsrisk inom livförsäkring om sammanlagt 19 264 miljoner kronor. Från sammanräkning av SCR, avgick 3 298 miljoner i diversifieringseffekt. Därtill kom kapitalkrav från tjänstepensionsverksamheten om 2 221 miljoner kronor. Se tabell nedan för SCR per riskmodul i standardformeln.

Totalt kapitalkrav för hela gruppen framgår av följande tabell:

Solvenskapitalkrav, Mkr	2016-12-31
Marknadsrisk	14 886
Motpartsrisk	176
Teckningsrisk för livförsäkring	4 378
Teckningsrisk för sjukförsäkring	642
Diversifieringseffekt	-3 298
Primärt kapitalkrav	16 784
Operativ risk	335
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter	-477
SCR för liv- och sjukförsäkring	16 643
Kapitalkrav för tjänstepensionsverksamhet	2 221
Kapitalkrav för konsoliderade företag	18 864
Kapitalkrav för företag med sammanläggnings- och avräkningsmetoden	2 849
Totalt kapitalkrav	21 712

E.2.2 Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet för den konsoliderade delen av Folksam Liv-gruppen uppgick till 4 806 miljoner kronor per 2016-12-31.

E.3 Solvenssituation

Folksam Liv-gruppen är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. Solvenskvoten (kapitalbasen ställd i relation till kapitalkravet) för gruppen uppgick per 2016-12-31 till 3,37, vilket innebär att kapitalbasen överstiger det kapitalkrav som ställs på verksamheten.

I gruppens solvenskvot ingår både kapitalbas respektive kapitalkrav från konsoliderade företag (Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring) och från företag med sammanläggnings- och avräkningsmetoden (KPA Livförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring).

Solvenskvoten för de konsoliderade företagen uppgick per 2016-12-31 till 3,73 och är en sammanvägning av solvenskvoten för liv- och sjukförsäkringsverksamheten (2,15) och solvenskvoten för tjänstepensionsverksamheten (17,59). För tjänstepensionsverksamheten, som omfattas av särskilda övergångsregler, tillämpas äldre bestämmelser för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav.

Solvenssituationen för hela gruppen framgår av följande tabell:

	Utfall
Solvenssituation, Mkr	2016-12-31
Kapitalkrav för konsoliderade företag	18 864
Solvenskvot för konsoliderade företag	3,73
Minimikapitalkrav för konsoliderade företag	4 806
Minimikapitalkvot för konsoliderade företag	14,64
Kapitalkrav Grupp	21 712
Solvenskvot Grupp	3,37

För ytterligare information se bilaga 3.1, Kapitalbas S.23.01.22 och Solvenskapitalkrav S.25.01.22.

Innehållsförteckning Folksam ömsesidig livförsäkring

Sammanfattning	22
A. Verksamhet och resultat	23
A.1 Verksamhet	23
A.2 Försäkringsresultat	23
A.3 Investeringsresultat	24
B. Företagsstyrningssystem	25
B.1 Allmän information om företagsstyrning	25
B.2 Lämplighetskrav	27
B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning	27
B.4 System för internkontroll	32
B.5 Internrevision	32
B.6 Aktuariefunktion	33
B.7 Uppdragsavtal	33
C. Riskprofil	33
C.1 Försäkringsrisk	33
C.2 Marknadsrisk	36
C.3 Kreditrisk	41
C.4 Likviditetsrisk	42
C.5 Operativ risk	43
C.6 Övriga materiella risker	45
D. Värdering för solvensändamål	46
D.1 Tillgångar	46
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	49
D.3 Andra skulder	52
D.4 Alternativa värderingsmetoder	54
E. Solvenssituation	55
E.1 Kapitalbas	55
E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	56
E.3 Solvenssituation	57
Bilagor	116

Sammanfattning

Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), org nr 502006-1585, är ett kundägt försäkringsföretag som erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt gruppförsäkring och annan personriskförsäkring. Folksam Liv tillämpar äldre bestämmelser om beräkning och rapportering av solvens på tjänstepensionsverksamheten och det nya solvensregelverket (Solvens II) på den övriga livförsäkringsverksamheten.

Folksam Liv är ett ekonomiskt starkt företag. Försäljningen (premieinkomsten) uppgick 2016 till 9 840 miljoner kronor varav 4 086 miljoner var hänförligt till tjänstepensionsverksamheten. Resultatet från den samlade försäkringsrörelsen och investeringsverksamheten uppgick till 8 190 miljoner kronor. Merparten av resultatet hänför sig till kapitalavkastningen på företagets tillgångar.

Företagsstyrningssystemet är uppbyggt kring en god riskhantering och internkontroll. Företaget har interna regler och processer för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ansvarar för centrala funktioner. Företaget har vidare en restriktiv hållning till rörliga ersättningar gällande ledande befattningshavare och anställda som kan påverka risknivån i företaget. Risk- och kontrollorganisationen i Folksam Liv bygger på tre ansvarslinjer som inkluderar verkställande direktörens risk- och kontrollfunktioner (aktuariefunktionen, riskfunktionen och funktionen för regelefterlevnad) samt styrelsen kontrollorgan (internrevisionen). Internkontrollsystemet omfattar alla väsentliga processer i företaget, däribland processen för finansiell rapportering och tillsynsrapportering. Utläggning av verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen sker enligt en särskild process för hantering av uppdragsavtal.

Folksam Liv har under 2016 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2017-2019. Bedömningen baseras på scenarier och stresstester avseende möjliga förändringar i företagets interna och externa miljö. Styrelsen är ansvarig för att företagets egen risk- och solvensbedömningen genomförs minst årligen.

Det breda produktutbudet i Folksam Liv exponerar företaget mot olika försäkringsrisker (dödlighets-, sjuklighets-, olycksfallsrisk m m). De dominerande riskerna i Folksam Liv är dock marknadsrisk (risken för att värdet på företagets investeringar minskar), där förändringar i aktiekurser utgör den största risken. Företagets största investeringar finns i värdepapper utgivna av svenska staten och Swedbank.

Värderingen av tillgångar och skulder för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen i företagets finansiella rapporter. I Folksam Livs solvensbalansräkning sker värderingen huvudsakligen till verkligt värde enligt noterade priser på aktiva marknader. Alternativa värderingsmetoder används för fastigheter och vissa innehav i aktier, investeringsfonder, obligationer och derivat. Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna (bästa skattning) används vedertagna metoder och antaganden om bl a diskonteringsränta, dödlighet, utnyttjande av optioner samt antaganden om driftskostnader, skadeutbetalningar och avkastningsskatt.

Skillnaden mellan det verkliga värdet på företagets tillgångar och skulder benämns kapitalbas. Vid årets utgång uppgick kapitalbasen i Folksam Liv till 70 500 miljoner kronor. Kapitalbasen översteg med god marginal det legala kapitalkravet i Folksam Liv som uppgick till 17 924 miljoner kronor. Kapitalbasen ställd i relation till de legala kapitalkravet (solvenskvoten) uppgick till 3,93.

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

Folksam Liv är ett ömsesidigt försäkringsföretag vilket innebär att företaget ägs av sina försäkringstagare. Några andra ägare till företaget finns inte. Folksam Liv är moderföretag i Folksam Liv-gruppen. En förenklad bild över Folksam Liv-gruppen finns i gruppavsnittet i denna rapport. Folksam Livs ägarandelar i dotter- och intresseföretag redovisas i bilaga 1.

Folksam Liv erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt gruppförsäkring och annan personriskförsäkring. Folksam Livs verksamhet bedrivs med inriktning på den svenska marknaden. De huvudsakliga affärgrenarna är:

- Traditionell livförsäkring (affärgren 30)
- Fondförsäkring och indexförsäkring (affärgren 31)
- Annan livförsäkring (affärgren 32)
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring (affärgren 2)
- Sjukförsäkring (affärgren 29)

I enlighet med övergångsregleringen i svensk lag omfattas inte tjänstepensionsverksamheten i Folksam Liv av det nya Solvens II-regelverket. Det innebär att tjänstepensionsverksamheten i redovisas åtskilt från den övriga verksamheten i Solvens II-rapporteringen.

Folksam Liv är en stor aktör och investerare och har under året satsat på s k gröna obligationer som bidrar till en hållbar utveckling. Folksam Liv har under 2016 investerat ca 2,3 miljarder kronor i gröna obligationer emitterade av Kommuninvest, Örebro stad, Norrköpings kommun och Region Skåne. Gröna obligationer är räntebärande värdepapper där upplånade medel används till miljö- och klimatrelaterade investeringsprojekt. I december 2016 investerade Folksam Liv 500 miljoner kronor i preferensaktier i Volvo Cars.

Finansinspektionen har tillsynsansvar över Folksam Liv. Kontaktuppgifter: Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm. E-post: finansinspektionen@fi.se. Telefon: 08-408 980 00.

Folksam Livs revisionsbolag är KPMG AB, Box 3018, 169 03 Stockholm.

A.2 Försäkringsresultat

Årets premieinkomst uppgick till 9 840 miljoner kronor varav 4 086 miljoner är hänförligt till tjänstepensionsverksamheten.

Premieinkomsten för traditionell livförsäkring uppgick till 3 794 miljoner kronor, vilket är en kraftig minskning jämfört med föregående år då premieinkomsten uppgick till 7 039. Minskningen är ett resultat av de åtgärder som Folksam Liv vidtog under 2015 beträffande den traditionella sparförsäkringen för att värna om en långsiktigt trygg avkastning för kunderna. Inom övriga affärgrenar var premieinkomsten i stort sett oförändrad jämfört med föregående år.

Försäkringssättningar uppgick totalt till 6 936 miljoner vilket är en ökning med ca 200 miljoner kronor jämfört med föregående år. Driftkostnaderna totalt var ca 100 miljoner kronor lägre än föregående år p g a att lägre försäljning.

Lägre diskonteringsräntor bidrog till en ökning av försäkringstekniska avsättningar med **totalt 5 292** miljoner kronor och därmed till det negativa försäkringsresultatet. För traditionell livförsäkring var effekten en ökning med 2 485 miljoner kronor och för tjänstepensionsverksamhet var effekten 2 805 miljoner kronor.

Det samlade försäkringsresultatet efter effekt av diskonteringsränta uppgick **totalt** till -4 247 miljoner kronor totalt, varav -1 552 miljoner kronor var hänförligt till tjänstepensionsverksamheten.

En sammanställning av försäkringsresultatet ges i nedanstående tabell. Tjänstepensionsverksamheten särredovisas i tabellen.

Försäkringsresultat 2016, Mkr	Sjuk- och olycksfall	Traditionell Sjuk	Fond och liv	index försäkring	Annan liv-försäkring	Övriga affärsgränar	Tjänstepension	Total
Premieinkomst (f e r)	715	49	3 794	0	1 189	7	4 086	9 840
Intäkter från investeringsavtal	-	-	-	5	-	-	5	10
Övriga tekniska intäkter (f e r)	1	0	5	1	1	0	4	12
Försäkringsärsättningar (f e r) ¹	-641	-12	-2 714	0	-1 159	-2	-2 410	-6 936
Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar (f e r)	0	6	-80	26	-13	-	-131	-192
Återbäring och rabatter (f e r)	0	-	-12	-	-440	-	-5	-457
Driftskostnader ¹	-127	-40	-572	-3	-102	-5	-297	-1 146
Övriga tekniska kostnader (f e r)	-12	-4	-59	0	-10	-1	0	-86
Försäkringsresultat före effekt diskonteringsränta	-64	0	362	29	-534	0	1 254	1 045
Effekt diskonteringsränta	-	-	-2 485	-	-	-	-2 805	-5 292
Försäkringsresultat efter effekt diskonteringsränta	-64	0	-2 124	29	-534	0	-1 552	-4 247

¹ Skaderegleringskostnader ingår i driftskostnader, vilket skiljer sig från de finansiella rapporterna där skaderegleringskostnader redovisas i försäkringsärsättningar.

A.3 Investeringsresultat

Årets investeringsresultat uppgick till 12 437 miljoner kronor. Merparten hänför sig till tillgångsslaget aktier som vid utgången av året utgjorde ca 33 procent av de totala tillgångarna. Det som i huvudsak förklarar det goda aktieresultatet var årets mycket goda aktiekursutveckling med uppgångar på 9 procent för svenska aktier och över 15 procent för utländska aktier omräknat till svenska kronor.

Det totala resultatet för aktier blev 8 035 miljoner kronor. Av detta utgjorde 4 738 miljoner kronor utdelningar och realiserade vinster. Orealiserade vinster utgjorde 3 314 miljoner kronor.

Räntebärande investeringar, i form av obligationer och lån, utgjorde ca 55 procent av de totala tillgångarna. Trots mycket låga räntor redan vid årets ingång fortsatte räntorna ner under året. Detta resulterade i en avkastning på räntebärande investeringar på 3 388 miljoner kronor. Merparten av detta hänförs till ränteintäkter och realiserade vinster om totalt 2 549 miljoner kronor. Orealiserade vinster uppgick till 842 miljoner kronor.

Fastigheter utgjorde vid utgången av året ca 7 procent av de totala tillgångarna. Även utvecklingen för fastigheter var under året mycket god och gav ett resultat på 736 miljoner kronor för året. Av detta utgjorde hyresintäkter 214 miljoner kronor och realiserade vinster 593.

Årets kapitalförvaltningskostnader uppgick till 214 miljoner kronor. Dessa kostnader har belastat investeringsresultatet.

Investeringsresultat, Mkr	2016
Fastigheter	736
Aktier	8 035
Räntebärande investeringar	3 388
Investeringsfonder och andra investeringar	820
Derivat	-425
Övrigt	-117
Summa	12 437

A.4 Resultat från övriga verksamheter

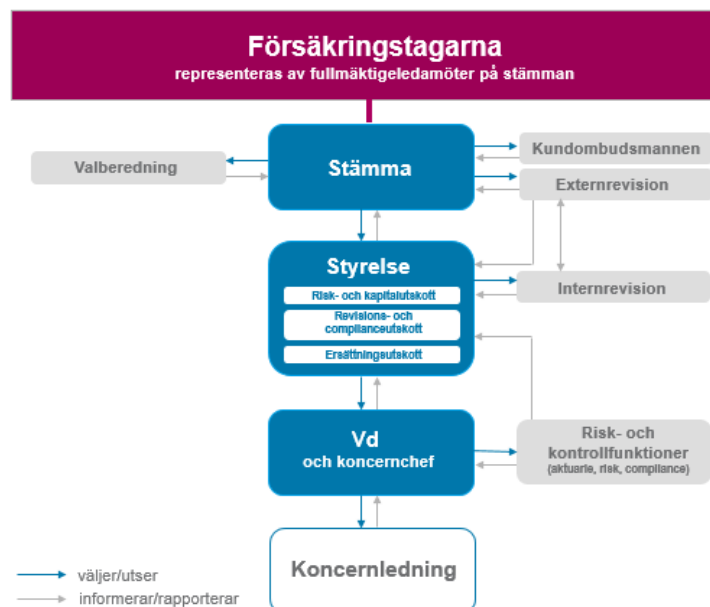
Folksam Liv har ingått ett antal operationella leasingavtal som huvudsakligen gäller hyra av lokaler. Total leasingkostnad för året uppgick till 103 miljoner kronor. Vidare har Folksam Liv ingått operationella leasingavtal avseende uthyrning av lokaler med en hyresintäkt uppgående till 178 miljoner kronor under året.

B. Företagsstyrningssystem

B.1 Allmän information om företagsstyrning

B.1.1 Bolagsstyrningsstruktur, ansvar och rapporteringsvägar

Folksam Liv ägs av sina försäkringstagare och det finns inga andra ägare i företaget. Försäkringstagarnas (delägarnas) inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt utövas på bolagsstämman genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Folksam Liv har totalt 75 fullmäktigeledamöter och mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolymer och strategisk betydelse för respektive kundgrupp. Fullmäktigeledamöter och de organisationer som utser dessa får nominera styrelseledamöter till valberedningen som har till huvudsaklig uppgift att bl a välja styrelseledamöter och styrelseordförande.

Styrelsen ansvarar för företagets organisation och förvaltningen av företagets angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen har i företagsstyrningspolicyn fastställt en övergripande organisationsstruktur. I företagsstyrningsriktlinjerna finns den närmare

regleringen av organisation och ansvarsfördelning. Styrelsen i Folksam Liv har tolv stämموالدا ledamöter. Styrelsen har inrättat följande utskott som bereder frågor inom ett visst område.

- Risk- och kapitalutskottet består av tre personer från styrelsen varav en är ordförande i utskottet. Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och bidrar därigenom till att utveckla företaget och gruppens samlade hantering inom nämnda områden.
- Revisions- och complianceutskottet består av tre personer från styrelsen varav en är ordförande i utskottet. Utskottet bistår styrelsen i att fullgöra dess skyldigheter och ansvar för den finansiella rapporteringen samt den interna styrningen och kontrollen för moderföretaget samt för dotterföretagen.
- Ersättningsutskottet bereder och lämnar förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för verkställande direktör (vd), koncernledningsledamöter och chefen för internrevision samt säkerställer att ersättningspolicyn följs upp.

Styrelsen utser vd som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen och externa regelverk ger.

Det finns en organisatorisk enhet som inkluderar en riskfunktion och en compliancefunktion. Vidare finns även en organisatorisk enhet för aktuariefunktionen. Dessa organisatoriska enheter och funktioner är skilda från motsvarande enheter och funktioner i Folksam Sak-gruppen och fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras. Funktionerna är underställda vd men har en rättighet att också rapportera till styrelsen.

Riskfunktionen ansvarar bl a för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja verksamheten i att genomföra riskhantering effektivt. Compliancefunktionen ansvarar bl a för att övervaka, kontrollera, följa upp och utvärdera regelefterlevnaden. Vd utser risk manager respektive compliance officer i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna.

Aktuariefunktionen ansvarar bl a för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna. Funktionen ansvarar vidare för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Vd utser en person att utgöra ansvarig aktuariefunktion i företaget.

Internrevisionen är objektivt granskande och rådgivande funktion som är direkt underställd styrelsen. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämna råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll samt ledningsprocesser.

Folksam Liv har en gemensam ledningsgrupp tillsammans med Folksam Sak benämnd Koncernledningen. Vd utser de ledamöter som ingår i denna och som ansvarar för olika delar av verksamheten.

B.1.2 Ersättningspolicy

Principer för ersättningar till vd och andra ledande befattningshavare fastställs årligen av bolagsstämman. Stämman beslutar vidare om styrelsens arvoden, vilka består av dels ett fast årsarvode, dels ett fast sammanträdesarvode.

Inga rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. För övriga anställda som kan påverka Folksam Livs risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen och som gäller för alla anställda

inom Folksam Liv med dotterföretag. Företaget har ett belöningsprogram för medarbetarna som handlar om att öka medarbetarnas engagemang och motivation att arbeta mot Folksams mål. Utfall i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en individuell tjänstepensionsförsäkring. Ledande befattningshavare och chef för internrevision omfattas inte av belöningsprogrammet.

Vd har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 35 procent av den årliga bruttolönen. Övriga ledande befattningshavare har en premiebaserad pensionsförmån motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. I anställningsavtal för ledande befattningshavare finns inskrivet att flytträtt av pensionen inte får utnyttjas om det kan antas att personen har kunskap om att en flytt i det enskilda fallet påverkar övriga försäkringstagare negativt. För personer som ansvarar för centrala funktioner utgår pensionsförmåner från den i kollektivavtal gällande planen.

B.2 Lämplighetskrav

Folksam Liv har interna regler och en process för lämplighetsprövning av ledamöter i företagets styrelse i syfte att se till att företaget har en sund och ansvarsfull ledning. Processen för lämplighetsprövningen är fastställd av bolagsstämman och finns beskriven i instruktionen för Folksam Livs valberedning. Processen säkerställer att enskilda styrelseledamöter och styrelsen som helhet har den kompetens och sammansättning som krävs för styrningen av företaget. Lämplighetsprövningen garanterar att Folksam Livs styrelse kollektivt innehar de insikter och erfarenheter som behövs inom områdena:

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategi och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell och aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kundkännedom

Folksam Liv har också interna regler och en process för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ingår i risk- och kontrollfunktioner (risk-, compliance-, aktuariefunktionen) samt internrevision. I prövningen säkerställs att personen har de insikter och erfarenheter som krävs och i övrigt är lämplig för sitt uppdrag. Lämplighetsprövningen görs vid tillsättning samt löpande via företagets basprocesser, framförallt prestations- och utvecklingsprocessen.

Som en del av lämplighetsprövningen genomförs utökade bakgrundskontroller av såväl styrelseledamöter som personer i företagets ledning och personer som ingår i ovan nämnda centrala funktioner. Bakgrundskontrollerna genomförs av en extern leverantör i syfte att säkerställa att personerna har ett gott anseende och integritet. Bakgrundskontrollerna genomförs dels vid tillsättning, dels via årliga stickprov. I bakgrundskontrollerna ingår kontroll av cv, privatekonomi samt domar och rättsliga ärenden.

B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Riskhanteringssystem

Folksam Livs riskhanteringssystem syftar till att stödja verksamheten i att identifiera händelser som kan påverka företagets förutsättningar att nå sina mål, analysera dessa, besluta om hur de ska hanteras samt utforma, planera och genomföra åtgärder för att hantera risker. De händelser (risker) som kan påverka Folksam Livs förmåga att nå sina mål delas in i tre övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Verksamhetsrisker

Varje riskkategori är indelad i olika underkategorier av risker som företaget är exponerat mot som tillsammans utgör företagets sammanlagda riskkarta.

Försäkringsverksamhet innebär att ta över och hantera risk. Att hantera risk innebär att följa upp risker och utvärdera relaterade riskhanterande åtgärder, samt att sammanställa, analysera och rapportera dessa. Riskhanteringen sker per riskkategorinivå. Riskhantering och mätning av specifika risker beskrivs i avsnitt C.

Centralt i Folksam Livs riskfilosofi är att risk tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Styrelsens fastställda riskaptit är vägledande vid risktagande. Folksam Liv tar enbart risker inom områden där det finns ett tillräckligt stort kunnande och tillräcklig kapacitet för att hantera riskerna. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. Systemet omfattar riskaptitramverk, strategier, processer, rutiner, metoder samt ansvar och roller för riskhantering.

En väl fungerande riskhantering ökar företagets förmåga att ta önskvärda risker för att nå målen, att ta medvetna risker, och att bättre kunna hantera riskerna om de materialiseras. Styrelsen i Folksam Liv är ytterst ansvarig för riskhanteringen och att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen utvärderar riskhanteringssystemet genom det inrättade risk- och kapitalutskottet. Det operativa ansvaret åligger vd som i sin tur beslutar om de styrande dokument som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering inom organisationen. Folksam Liv har, för att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna inom organisationen, inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras löpande. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Liv kontinuerligt med att följa upp och förstärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering. Alla medarbetare förväntas bidra till en sund riskkultur genom att agera i enlighet med företagets värderingar och hålla sig uppdaterade om interna regler.

B.3.2 Riskaptitramverket

Syftet med riskaptitramverket är att säkerställa att företagets aptit på risktagande överensstämmer med verksamhetens syfte och mål och säkerställa ekonomiskt handlingsutrymme över tid. Riskaptitramverket utgör en central och viktig komponent i att binda samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Folksam Livs strategi- och affärsplaneringsprocess, samt den egna risk- och solvensbedömningen, ska spegla gällande riskaptitramverk men utgör samtidigt ett underlag för riskaptitramverkets framtida utformning. Riskaptitramverket beslutas årligen av styrelsen.

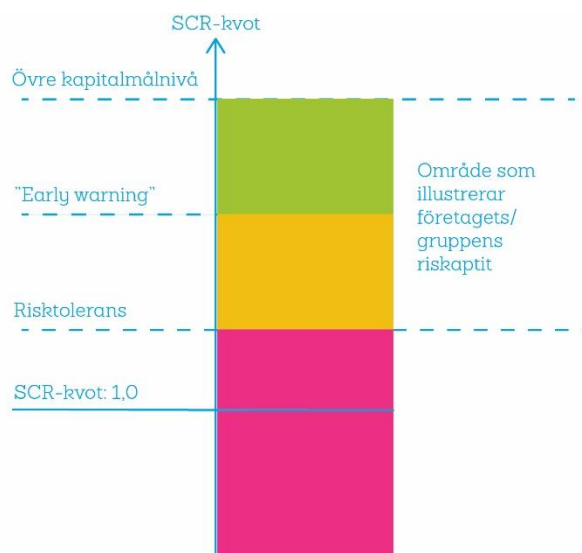
Riskaptitramverket består av följande komponenter:

- Riskaptit och risktolerans, uttryckta både kvalitativt samt i form av gränsvärden
- Risk- och kapitalmått
- Eskaleringsrutiner
- Definierade möjliga åtgärder

Den kvalitativa riskaptiten uttrycks genom att använda en skala från "söka" till "undvika". Risker som Folksam Liv vill söka är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och osäkerheten är acceptabel. Risker som Folksam Liv vill undvika är risker som företaget antingen inte

är villigt att exponera sig mot p g a förväntade negativa konsekvenser, alternativt innebär hög osäkerhet.

Den kvantitativa riskaptiten uttrycks genom det område som styrelsen bedömer att företagets riskexponering bör hålla sig inom för att uppnå en god balans mellan risktagande och möjligt värdeskapande. Gränsvärdet sätts i termer av solvenskvot (SCR-kvot), där en SCR-kvot på 1,0 betyder att företaget precis uppfyller solvenskapitalkravet. Den kvantitativa riskaptiten illustreras i nedanstående schematiska bild.

Riskaptiten får inte överstiga risktoleransen. Risktoleransen kompletteras med ytterligare gränsvärden som fungerar som en tidig varningssignal ("early warning") om att risknivån kan vara på väg att hamna utanför risktoleransen. Överskrids gränsvärdena initieras fördefinierade eskaleringsrutiner i form av rapportering till ledning och styrelse för vidare åtgärder. Bland potentiella åtgärder återfinns reducering av aktuell risk, förstärkning av kapitalbas eller beslut om ökad riskaptit.

B.3.3 Riskhanteringsprocessen (inkl. rapportering)

Företagets riskhanteringsprocess är en integrerad del i verksamheten. Riskhanteringsprocessen består av flera olika steg som beskrivs nedan.

Risker på kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder för olika kategorier av risk. Exempel på analysmetoder som tillämpas är omvärldsanalyser, verksamhetsanalyser, produkt- och erbjudandeanalyser samt portföljanalyser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras.

Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå. Vid riskanalysen analyseras och värderas konsekvens och sannolikhet för de risker som identifieras. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskkaptit är vägledande för hanteringen av riskerna. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens eller risktypens natur. Risktagandet begränsas av företagets risktolerans.

Verksamheten följer upp att de riskhanterande åtgärder som beslutats genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjens uppföljning samt följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder.

Som en del i Folksam Livs interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering och delges vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företaget i statusrapporter.

Folksam Liv utför årligen och vid behov en framåtblickande analys av företagets riskprofil och kapitalbehov. Denna process kallas egen risk- och solvensbedömning.

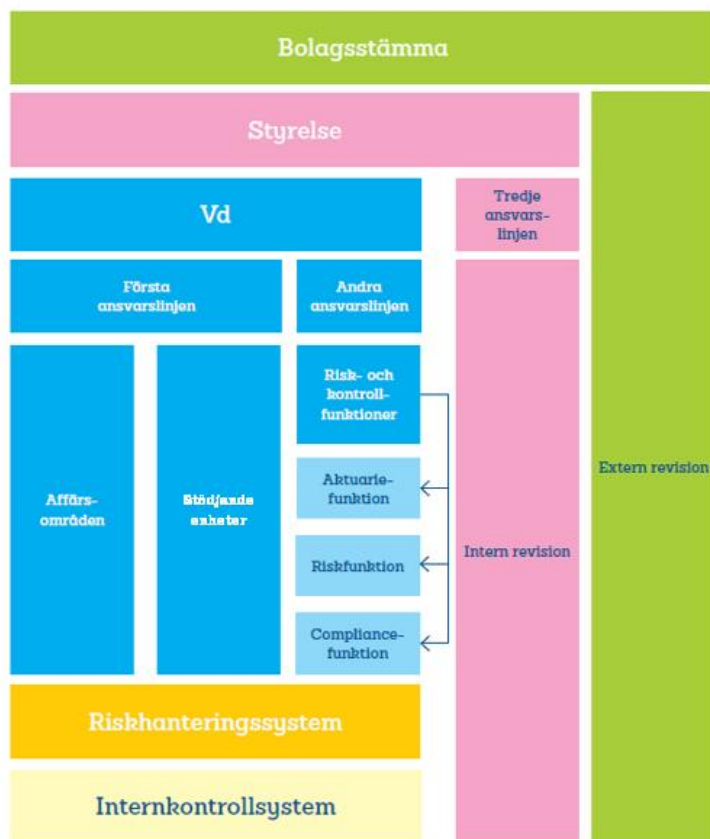
B.3.4 Risk- och kontrollorganisation

Risk- och kontrollorganisationen i Folksam Liv följer en modell med tre ansvarslinjer. Den första ansvarslinjen utgörs av den operativa organisationen (affärsområden och stödjande enheter). Den första ansvarslinjen ansvarar för att riskerna i verksamheten hanteras samt att externa och interna regelverk efterföljs. Första ansvarslinjen har också till uppgift att se till att risker förebyggs, kontroller genomförs och att brister eller avvikelser hanteras och återspeglaras.

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Den andra ansvarslinjen är normerande, stödjande och kontrollerande i förhållande till den första ansvarslinjen. I den normerande rollen ingår att ansvara för att utveckla och förvalta systemen för riskhantering, regelefterlevnad och internkontroll. Den andra ansvarslinjen rapporterar en allsidig och från första ansvarslinjen oberoende bild av företagets riskexponering och regelefterlevnad till vd och styrelse.

Den tredje ansvarslinjen utgörs av funktionen för internrevision. Internrevisionen är oberoende av den första och andra ansvarslinjen.

Illustration av risk- och kontrollorganisationen.

B.3.5 Riskfunktionen

Risikfunktionen har ansvaret för att utveckla och förvalta företagets riskhanteringssystem och internkontrollsystem i enlighet med de krav och principer som styrelsen satt upp. Riskfunktionen stödjer, övervakar och utmanar vid behov första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. Det åligger riskfunktionen att genomföra kvantitativ och kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering. Riskfunktionen tillhandahåller även metod- och dokumentationsstöd till första linjen och har en stödjande roll vid tillämpningen av dessa.

B.3.6 Egen risk- och solvensbedömning

Folksam Liv genomför årligen en egen risk- och solvensbedömning i syfte att analysera och fastställa företagets kapitalbehov på medellång sikt (tre år) med hänsyn taget till företagets affärsplan, strategier och risker. Processen inbegriper bl a följande:

- Riskanalyser för väsentliga existerande och möjliga framtida risker uttryckta som scenarier och stresstester.
- Bedömningar och dokumentation av hur väl tillämpade modeller för beräkning av solvenskapitalkravet och dess underliggande antaganden reflekterar det verkliga risktagandet i företaget.
- Jämförelser av resultatet av företagets egen risk- och solvensbedömningen med företagets riskapitramverk.
- Analys av möjligheter till kapitalanskaffning och riskreducering om alternativa negativa scenarier realiserar.
- Analyser av den fortlöpande efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkrav samt försäkringstekniska avsättningar.

Företagets egen risk- och solvensbedömningen baseras på scenarier och stresstester vilka bygger på möjliga förändringar i företagets interna och externa miljö samt de risker dessa förändringar medför. I ett basscenario analyseras den förväntade utvecklingen. Basscenarioet kompletteras med alternativa scenarion vilka var för sig beskriver mindre sannolika utfall och trender gällande företagets affär respektive makroekonomiska miljö. I händelse att de risker som identifierats inte ryms inom den fastställda riskaptiten, eller om kapitalbehovet överstiger förväntat tillgängligt kapital, tar styrelsen beslut om åtgärder för att reducera riskerna, förstärka kapitalbasen eller utöka riskaptiten.

Styrelsen är ansvarig för att företagets egen risk- och solvensbedömningen genomförs minst årligen. Vid signifikanta förändringar i riskprofil, kapitalsituation eller vid andra händelser inom företaget eller i den externa miljön, ska styrelsen överväga om en ytterligare bedömning ska genomföras.

B.4 System för internkontroll

B.4.1 Ramverk för internkontroll

Internkontrollsystemet är ett stöd för riskhantering i verksamhetens väsentliga processer och syftar till att skapa struktur i arbetet med internkontroll. Målet med internkontrollsystemet är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv med hänsyn till målen för verksamheten och att ekonomisk och icke-ekonomisk information är tillgänglig och tillförlitlig.

Folksam Livs system för internkontroll ska omfatta alla väsentliga processer. Dessa inkluderar bl a den finansiella rapporteringen och tillsynsrapporteringen till Finansinspektionen. Arbetet med internkontroll är en integrerad del i riskhanteringssystemet och följer därför den övergripande processen för hantering av verksamhetsrisker. Genom riskanalyser identifieras och dokumenteras de operativa riskerna i processerna samt befintliga kontroller. För att säkerställa att de mest väsentliga operativa risker som identifierats i verksamheten hanteras på ett effektivt sätt, följs kontroller upp och utvärderas. Kontrollerna utförs i första ansvarslinjen. Andra linjens funktioner övervakar, kontrollerar, följer upp och utvärderar första linjens kontroller men kan även utföra egna, självständiga, kontroller av verksamheten. Internrevisionen granskar och utvärderar företagsstyrningssystemet inklusive första och andra ansvarslinjens arbete med internkontroll.

B.4.2 Funktion för regelefterlevnad

I Folksam Liv finns en ansvarig person för regelefterlevnad (compliance officer) som utgör compliancefunktionen i företaget. Compliancefunktionen är organisatoriskt placerad centralt i Folksam Liv-gruppen. En beskrivning av funktionen finns i avsnitt B.4.2 för Folksam Liv-gruppen.

B.5 Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande funktion. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämna råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll och ledningsprocesser. Internrevisionen är centralt placerad i Folksam Liv och ansvarar för samtliga företag inom Folksam Liv-gruppen.

Internrevisionen är direkt underställd styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med internkontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bl a framgår av den internationella standarden International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i en instruktion för internrevision.

B.6 Aktuariiefunktion

Vd i Folksam Liv har utsett en person som utgör aktuariiefunktion i detta företag. Aktuariiefunktionen för de försäkringsföretag som ingår i Folksam Liv-gruppen utgör en organisatorisk enhet som är skild från den operativa verksamheten. För beskrivning av funktionen och dess ansvar se avsnitt B.6 för Folksam Liv-gruppen.

B.7 Uppdragsavtal

Folksam Liv har interna regelverk som anger hur verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen i Folksam Liv får läggas ut på uppdrag till en tjänsteleverantör. Ett sådant uppdrag ska regleras av ett skriftligt uppdragsavtal som ska godkännas av styrelsen. Styrelsen har en samlad bild över alla uppdragsavtal i företaget och beslutar om regelbunden uppföljning.

Folksam Liv har ingått uppdragsavtal om kapitalförvaltning, IT-drift, IT-arbetsplatstjänster, utdataproduktion, applikationsförvaltning/applikationsdrift samt kommunikationstjänster för kontaktcenter. Folksam Liv har också ingått uppdragsavtal om datalagring och IT-tjänster för förmånsrättsregister.

Samtliga tjänsteleverantörer som Folksam Liv ingått uppdragsavtal med är etablerade i Sverige. Tjänsterna kan i vissa fall tillhandahållas av underleverantörer utanför Sverige. Oavsett var tjänsteleverantörerna eller dess underleverantörer är etablerade gäller svensk rätt för samtliga uppdragsavtal.

C. Riskprofil

C.1 Försäkringsrisk

C.1.1 Riskhantering

Folksam Liv erbjuder såväl livförsäkring som skadeförsäkring. Livförsäkringen utgörs av både olika former av sparandeförsäkring (traditionell livförsäkring, traditionell livförsäkring med villkorad återbäring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring (gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring, sjuk- och premiebefrielseförsäkring samt övrig kollektiv riskförsäkring). Inom ramen för skadeförsäkringsverksamheten finns riskförsäkring i form av sjuk- och olycksfallsförsäkring. Folksam Liv mottar även återförsäkring från livföretag inom Folksam.

Det breda produktutbudet exponerar Folksam Liv för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen och över tid. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Ett brett produktutbud och stora försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. Om dödligheten överskattas vid tecknande av försäkring kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Det förekommer även risk för ökad dödlighet både bland vissa sparandeprodukter och riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I

samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av s k oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom individuell återförsäkring av dödsfallsförsäkringar med förhöjd dödsfallsrisk respektive höga dödsfallsriskssummor.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av s k oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen. Sjuklighetsriskerna hanteras också genom individuell återförsäkring av höga sjukriskssummor.

Olycksfallsrisk

Med olycksfallsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ökade kostnader i samband med olycksfall. Riskerna hanteras genom att inträffade olycksfall i bestånden följs upp.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster p g a att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen p g a flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annulationsrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ett ökat utnyttjande av dessa optioner.

Försäkringstagaren har även en option att ändra t ex utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annulationsrisk, även risken att Folksam Liv inte når sina mål p g a att dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målen är att avgiftsstrukturen ska vara utformad att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna är tillräckliga vid annullationer samt att annullationer inte medför att oskälig andel av överskottet utbetalas, att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade.

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet har störst påverkan på resultatet för riskförsäkring. Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Livs möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Koncentrationsrisk kan även uppstå om Folksam Liv är ensidigt exponerat mot t ex ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

Folksam Livs försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. Koncentrationsrisken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring. För kollektivavtalad försäkring har Folksam Liv begränsad möjlighet att styra över riskspridningen.

Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Koncentrationsrisken för försäkringar med förhöjd dödlighet och sjuklighet är därmed begränsad.

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk, inflationsökning samt förändringar av graden av arbetsoförmåga hos den försäkrade också få betydelse för Folksam Livs möjlighet att nå sina mål.

C.1.2 Mätmetoder

Mätning av försäkringsrisker sker genom uppföljning. Bl a sker uppföljning av det s k riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa.

Mätning av försäkringsrisker på en övergripande företagsnivå sker med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel (övrig livförsäkringsverksamhet) samt Finansinspektionens Trafikljusmodell (tjänstepensionsverksamheten).

Folksam Liv värderar även försäkringsrisker inom övrig livförsäkring i samband med att lämplighetsprövning sker av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Solvens II-regelverkets standardformel. En värdering av försäkringsrisker inom tjänstepensionsförsäkring görs i samband med motsvarande lämplighetsprövning av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Trafikljusmodellen.

C.1.3 Exponering

I hur hög grad Folksam Liv är exponerat för olika typer av försäkringsrisk illustreras nedan genom stresser. Störst påverkan på de försäkringstekniska avsättningarna, och därmed på kapitalbasen, har ett ökat utnyttjande av optioner i form av annullationer samt en ökad långlevnad (minskad dödlighet).

I tabellerna nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödlighet, sjuklighet, driftkostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De förändringar av antaganden som visas i tabellerna baseras till stor del på Folksam Livs riskprofil. Bedömningen är att dessa stresser ger en rättvisande bild av känsligheten i avsättningarna. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnitt C.2.3 ränterisk.

Dödssannolikheten antas minska med 20 procent. En minskad dödssannolikhet innebär minskade avsättningar för riskförsäkringar och ökade avsättningar för sparandeförsäkringar. I tabellen visas det sammanvägda resultatet.

Utnyttjande av optioner stressas dels genom att 20 procent av de försäkringar där möjlighet finns att nyttja optionen annulleras, dels genom att andelen i beståndet som utnyttjar möjligheten att ändra utbetalningstiden antas öka med 50 procent.

Sjukligheten stressas genom att:

- ettårssannolikheten för insjuknande ökas med 50 procent,
- sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 procent och
- invaliditetsgraderna ökas med 20 procent.

Reservavsättningen för framtida driftskostnader antas öka med tio procent.

Försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkringsverksamhet är beräknade enligt Solvens II-regelverket. Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsverksamhet är desamma som i de finansiella rapporterna.

Analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

Stresstester för försäkringsrisk för övrig livförsäkringsverksamhet 2016, Mkr	Försäkrings-tekniska avsättningar	Effekt på kapitalbas före skatt
Försäkringstekniska avsättningar	57 672	-
Dödlighet	58 270	-597
Optioner-annullation	59 257	-1 585
Optioner-förändring av utbetalningstid	57 525	147
Sjuklighetsrisk	57 728	-56
Driftkostnader	57 978	-306

Stresstester för försäkringsrisk för tjänstepensionsverksamhet 2016, Mkr	Försäkrings-tekniska avsättningar	Effekt på kapitalbas före skatt
Försäkringstekniska avsättningar	48 831	-
Dödlighet	50 354	-1 523
Optioner-annullation	49 797	-966
Optioner-förändring av utbetalningstid	48 864	-32
Sjuklighetsrisk	49 261	-430
Driftkostnader	49 190	-358

C.2 Marknadsrisk

C.2.1 Allmän information

Företaget definierar marknadsrisk såsom risken att företagets möjligheter att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisk tas dels för att hantera de risker som uppstår inom företagets försäkringsåtaganden, och dels för att genom företagets placeringsverksamhet över tid skapa värden för försäkringstagarna samt lämna ett positivt bidrag till företagets finansiella ställning. Företagets placeringsverksamhet utgår från företagets behov och försäkringsåtagandens natur. Risker i placeringsverksamheten tas i försäkringstagarnas bästa intresse. Det innebär att de ska tas dels för att hantera de finansiella risker som uppstår genom företagets

försäkringsåtaganden, dels för att risktagandet sammantaget - och över tid – skapar värden för försäkringstagarna och förväntas bidra positivt till företagets finansiella ställning.

För att nå en god avkastning och riskspridning fördelas Folksam Livs investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier och fastigheter.

Folksam Livs kapitalförvaltning använder repor och omvända repor i sin placeringsstrategi. Denna hantering regleras av ett internt regelverk gällande vilken typ av instrument som får repas in och ut, hur stora volymer som får repas in och ut samt maximal löptid för dessa repotransaktioner.

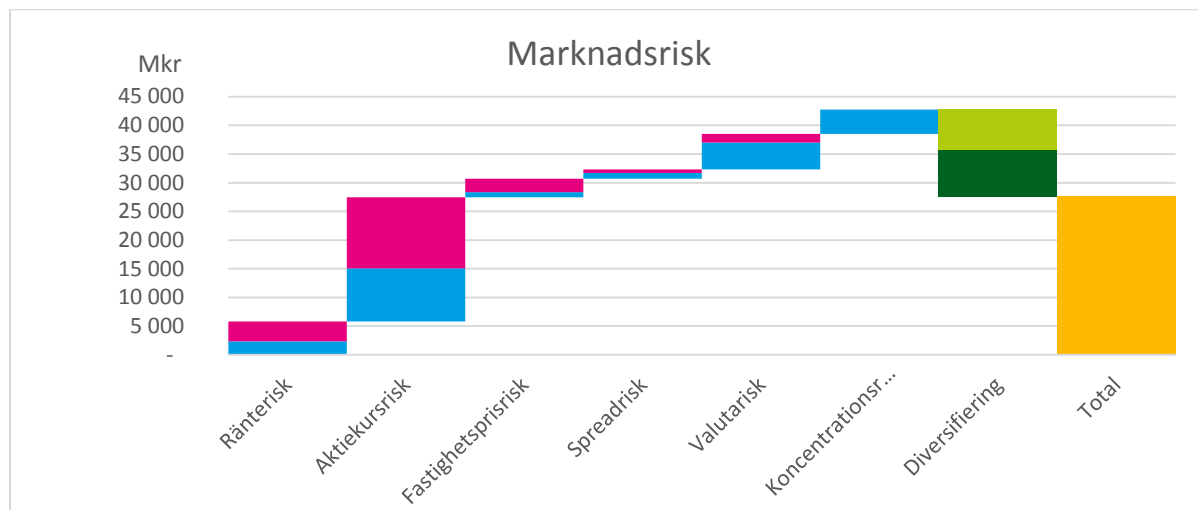
Företagets marknadsrisker hanteras övergripande genom att försäkringsförpliktelseernas ränte-, valuta- och inflationsrisker matchas till önskad grad med hjälp av placeringstillgångarna, samt genom att upprätthålla en god diversifiering av placeringarna mellan olika tillgångsklasser och inom varje tillgångsklass.

Utöver hänsyn till försäkringsskuldens karaktär tar placeringsstrategin sin utgångspunkt i företagets riskapitit och risktolerans samt avkastningsmål.

Placeringspolicyn styr företagets investeringsverksamhet samt hanteringen av de finansiella risker som uppkommer som ett resultat av denna. Kapitalförvaltningen ansvarar för att hantera identifierade risker inom investeringsverksamheten. Företaget strävar efter en effektiv portföljhantering vilket syftar till att hålla nere förvaltningskostnaderna genom att undvika onödiga och kostsamma transaktioner. Detta görs genom att man använder derivatinstrument såsom optioner, terminer, swappar och swaptioner för att snabbt och effektivt förändra placeringsportföljernas allokering, och därmed också riskexponering. Derivatens exponering fångas genom att de räknas in i den totala exponeringen för den aktuella tillgångsklassen. Beslut om förändring av placeringsportföljerna tas av chefen för kapitalförvaltningen efter beredning i Folksam Livs Riskstyrningskommitte.

Folksam Liv mäter på en övergripande företagsnivå sina risker kontinuerligt med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel (övrig livförsäkringsverksamhet) samt Trafikljusmodellen (tjänstepensionsverksamheten). Solvens II-regelverkets standardformel beräknar kapitalkravet för respektive risk genom att utsätta balansräkningens skuld- och tillgångssida för ett negativt scenario varefter effekten på kapitalbasen mäts. Sannolikheten att detta negativa scenario inträffar under kommande 12 månader bedöms vara 0,5 procent. Trafikljusmodellen fungerar på ett liknande sätt som standardformeln i Solvens II-regelverket, företagets balansräkning stressas genom standardiserade stresstester utifrån på förhand definierade riskmoduler varefter effekten på kapitalbasen mäts.

Aktierisk är den dominerande risken i Folksam Livs riskprofil för marknadsrisk. Diversifieringen räknas enligt Solvens II-regelverkets standardformel. Folksam Livs marknadsrisker, beräknad den 31 december 2016 enligt ovan angivna metod, är fördelad enligt nedan. Skillnaden i storleken på riskexponeringen för respektive riskkategori beror dels av storleken på den underliggande exponeringen och dels på skillnader mätmetoderna mellan tjänstepensionsverksamheten och övrig livförsäkringsverksamheten.

I grafen illustrerar den blå färgen övrig livförsäkringsverksamhetens andel av respektive riskkategori och den rosa färgen motsvaras av tjänstepensionsverksamhetens andel av respektive riskkategori. Den gröna färgen illustrerar diversifieringen där den ljusgröna delen representerar tjänstepension och den mörkgröna delen representerar övrig livförsäkringsverksamhet. Den gula färgen illustrerar det totala kapitalkravet.

C.2.2 Aktiekursrisk

Folksam Liv definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. Aktiekursrisk uppkommer genom företagets placeringar i onoterade och noterade aktier. Placering i noterade aktier söker uppnå en bred exponering mot världens etablerade marknader och tillväxtmarknader med hänsyn tagen till riskkoncentrationer som följer av företagsstrategiska placeringar i noterade aktier. Till aktier räknas även onoterade aktier som tecknas i samband med börsintroduktioner eller som förvärvas genom att noterade företag bolagiserar delar av sin verksamhet och delar ut aktierna till ägarna.

Aktiekursrisken hanteras genom limiter som begränsar storleken på aktieinvesteringar.

Kapitalförvaltningen och riskfunktionen följer dagligen upp aktiekursrisken genom att kontrollera att beslutade limiter efterlevs. Vid en limitöverträdelse sker rapportering enligt fastställd rutin och åtgärder vidtas.

Aktiekursrisken mäts för Folksam Livs verksamhet genom att:

- aktier noterade på reglerade marknader stressas med ett simulerat aktiekursfall om 39 procent,
- övriga (ej strategiska innehav) stressas med ett simulerat aktiekursfall om 49 procent, och
- strategiska innehav stressas med ett simulerat aktiekursfall om 22 procent.

För företagets tjänstepensionsverksamhet används Trafikljusmodellen för mätning av aktiekursrisken. I Trafikljusmodellen utsätts svenska aktier för ett aktiekursfall om 40 procent och utländska aktier för ett aktiekursfall om 37 procent.

Aktiekursriskens känslighetsberäkning anger effekten av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat mäts risken genom att den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Aktierisk 2016-12-31, Mkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Stresstest
Övrig livförsäkringsverksamhet	33 591	-3 491	-9 280
Tjänstepensionsverksamhet	39 214	-3 921	-12 416
Summa		-7 411	-21 696

Folksam Liv är exponerade mot koncentrationsrisk i aktieportföljen i och med sitt aktieinnehav i Swedbank.

C.2.3 Ränterisk

Folksam Liv definierar ränterisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Företagets finansiella ställning påverkas till stor del av rådande marknadsräntor då företagets åtaganden värderas med utgångspunkt i marknadsräntor samt att placeringstillgångarna till en betydande del består av räntebärande placeringar. Detta medför att en förändring i marknadsräntorna påverkar såväl värdet på företagets placeringstillgångar samt värdet på försäkringsåtagandena och därmed företagets finansiella ställning.

Ränterisken hanteras genom limiter som begränsar storleken på investeringar i räntebärande instrument.

Kapitalförvaltningen och riskfunktionen följer dagligen upp ränterisken genom att kontrollera att beslutade limiter efterlevs. Vid en limitöverträdelse sker rapportering enligt fastställd rutin och åtgärder vidtas. För ytterligare beskrivning av riskreduceringstekniker för ränterisk hänvisas till avsnitt C.2.

För analys av företagets ränterisk stressas företagets tillgångar och skulder genom förändringar i den riskfria räntekurvan. Dessa relativa förändringar är löptidsberoende och innebär en sänkning av räntan.

Känslighetsanalysen utförs genom att beräkna hur tillgångar och skulder påverkas av en förändring i nominella räntor som ett parallellskift med +/- 1 procentenhet.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Ränterisk 2016-12-31, Mkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Stresstest
Minskning av marknadsräntan			
Tillgångar, Övrig livförsäkringsverksamhet	53 870	2 127	316
Skulder, Övrig livförsäkringsverksamhet	54 671	-5 560	-2 684
Netto		-3 433	-2 368
Minskning av marknadsräntan			
Tillgångar, Tjänstepensionsverksamhet	46 189	1 160	1 160
Skulder, Tjänstepensionsverksamhet	47 409	-4 281	-4 281
Netto		-3 121	-3 121

C.2.4 Fastighetsprisrisk

Företagets investerar i fastigheter vilka bedöms ligga på bra platser i Sverige eller fastigheter belägna i goda lägen i större svenska städer.

Fastighetsprisrisken styrs genom limiter som begränsar fastighetsinvesteringarnas storlek i relation till företagets totala placeringstillgångar. Fastighetsprisrisken hanteras genom köp och försäljning av fastigheter eller andelar av fastighetsfonder, samt genom att limitera belopp för köp och försäljning, nybyggnation och ombyggnad tillbyggnad eller reparation.

Kapitalförvaltningen och riskfunktionen följer dagligen upp risken genom att kontrollerar att beslutade limiter efterlevs. Vid en limitöverträdelse sker rapportering enligt fastställd rutin och åtgärder vidtas.

Fastighetsprisriskens beräknas för företagets övrig livförsäkringsverksamhet genom att minska värdet på fastighetsinnehaven med 25 procent. För tjänstepensionsverksamhet beräknas fastighetsprisrisken genom att minska värdet på fastighetsinnehaven med 35 procent.

Fastighetsprisriskens känslighetsberäkning anger effekten av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på fastighetsinnehaven.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Fastighetsprisrisk 2016-12-31, Mkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Kapitalkrav/stress
Övrig livförsäkringsverksamhet	3 517	-352	-879
Tjänstepensionsverksamhet	6 645	-664	-2 326
Summa		-1 016	-3 205

C.2.5 Spreadrisk

Kreditspread beskriver skillnaden i pris mellan obligationer som har samma löptid men olika kreditvärdighet, oftast skillnaden mellan statsobligationer och någon annan obligationstyp.

Exponering mot spreadrisk styrs genom limiter som begränsar investeringar i tillgångar med spreadrisk. Spreadrisken hanteras genom köp och försäljning av tillgångar exponerade mot spreadrisk.

Spreadrisken mäts för företagets övrig livförsäkringsverksamhet utifrån exponeringens kreditbetyg och duration. För varje kreditbetyg och duration anges en förändring i exponeringens värde. För företagets tjänstepensionsverksamhet beräknas spreadrisken genom en ökning av kreditspreaden på de räntebärande instrument som ej är utgivna av en stat i egen valuta eller explicit garanterade av en stat i egen valuta.

Känslighetsmätningen anger effekten av en ökning av kreditspreaden över den riskfria räntan med 10 baspunkter.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Spreadrisk 2016-12-31, Mkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Stresstest
Övrig livförsäkringsverksamhet	53 247	-101	-989
Tjänstepensionsverksamhet	31 648	-87	-634
Summa		-188	-1 624

C.2.6 Valutarisk

Företagets försäkringsåtaganden är i till största del utställda i svenska kronor. I de fall placeringstillgångar är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår en valutarisk.

Företagets möjligheter till placering i andra valutor än svenska kronor får endast förekomma i de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier och fastigheter eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Risktagandet styrs genom limiter där valutaexponeringens storlek i relation till företagets totala placeringstillgångar fastställs. Valutarisken hanteras genom köp och försäljning av valutor samt handel i derivat.

Valutarisken mäts för företagets övrig livförsäkringsverksamhet genom att samtliga valutaexponeringar stressas med en simulerad kursförändring om 25 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ effekt på företagets kapitalbas. För företagets tjänstepensionsverksamhet beräknas valutarisken genom en förändring av växelkursen om 10 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ inverkan på företagets kapitalbas.

Känslighetsmätningen anger effekten av en simulerad förändring av valutakursen om 10 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ effekt på företagets kapitalbas.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Valutarisk 2016-12-31, Mkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Stresstest
Övrig livförsäkringsverksamhet	18 712	-1 945	-4 661
Tjänstepensionsverksamhet	15 231	-1 523	-1 523
Summa		-3 468	-6 184

C.3 Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företagets materiella exponeringar mot kreditrisk kommer sig av företagets investeringar i värdepapper som bär kreditrisk samt återförsäkringsprogram.

Inom Folksam Livs tillgångsförvaltning styrs exponeringen mot kreditrisk genom styrelsens beslutade placeringspolicy och underliggande placeringsriktlinjer. Där regleras att exponering enbart får föreligga mot motparter och emittenter med lägst BBB- enligt Standard & Poor's, eller motsvarande. Företagets placeringsriktlinjer anger även limiter för placeringar som bär kreditrisk baserat på motpartens kreditbetyg. Dessa limiter följs upp regelbundet inom ramen för kapitalförvaltningens riskrapportering.

Tillåtna emittenter och motparter finns registrerade på en särskild lista som bereds och godkänns av chefen för kapitalförvaltning efter utlåtande av bl a företagets riskfunktion. Företaget hanterar kreditrisken sprungen ur dess återförsäkringsarrangemang med hjälp av de ramar och limiter som definieras av företagets försäkringspolicy och försäkringsriktlinjer, vilka anger regler och krav avseende anlitade återförsäkrarens kreditvärdighet ("rating") samt till dessa beslutade beloppsgränser. Med beloppsgränser avses en övre gräns för en enskild återförsäkrarens andel i företagets återförsäkringsarrangemang.

Folksam Liv mäter sin kreditrisk övergripande med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel. Denna innehåller två moduler för kreditrisk, en spreadriskmodul och en motpartsriskmodul. Motpartsriskmodulen syftar till att visa på förändringen av värdet av tillgångar och skulder orsakade av kreditförluster eller försämring av motpartens kreditbetyg. Modulen inbegriper även exponering som uppstår p g a återförsäkring och placering i derivat (exklusive kreditderivat som hanteras av spreadriskmodulen). För redogörelse för företagets hantering av spreadrisk samt exponering mot spreadrisk, se avsnitt C.2.5.

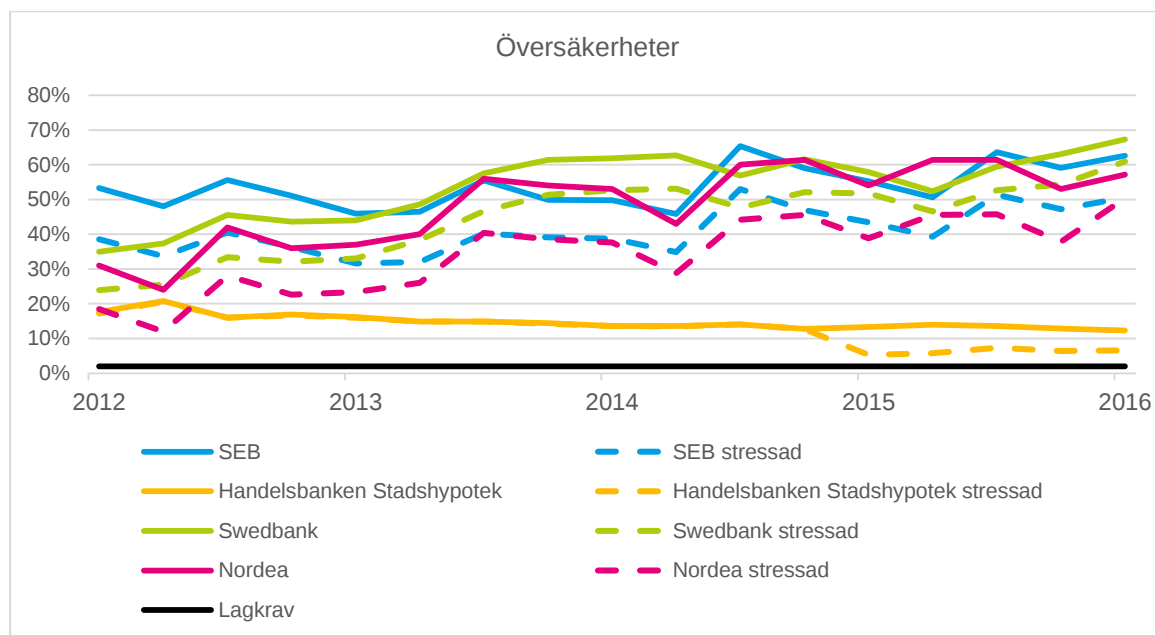
En avsevärd del av företagets placeringstillgångar är investerade i säkerställda bostadsobligationer. Företagets kapitalförvaltning bedömer regelbundet risken i dessa placeringar, bl a genom att analysera hur mycket säkerheter det finns utöver det totala emitterade nominella beloppet av utgivna säkerställda bostadsobligationer. Analysen inbegriper även ett stresstest som utgörs av ett simulerat prisfall av bostadsfastigheter på 20 procent.

Motpartsrisken uppgick till 145 miljoner kronor per 2016-12-31, beräknad enligt Solvens II-regelverkets standardformel.

Kreditkvaliteten för Folksam Livs finansiella tillgångar fördelat per ratingkategori visas i tabellen nedan.

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar 2016-12-31, Mkr	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Summa
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	57 440	21 211	15 257	-	-	1 852	95 760
Övriga finansiella tillgångar har ingen rating	-	-	-	-	-	10 019	10 019
Summa	57 440	21 211	15 257	-	-	11 871	105 779

Gällande nivåer av översäkerheter visar analys genomförd i december 2016 att nivåerna befinner sig på betryggande nivå.

C.4 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk menas risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Likviditetsrisk uppstår både från illikvida placeringstillgångar (marknadslikviditetsrisk) samt från förändringar i positiva och negativa kassaflöden, exempelvis som resultat av förändringar av frekvens eller storlek av upphörda premieinbetalningar eller inträffade större skador eller katastrofer.

Det övergripande målet avseende företagets likviditetshantering är att säkerställa en betryggande position av likvida medel för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften och för att täcka risker och åtaganden i verksamheten. Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Företaget likviditetsrisk hanteras främst genom de principer, processer och instruktioner som ges av företagets kapitalhanteringspolicy samt riktlinjer för likviditetshantering. I tillägg till dessa styrs företagets likviditetsrisk dels genom företagets placeringspolicy, vilken anger krav på placeringstillgångarnas likviditet, samt de villkor som gäller vid tecknande av försäkring.

Företagets likviditet samt likviditetsrisker analyseras och följs upp löpande med hjälp av ett särskilt mått kallat "kassalikviditetsriskmått". Detta mått beräknas på kort (0-1 månader) och lång sikt (0-12 månader) och utgår från dagens position av likvida tillgångar med beaktande av prognosticerade kassaflöden.

För bedömning av riskers påverkan på företagets likviditet analyseras måttet i ett förväntat scenario samt i ett stressat scenario. I händelse att prognosen för företagets kassalikviditetsriskkvot visar att kvoten går under dess limit ombeds kapitalförvaltningen likvidera en tillräcklig mängd tillgångar för att möta det ökade behovet.

Utöver analys och uppföljning av matchningen mellan in- och utflöden samt likviditetsbuffert på företagsnivå säkerställs även genom företagets placeringspolicy att placeringstillgångarnas aggregerade likviditet skall vara mycket god och därmed av sådan art att de utan risk för onödiga värdeförluster kan likvideras på kort till medellång sikt för att möta större utflöden. Placeringspolicyen ställer krav på att styrelsen och verkställande direktören regelbundet ska erhålla värderingar och bedömningar avseende likviditetsrisk.

Vid dessa värderingar och bedömningar görs en analys av "Marknadslikviditetsriskkvoten" definierad som tillgångar som utan marknadspåverkan kan avyttras under följande sex månader i förhållande till försäkringsskuldens förväntade kassaflöden under de kommande fem åren.

Folksam Liv mäter likviditetsrisken kontinuerligt m h a definierade riskmått enligt ovan. Per 2016-12-31 uppfylldes de fastställda kraven på kassalikviditetsriskkvoten och kraven på marknadslikviditet, i enlighet med företagets placeringspolicy och riktlinjer för likviditetsriskhantering.

Folksam Livs förväntade vinst inkluderad i framtida premier för övrig livförsäkringsverksamhet kommer från produkter i affärsgrupp 30, traditionell försäkring. Vinsten kommer i huvudsak från premier som förväntas inbetalas till traditionell kapitalförsäkring och har kvittats mot förluster från premier som förväntas inbetalas till traditionell pensionsförsäkring inom samma homogena riskgrupp. Vinster uppstår då nuvärdet av framtida kassaflöden p g a förväntad premieinbetalning är lägre än nuvärdet av dessa framtida premieinbetalningar.

Den förväntade vinsten uppgår till 88 miljoner kronor per 2016-12-31 vilket utgör en mindre del av kapitalbasen och innebär en marginell likviditetsrisk.

C.5 Operativ risk

Folksam Livs hantering av operativa risker utgår från ett kontinuerligt arbete med att systematiskt identifiera händelser som, om de inträffar, kan påverka företagets möjligheter och förmåga att nå såväl kortsiktiga som långsiktiga mål och att upprätthålla god internkontroll. Utgångspunkt vid riskidentifiering är en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning av företagets verksamhet, inklusive inträffade incidenter. Identifierade risker analyseras och konsekvens, sannolikhet och eventuell samverkan för de händelser/risker som identifieras värderas. Baserat på analysens resultat

tas underlag fram för beslut om hur riskerna ska hanteras samt utgör underlag för bedömning av företagets totala exponering mot operativa risker.

I samband med företagets affärsplanering genomförs identifiering och analys av operativa risker som uppstår till följd av de initiativ och mål som ges av affärsplanen med syftet att utgöra underlag beslut om åtgärder att implementera under affärsplaneringsperioden för att bibehålla exponeringen mot operativa risker inom företagets riskaptit.

Följande tekniker tillämpas för att hantera identifierade operativa risker:

- **Riskacceptans**
Risken kan accepteras på sin nuvarande nivå, om konsekvensen är låg eller om risken ligger inom riskaptiten och det inte bedöms vara ekonomiskt motiverat att reducera den. Att acceptera en risk innebär att inga specifika åtgärder planeras eller genomförs för att påverka risken. Risken ska dock fortsatt bevakas vilket innebär löpande uppföljning av att risken ligger inom riskaptiten.
- **Riskreducering**
Risken ska reduceras om den inte bedöms vara önskvärd eller acceptabel på sin nuvarande nivå och ligger utanför företagets riskaptit. Åtgärder ska då vidtas som påverkar sannolikheten för att risken inträffar eller reducerar konsekvenserna om den inträffar.
- **Riskeliminering**
Risken ska elimineras, om den ligger utanför företagets risktolerans och det inte finns något värde av att exponera sig för risken. Det innebär att de aktiviteter som ger upphov till risken ska avslutas.

Företaget mäter de operativa riskerna på två sätt:

- Genom att med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel beräkna operativa riskers påverkan på företagets kapitalbas.
- Genom att bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa samt den negativa konsekvensen för företaget, om risken inträffar. Som stöd för bedömningen finns en särskild skala där konsekvenserna bedöms utifrån tre perspektiv: kundpåverkan, finansiell påverkan och varumärke.

Operativa riskers påverkan på kapitalbasen enligt Solvens II-regelverkets standardformel per 2016-12-31 uppgick till 288 miljoner kronor. Följande materiella operativa risker har identifierats inom ramen för företagets riskhanteringsprocess:

- **Dataintrång**
I och med den ökade digitaliseringen och antalet uppkopplade enheter ökar risken för digitala attacker mot företag och viktiga samhällsfunktioner. IT-attacker mot flera svenska mediehus, banker och internetleverantörer, sker nu nästan dagligdags.
- **Datakvalitet**
Hög kvalitet i data är en nödvändig förutsättning för en god företagsstyrning och för att företaget ska kunna fullgöra sina åtaganden.
- **Förändringsförmåga**
Vår omvärld är i konstant förändring. Nya regleringar för finansbranschen, modern teknik och dess tillämpningar inom finansiella tjänster, är några områden som ställer stora krav på anpassning av erbjudanden, kompetens, system och processer.
- **Personberoenden**
Försäkringsföretagen var tidiga med att ta hjälp av datorer för att effektivisera beräkningar

och informationshantering. Delar av de tidiga datorstöden finns fortfarande inbyggda i en del processer där kompetensen kring programmeringsspråk är begränsat till ett fåtal personer.

- **Hållbarhet**

Inom begreppet hållbarhet ryms flera områden: miljöfrågor, mänskliga rättigheter, etik, korruption, mångfald, etc. För företaget är dessa frågor viktiga av flera anledningar, bl a avseende placeringar eller vilka produkter och tjänster våra kunder kommer behöva i framtiden.

C.6 Övriga materiella risker

C.6.1 Affärsrisk

Affärsrisk identifieras, analyseras och hanteras löpande inom verksamheten med syfte att förstå och effektivt agera på potentiella förändringar i företagets omvärld. Affärsrisker kan exempelvis uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska och affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar.

Vilka åtgärder som är lämpliga för att reducera affärsrisker beror på riskens art men skall i alla lägen vara effektivt utformade. Med effektiva menas i detta sammanhang att de bl a i möjligaste mån ska säkerställa att försäkringstagarnas intressen tillgodoses och kan implementeras på ett sätt som inte leder till onödig kortsiktig förhöjd riskexponering eller onödiga värdeförluster för företaget.

Affärsrisker bedöms regelbundet utifrån sannolikheten att risken inträffar samt konsekvensen för företaget, skulle den komma att inträffa. I samband med företagets process för framåtblickande analys inom ramen för företagets egen risk- och solvensbedömning sammanställs och analyseras scenerier som sträcker sig över affärsplaneringsperioden. Dessa scenerier baseras bl a på företagets identifierade affärsrisker. Genomförd scenarioanalys ger ledning och styrelse en god förståelse för omvärldsförändringars, och därmed även affärsriskers, potentiella påverkan på företagets finansiella position.

Under 2016 identifierades övergripande materiella affärsrisker med potentiell negativ påverkan på företagets solvens. De huvudsakliga affärsrisker som identifierats är att effekterna av en ökad digitalisering av försäkringsbranschen, ändrade möjligheter att bedriva affären genom att samarbetspartners vänder sig till andra aktörer. Dessa identifierade risker kan leda till ett företag tappat affärsvolymerna samt ökat behov av investeringar med ökade kostnader som resultat. Affärsriskerna ingår också i de scenerier som analyserades i företagets egna risk- och solvensbedömning.

C.6.2 Finansiell koncentrationsrisk

Finansiell koncentrationsrisk avser risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar genom exponering mot emittent eller motpart.

Företagets största koncentrationsrisker är exponeringen mot svenska staten och Swedbank. Dessa koncentrationer beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. Aktieinnehavet i Swedbank är ett strategiskt och långsiktigt innehav.

Företaget mäter finansiell koncentrationsrisk på två sätt:

- Genom att med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel beräkna risken sprungen ur stora koncentrationers påverkan på företagets kapitalbas. I standardformeln ingår en särskild modul för finansiell koncentrationsrisk. Denna omfattar enskilda exponeringar som överstiger

ett visst tröskelvärde i form av andel av balansomslutningen. Värdet av den enskilda exponeringen som överstiger detta tröskelvärde stressas.

- Genom att regelbundet följa upp stora koncentrationer gentemot motparter och emittenter.

Stora koncentrationers påverkan på kapitalbasen enligt Solvens II-regelverkets standardformel per 2016-12-31 uppgick till 4 271 miljoner kronor.

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av tillgångarna i Folksam Livs solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Utgångspunkten är värderingen av tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

Det bästa beviset på verkligt värde är ett noterat pris på en aktiv marknad. Om noterade priser inte tillgängliga, kan verkligt värde fastställas genom hänvisning till priser för liknande instrument, noterade priser eller nyligen genomförda transaktioner på mindre aktiva marknader, eller modeller som huvudsakligen använder marknadsbaserade eller oberoende källparametrar. Sådana parametrar inkluderar, men är inte begränsade till värderingskurvor, yieldkurvor, kreditspread, diskonterade kassaflöden, aktier eller skuldpriser och växelkurser.

I Folksam Livs solvensbalansräkning sker värdering till verkligt värde huvudsakligen enligt noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder, s k standardvärderingsmetod. Tillgångar och skulder som värderas enligt alternativa värderingsmetoder kan delas in i två grupper. Antingen sker värdering utifrån marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor. Om inte sådan information finns används alternativa värderingsmetoder som bygger på indata som inte är observerbara på marknaden.

Folksam Liv följer den s k övergångsregleringen för tjänstepensionsverksamhet. Balansräkningens samtliga poster är fördelade på tjänstepensionsverksamhet och verksamhet avseende övrig livförsäkring. I tabellerna i detta avsnitt presenteras balansräkningarna för solvensändamål och finansiell rapportering för Folksam Liv i sin helhet. Solvensbalansräkningens uppställningsform används vilket innebär att det för vissa balansposter finns klassificeringsskillnader jämfört med uppställningsformen enligt de finansiella rapporterna.

Nedanstående tabell visar värderingsmetodernas fördelning per tillgångsslag.

Värderingsmetoder solvensbalansräkning 2016-12-31, Mkr	Alternativa värderingsmetoder				Total
	Standard värderingsmetod	Baserad på marknadsdata	Baserad på annan data än marknadsdata	Justerade kapitalandelsmetoden	
Fastigheter inklusive fastigheter för eget bruk	-	-	4 484	-	4 484
Aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag	-	-	-	10 150	10 150
Aktier	56 514	1 002	5	-	57 521
Obligationer	93 908	275	-	-	94 183
Investeringsfonder	4 424	534	-	-	4 958
Derivat	51	116	-	-	167
Övriga investeringar	-	732	27	-	759
Tillgångar avseende indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	638	-	-	-	638
Lån	-	1 399	2 424	-	3 823
Derivat	-8	-48	-	-	-56

D.1.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt Folksam Livs finansiella rapporter. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av tillgångar. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.2, Balansräkning S.02.01.02.

Tillgångar enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Mkr	Solvensbalansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Fastigheter inklusive fastigheter för eget bruk	4 484	4 484	-
Akter och andelar i dotterföretag och intresseföretag	10 150	5 790	4 361
Aktier	57 521	57 521	0
Obligationer	94 183	94 183	-
Investeringsfonder	4 958	4 958	0
Derivat	168	168	-
Övriga investeringar	759	759	-
Tillgångar som innehas för indexreglerade avtal och fondförsäkringar	638	638	-
Lån	3 823	3 823	0
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	305	321	-16

D.1.3 Fastigheter

I solvensbalansräkningen värderas samtliga fastigheter till verkligt värde genom kombination av huvudsakligen en marknadsanpassad kassaflödeskalkyl och avkastningsmetoden med nuvärdesberäkning av förväntade kassaflöden. Värderingsteknikerna innebär att antaganden med relevanta parametrar exempelvis diskonteringsränta, hyror, vakansgrad samt drifts- och underhållskostnader används. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av gjorda jämförbara fastighetsköp. Fastigheterna värderas på motsvarande sätt i de finansiella rapporterna. Fastigheternas hyresavtal är klassificerade som operationell leasing.

D.1.4 Aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag

I solvensbalansräkningen värderas innehav i försäkringsföretag med den justerade kapitalandelsmetoden. Detta innebär att värdering sker motsvarande kapitalandelen av dotterföretagets solvensbalansräkning. Innehav i livförsäkringsföretag som drivs med vinstutdelningsförbud värderas till ett belopp som motsvarar aktiekapitalet. Överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Övriga dotterföretag värderas enligt den justerade kapitalandelsmetoden med beaktande av Solvens II-regelverkets värderingsprinciper. Intresseföretag värderas enligt kapitalandelsmetoden enligt de finansiella rapporterna med avdrag för eventuell goodwill och immateriella tillgångar.

I de finansiella rapporterna värderas innehav i dotterföretag till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Intresseföretag värderas enligt kapitalandelsmetoden till moderföretagets kapitalandel.

D.1.5 Aktier, obligationer, investeringsfonder, derivat samt övriga investeringar

Posterna aktier, obligationer, investeringsfonder, derivat och övriga investeringar är finansiella instrument som i solvensbalansräkningen är värderade till verkligt värde. Värdering sker i enlighet med samma metoder som tillämpas för de finansiella rapporterna.

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt enligt noterad kurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en likvid marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en reglerad marknad, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, används en värderingsteknik för att ta fram verkligt värde. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Aktier värderas huvudsakligen med hjälp av noterade kurser på aktiva marknader. Aktier som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta. Resterande innehav värderas med alternativa värderingsmetoder baserade på direkt eller indirekt observerbar indata.

Obligationer värderas huvudsakligen med hjälp av noterade kurser på aktiva marknader. Både svenska och utländska obligationer med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta. En mindre del av innehaven i obligationer värderas med alternativa värderingsmetoder med allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva samt en marknadsmässig justering med en bedömd rimlig creditspread.

Investeringsfonder utgörs av värdepappersfonder samt specialfonder och alternativa investeringsfonder. Övriga investeringar består till huvudsaklig del av andra fonder som inte redovisas som investeringsfonder. Värdering sker enbart med alternativa värderingsmetoder, på motsvarande sätt som i de finansiella rapporterna. Värderingarna baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från respektive fondförvaltare där värderingen baseras på marknadsvärden för de tillgångar som ingår i respektive fond.

Derivat värderas huvudsakligen med alternativa värderingsmetoder. Vedertagna värderingsmetoder för respektive instrument används, med användning av direkt eller indirekt observerbar data exempelvis avkastningskurvor och valutakurser. Innehaven av derivat omfattar ränterelaterade derivat som ränteswappar, aktierelaterade derivat som aktieindexoptioner, och valutarelaterade derivat som valutaterminer. En mindre andel derivat som avser standardiserade derivatinstrument värderas till verkligt värde enligt noterade priser på aktiva marknader.

D.1.6 Lån och hypotekslån

Lån och hypotekslån avser reverslån till företag, inklusive lån till dotter- och intresseföretag, med eller utan säkerhet i fast egendom. Värdering sker på motsvarande sätt som i de finansiella rapporterna till nominellt belopp samt upplupen ränta, med avdrag för erforderliga nedskrivningar.

D.1.7 Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrares ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal. Folksam Liv har såväl proportionella som icke proportionella avtal. Återförsäkrares andel för övrig livförsäkringsverksamhet beräknas till verkligt värde genom en realistisk värdering, en bästa skattning av förväntade kassaflöden. Diskontering sker som huvudprincip med en riskfri räntekurva, som är fastställd i EU-kommissionens delegerade förordningar. För tjänstepensionsverksamhet värderas återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar på samma sätt som i den finansiella rapporterna.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Allmänna värderingsprinciper

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkringsverksamhet värderade till verkligt värde. Det innebär att en realistisk värdering, en bästa skattning, görs av åtagandena samt ett tillägg i form av en riskmarginal. Med realistisk värdering menas att beräkningarna görs med aktsamma, tillförlitliga och objektiva antaganden.

Vid värderingen av bästa skattningen diskonteras förväntade kassaflöden med en riskfri räntekurva. Räntekurvan som används är som huvudprincip baserad på en räntekurva fastställd i EU-kommissionens delegerade förordningar. Om denna av praktiska skäl inte är möjlig att tillämpa används en räntekurva som är publicerad av Eiopa alternativt framtagna efter anvisningar från Eiopa. Mer information om beräkningsgrund och metod samt övriga huvudsakliga antaganden som används vid värdering av bästa skattningen redovisas nedan under rubrik för respektive affärsgrän.

Riskmarginalen beräknas som förväntat nuvärde av kostnaden för att hålla ett kapital som motsvarar solvenskapitalkravet för andra risker än marknadsrisker och motpartsrisker i finansiella avtal under försäkringsavtalens återstående löptid. Den ränta som används för beräkning av kapitaliseringskostnaden är angiven i EU-kommissionens delegerade förordning.

För premie- och reservrisk inom skadeförsäkring, beräknas framtida solvenskapitalkrav med standardformeln. För övriga risker beräknas framtida solvenskapitalkrav proportionellt mot s_k riskdrivare som projiceras under återstående löptid. Den metod som Folksam Liv använder sig av är att skatta framtida solvenskapitalkrav genom att anta att de utvecklas på samma sätt som bästa skattningen för relevant delbestånd.

Riskmarginalen på enskilda affärsgränar är den totalt beräknade riskmarginalen fördelad proportionellt mot beräknad riskmarginal för respektive affärsgrän.

I tabellen nedan ingår Folksam Livs totala åtaganden och här visas skillnader mellan avsättningar värderade i Folksam Livs solvensbalansräkning och avsättningar värderade enligt finansiella rapporter. För tjänstepensionsverksamheten gäller att försäkringstekniska avsättningar i solvensbalansräkningen är desamma som i de finansiella rapporterna. För information rörande försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsförsäkringar hänvisas därför till not 1 Redovisningsprinciper och till not 36-40 i Folksam Livs årsredovisning.

Försäkringstekniska avsättningar enligt finansiella rapporter och Solvens II 2016, Mkr	Av- sättningar finansiella rapporter	varav tjänste- pension	varav övrig liv	Skillnader i metoder övrig liv	Skillnader i antaganden övrig liv	Summa bästa skattning övrig liv	Risk- marginal övrig liv	Av- sättningar Solvens II
Sjuk- och olycksfall	2 126	-	2 126	-571	-	1 555	104	1 659
Sjukförsäkring	2 748	2 425	323	-4	-26	293	13	2 731
Sjukåterförsäkring	10	-	10	-2	0	8	1	9
Traditionell försäkring	101 388	45 482	55 906	-33	-3 268	52 605	2 053	100 140
Annan livförsäkring	3 410	244	3 166	-2 623	-2	541	94	878
Fondförsäkring och indexförsäkring	1 098	681	417	-45	-	372	34	1 087
Summa	110 780	48 831	61 949	-3 278	-3 297	55 374	2 298	106 503

D.2.2 Traditionell försäkring

Bästa skattningen är skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Beräkningen sker som högst på avtalsnivå och hänsyn tas till löpande premieinbetalningar och utgifter i form av försäkringsersättningar, driftskostnader, avkastningsskatt och andra kostnader som kan uppkomma under försäkringsavtalens hela löptid. För att skatta framtida försäkringsersättningar görs bl a antaganden om livslängd (dödlighet) och försäkringstagarnas utnyttjande av avtalade optioner.

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkning av bästa skattning motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa, flytta och premieannullera eller ändra utbetalningstiden som tillämpas ska baseras på försäkringstagarnas beteende i Folksam Liv. Antaganden om annulation av premier avser enbart annulation av löpande premier, eftersom engångspremier i serie inte ingår i reservberäkningen. Antaganden om ändrad utbetalningstid innebär att hänsyn tas till att en andel av försäkringstagarna, vid tidpunkten för utbetalning, förändrar den tidsperiod under vilken pensionen betalas ut.

För bestånden tillämpas en kostnad som reducerar ränteantagandet, en kostnad som är proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna och en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

Vid beräkning av avkastningsskatt används ett antagande om statslåneränta. För att bestämma antagandet används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år. För kapitalförsäkringar gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent. För försäkringar som är skatteklassade som pensionsförsäkring tillämpas skattesatsen 15 procent. För kapitalförsäkringar tillämpas skattesatsen 30 procent.

D.2.3 Fondförsäkring och indexförsäkring

Bästa skattningen beräknas individuellt för varje avtal. Förväntade kassaflöden skapas genom att de värden på försäkringarna som är aktuella per beräkningstidpunkten skrivs fram med hjälp av en avkastningsränta, baserad på räntekurvan som används vid diskontering. Hänsyn tas även till framtida försäkringsersättningar, driftskostnader, avkastningsskatt och andra kostnader som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. För att skatta framtida försäkringsersättningar görs antaganden om dödlighet (livslängd). Vidare tas hänsyn även till att försäkringsavtalen kan medge flytt och återköp. Förväntade kassaflöden diskonteras och nuvärden beräknas och summeras.

Antaganden om dödlighet motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Liv, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Vid beräkning av bästa skattning tillämpas antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa eller flytta försäkringen. Antaganden är baserade på erfarenhet.

För beståndet tillämpas ett antagande om driftskostnader som en fast kostnad per försäkring och år.

Vid beräkning av avkastningsskatt används ett antagande om statslåneränta. För kapitalförsäkringar gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent. För försäkringar som är skatteklassade som pensionsförsäkring tillämpas skattesatsen 15 procent. För kapitalförsäkringar tillämpas skattesatsen 30 procent.

D.2.4 Annan livförsäkring

Bästa skattningen beräknas med vedertagna försäkringsmatematiska metoder. För gruppförsäkring, som utgör merparten av affärgrenen annan livförsäkring, tillämpas främst metoder som baseras på historik av utbetalda belopp. I bästa skattningen tas även hänsyn till nästa års premier samt till dessa antagna försäkringsersättningar och driftkostnader.

Antaganden om skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår skador att reglera.

D.2.5 Sjukförsäkring

Till sjukförsäkring räknas sjuk- och premiefrielseförsäkring. Bästa skattningen består av en avsättning för kända skador som baseras på antagande om sannolikhet för avveckling genom tillfrisknande och dödsfall. En avsättning görs också för okända skador, vilken är baserad på avsättningen för kända skador. Vid beräkningen av bästa skattningen tas även hänsyn till att framtida premieinbetalningar på avtal där Folksam Liv inte har möjlighet att ändra premien är otillräckliga.

Störst påverkan på värderingen har antagandet om avveckling. Övriga väsentliga antaganden är antaganden om skaderegleringskostnader.

Antaganden om skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår skador att reglera.

D.2.6 Sjuk- och olycksfallsförsäkring

För sjuk- och olycksfallsförsäkring tillämpas vedertagna försäkringsmatematiska metoder som baseras på historik av utbetalda belopp. I bästa skattningen tas även hänsyn till nästa års premier samt till dessa antagna försäkringsersättningar och driftkostnader.

Antaganden om skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår skador att reglera.

D.2.7 Skillnader i metoder och antaganden mot finansiella rapporter

Nedan beskrivna skillnader i metoder och antaganden gäller för övrig livförsäkringsverksamhet.

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar värderade som en bästa skattning med ett tillägg i form av en riskmarginal. I finansiella rapporter sker inte någon sådan uppdelning. Där beräknas istället avsättningarna för övrig livförsäkring med hjälp av betryggande antaganden, vilket innebär att avsättningarna innefattar inbyggda säkerhetsmarginaler.

För traditionell livförsäkring med villkorad återbäring sker värdering i solvensbalansräkningen, till skillnad från värderingen i enlighet med IFRS, med hjälp av kassaflöden.

I solvensbalansräkningen diskonteras, nuvärdesberäknas, alla avsättningar. Affärsgränar för vilka avsättningar inte diskonteras inom finansiella rapporter är annan livförsäkring (främst grupplivförsäkring) och sjuk- och olycksfallsförsäkring.

För vissa produkter inom affärsgrän annan livförsäkring och för sjuk- och olycksfallsförsäkring skiljer sig hanteringen åt av vilka flöden som ingår vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. I bästa skattningen ingår, till skillnad från avsättningar i de finansiella rapporterna, förväntade premier nästkommande år samt till dessa premier förväntade framtida utgifter som försäkringsersättningar och driftkostnader. För att avgöra huruvida framtida flöden ska var med i beräkningen, är inom avtalets gränser, görs en bedömning utifrån ett antal av Solvens II-regelverket specificerade kriterier.

Inom affärsgränarna annan livförsäkring och sjuk- och olycksfall förekommer det att överskott sätts av som tilldelad återbäring i den mån den ekonomiska ställningen och resultatet för en verksamhetsgrän, liksom den ekonomiska situationen för företaget som helhet, tillåter detta. Överskottet ska på sikt återföras till försäkringstagarna. I finansiella rapporter är denna tilldelade återbäring en försäkringsteknisk avsättning oavsett när i tiden återföringen är tänkt att ske. Vid beräkning av bästa skattningen ingår enbart tilldelad återbäring som faller inom avtalets gränser i försäkringstekniska avsättningar.

De räntekurvor som används vid värdering av försäkringstekniska avsättningar i de finansiella rapporterna och i solvensbalansräkningen skiljer sig åt. Utöver olika räntekurvor är den stora skillnaden i antaganden är att de säkerhetsmarginaler som finns vid värdering i finansiella rapporter inte finns vid värdering för solvensändamål.

D.2.8 Osäkerhet avseende värdering av försäkringstekniska avsättningar

Val av antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har avgörande betydelse för nivån. Osäkra antaganden medför osäkerhet i beräkningen av avsättningarna.

När det gäller långlevnadsrisker, och i viss mån sjuklighetsrisker, finns av naturliga skäl en stor osäkerhet. En värdering av långa åtaganden innebär t exl att dödligheten måste skattas för många år framöver. En osäkerhet finns även avseende avsättningar för framtida driftkostnader då dessa skattas för avtalens hela löptid.

Försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för förändring av dessa antaganden finns illustrerat i avsnitt C.1 Försäkringsrisk.

D.2.9 Medel som kan återkrävas från återförsäkringsföretag

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet omfattar också individuell återförsäkring av dödsfallsförsäkringar med förhöjd dödsfallsrisk respektive höga dödsfalls- och sjukfallsrisksummor, samt återförsäkring av grupp sjuk- och olycksfallsrisker. Återförsäkringsprogrammet har störst påverkan på resultatet för riskförsäkring. Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

D.3 Andra skulder

D.3.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av andra skulder i Folksam Livs solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Värderingen utgår från värderingen av andra skulder enligt de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

D.3.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt de finansiella rapporterna. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av andra skulder. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.2, Balansräkning S.02.01.02.

Andra skulder enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Mkr	Solvens-balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	3 436	80	3 356
Pensionsförpliktelser	71	11	60
Uppskjutna skatteskulder	814	656	158
Derivat	56	56	-

D.3.3 Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar

I posten andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar avser 3 355 miljoner kronor avsättning för ej förfallen återbäring. Avsättningen utgörs av den återbäring på avtal som löpt till och med räkenskapsåret som inte förväntas utbetalas till försäkringstagarna under det kommande året. Avsättningen värderas till de ej förfallna beloppen vilket motsvarar värderingen i de finansiella rapporterna. I de finansiella rapporterna ingår den ej förfallna återbäringen i sin helhet bland försäkringstekniska avsättningar.

D.3.4 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser värderas i solvensbalansräkningen i enlighet med redovisningsstandarden IAS 19 Ersättningar till anställda, vilket inte sker i de finansiella rapporterna där Tryggandelagen tillämpas då det är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt för pensionskostnaderna.

Pensionsförpliktelserna i Folksam omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksams förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. Avgifterna redovisas som en kostnad i de finansiella rapporterna.

Förpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen av pensionsförpliktelser sker med ett antal antaganden om bl a förväntad livslängd, inflation, förväntad avkastning på förvaltningsstillgångarna samt förväntad kostnad för löneökningar. Nettoförpliktelserna utgörs av nuvärdet av förpliktelserna, med beaktande av verkligt värde på förvaltningsstillgångarna.

I Folksam Livs finansiella rapporter redovisas pensionsförpliktelser som avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Personer födda 1955 och tidigare kan gå i pension vid 62 års ålder. Beräkningen av förpliktelserna sker med ett antagande om hur stor andel som väljer att gå i förtida pension.

D.3.5 Uppskjutna skatteskulder

Uppskjuten skatt beräknas för samtliga tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, i enlighet med samma metod som tillämpas för de finansiella rapporterna. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. För obeskattade reserver i form av periodiseringsfond beräknas uppskjuten skatt vilket inte sker i de finansiella rapporterna.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värde på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

D.4 Alternativa värderingsmetoder

D.4.1 Allmänna principer

Folksam Liv tillämpar alternativa värderingsmetoder vid värdering till verkligt värde för samtliga innehav i fastigheter och övriga investeringar samt för vissa innehav i aktier, investeringsfonder, obligationer och derivat.

Tillgångar och skulder som värderas enligt alternativa värderingsmetoder kan delas in i två kategorier beroende på i hur hög grad marknadsdata används vid värderingen. Så långt det är möjligt använder Folksam Liv relevanta marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor. För innehav där det inte finns tillgång till sådan information används alternativa värderingsmetoder som bygger på indata som inte är observerbar på marknaden. I avsnitt D.1.1 där tabellen visar fördelningen per tillgångsslag och kategori av alternativ värderingsmetod framgår det att värdering för finansiella instrument till största delen sker med värderingsmetoder som är baserade på marknadsdata. Värdering till verkligt värde i solvensbalansräkningen av tillgångar och skulder med användning av alternativa värderingsmetoder sker på samma sätt som i de finansiella rapporterna.

Värdering av tillgångar som saknar noterade kurser på en aktiv marknad innebär alltid en osäkerhet om värderingen motsvarar vad som skulle erhållas om tillgångarna avyttrades. Det finns osäkerhet i använda värderingsmodeller, exempelvis vad gäller tillförlitlighet avseende de antaganden som används. Om stora innehav ska avyttras vid samma tillfälle finns även en likviditetsrisk. Genom att använda värderingsmetoder som i möjligaste mån följer etablerad branschpraxis på respektive marknader avser Folksam Liv säkerställa att värderingarna ger en rättvisande bild av det verkliga värdet på respektive investering. Tillämpning och utveckling av praxis för värderingsmetoder följs genom engagemang i gjorda investeringar samt genom bevakning av utvecklingen inom respektive bransch.

D.4.2 Fastigheter

Samtliga fastighetsinnehav värderas med alternativa värderingsmetoder. Värdering sker med kassaflödesanalys vilket är den mest använda metoden på marknaden och använder flest parametrar där Folksam Liv har kontroll. Vid värdering med kassaflödesanalys används ett antal antaganden som bl a omfattar inflationsantagande, kalkylränta, direktavkastning, långsiktigt vakansgrad och marknadshyra. Vidare görs antaganden för drifts- och underhållskostnader samt investeringar.

En viss grad av osäkerhet föreligger alltid vid värdering till verkligt värde där alternativa värderingsmetoder används. Osäkerheten är olika stor beroende på typ av fastighet, läge och marknad. I avsnitt C.2.4 Fastighetspriser illustreras känslighet i värderingarna av fastigheter genom procentuell förändring av marknadsvärdet.

D.4.3 Aktier

Folksam Liv tillämpar i första hand värderingsmetoder som i möjligaste mån beaktar marknadsdata. Värderingsmetoderna omfattar kassaflödesvärderingar som beaktar branschanpassade parametrar avseende exempelvis intäkter, kostnader, finansiering och investeringar för respektive innehav. Diskontering sker med en bedömd kalkylränta.

Värdering av aktier som saknar noterade kurser på en aktiv marknad innebär en osäkerhet om värderingen motsvarar vad som skulle erhållas om aktiernas avyttrades. Det finns osäkerhetsfaktorer

avseende tillförlitligheten i använda antaganden samt värderingsmodeller. För stora innehav som ska avyttras vid samma tillfälle finns alltid en likviditetsrisk. Känslighet i värdering av onoterade aktier illustreras i avsnitt C.2.2 Aktiekursrisk där en procentuell förändring av marknadsvärdet visas.

D.4.4 Obligationer

Värdering till verkligt värde sker dels utifrån kurser och andelsvärden erhållna från fondförvaltare, dels utifrån marknadsräntor samt kreditspread. Värdering sker enligt allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med relevant räntekurva.

Värdering av obligationer med alternativa värderingsmetoder innebär en osäkerhet om värderingen motsvarar vad som skulle erhållas vid försäljning. Tillförlitligheten i använda antaganden samt val av värderingsmodeller som används för värdering utgör osäkerhetsfaktorer. För stora innehav som ska avyttras vid samma tillfälle finns alltid en likviditetsrisk. Känslighet i värderingen illustreras genom en procentuell förändring av marknadsvärdet i avsnitt C.2.3 ränterisk och C.2.5 spreadrisk.

D.4.5 Investeringsfonder samt övriga investeringar

Investeringsfonder och övriga investeringar värderas med värderingsmetoder som är vedertagna på marknaden. Värderingen baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från respektive fondförvaltare. För private-equityfonder följer värderingen IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines) principer eller likvärdiga värderingsprinciper som i första hand ska vara baserade på transaktioner med tredje part, tillgängliga marknadspriser men även andra värderingsmetoder exempelvis diskonterat kassaflöde, substansvärderingsmetoden och multipelvärdering. Värdering av fastighetsfond-i-fonder följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles) eller likvärdiga principer.

Då alternativa värderingsmetoder används föreligger viss osäkerhet avseende värderingen. Osäkerheten varierar med rådande marknadssituation, dels mellan olika underliggande tillgångar, dels över tid mellan varje underliggande tillgång. I avsnitt C.2.2 aktiekursrisk åskådliggörs osäkerheten genom att en procentuell förändring av marknadsvärdet visas.

D.4.6 Derivat

De alternativa värderingsmetoder som används för värdering av derivat är baserade på indata som är observerbara på marknaden. För respektive innehav av derivat såsom valutaterminer, ränteswappar och swaptions används relevant indata exempelvis valutakurser, räntor, avkastningskurvor och kreditspread i vedertagna värderingsmodeller.

Värdering till verkligt värde av derivat med alternativa värderingsmetoder innebär att det finns viss osäkerhet i värderingen, hänförlig till använda antaganden och värderingsmodeller. I avsnitt C.2 marknadsrisk visas känslighet i värdering av derivat hänförliga till respektive risk som en procentuell förändring av marknadsvärdet.

E. Solvenssituation

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Beskrivning av kapitalbas

Folksam Liv bedriver dels verksamhet inom livförsäkring och skadeförsäkring, dels tjänstepensionsverksamhet som omfattas av en särskild övergångsreglering.

Kapitalbasen framgår av följande tabell:

Kapitalbas, Mkr	2016-12-31
Överskottsmedel	26 185
Avstämningsreserv	7 900
Tjänstepensionsverksamheten	36 414
Total kapitalbas	70 500

Den totala kapitalbasen i Folksam Liv som uppgick till 70 500 miljoner kronor per 2016-12-31, består till största delen överskottsmedel i konsolideringsfonden. Kapitalbasen utgörs av s k primärkapital som är av högsta kvalitet vilket betyder att det inte finns några begränsningar vad gäller förlusttäckningskapacitet.

Eget kapital och obeskattade reserver i årsredovisningen uppgick till 65 476 miljoner kronor 2016-12-31. Skillnaden mot kapitalbasen utgörs i första hand av avstämningsreserven, uppgående till 7 900 miljoner kronor, som består av skillnader i värdering av tillgångar och skulder i solvensbalansräkningen och balansräkningen i årsredovisningen. Värderingsskillnaderna hänförs främst till en omvärdering av innehav i fastighetsföretag till marknadsvärde samt omvärdering av försäkringstekniska avsättningar i solvensbalansräkningen.

Den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder hänförliga till tjänstepensionsverksamheten redovisas som en separat post i kapitalbasen och uppgick till 36 414 miljoner kronor per 2016-12-31.

E.1.2 Hantering av kapitalbas

Övergripande principer för kapitalhanteringen i Folksam Liv har fastställts av styrelsen. Det interna regelverket syftar till att säkerställa att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten (inklusive uppfyllandet av kapitalkraven) samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i företaget. Detta säkerställs genom regelbunden utvärdering av kapitalmål och analys av solvenssituationen.

Kapitalhanteringsprocessen är samordnad med affärsplaneringsprocessen, den egna risk- och solvensbedömningen samt företagets riskhanteringssystem. För den finansiella risk- och kapitalstyrningen finns kapitalmål definierade. Riskkaptiten får inte vara större än de gränsvärden som ges av den av styrelsen fastställda risktoleransen. Risktoleransen kompletteras med ett system för tidig varningssignal om att risknivån kan vara på väg att överskrida risktoleransen. Vid en tidig varningssignal initieras en särskild hanteringsprocess.

E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

E.2.1 Solvenskapitalkrav

Det totala kapitalkravet i Folksam Liv består dels av ett solvenskapitalkrav (Solvency Capital Requirement, SCR) för liv- och sjukförsäkringsverksamheten, som beräknas enligt de nya Solvens II-regelverket, dels ett kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten, som beräknas enligt äldre bestämmelser med den särskilda övergångsregleringen.

Totalt kapitalkrav uppgick per 2016-12-31 till 17 924 miljoner kronor, varav 2 178 miljoner kronor är kapitalkrav för tjänstepensionsverksamhet och 15 746 miljoner kronor är SCR för liv- och sjukförsäkringsverksamheten. Det största bidraget till kapitalkravet är SCR från marknadsrisk och teckningsrisk inom livförsäkring om 18 056 miljoner kronor. I sammanräkning av SCR, avgick 2 896 miljoner kronor i diversifieringseffekt. Se tabell nedan för SCR per riskmodul i standardformeln.

I samband med beräkning av SCR för livförsäkringsverksamheten har Folksam Liv använt en förenklad metod för beräkning av katastrofrisk. Förenklingen bedöms ge en försumbar skillnad jämfört

med standardformeln. Folksam Liv använder inga företagsspecifika parametrar vid beräkning av SCR för skadeförsäkringsverksamheten. Folksam Liv tillämpar inte heller den sk durationsbaserade aktiekursriskmetoden.

Kapitalkravet för tjänstepensionsverksamheten uppgick till 2 178 miljoner kronor. Det totala kapitalkravet i Folksam Liv uppgick därmed till 17 924 miljoner kronor per 2016-12-31.

Totalt solvenskapitalkrav för Folksam Liv framgår av följande tabell:

Solvenskapitalkrav, Mkr	2016-12-31
Marknadsrisk	14 381
Motpartsrisk	145
Teckningsrisk för livförsäkring	3 674
Teckningsrisk för sjukförsäkring	643
Diversifieringseffekt	-2 896
Primärt kapitalkrav	15 948
Operativ risk	288
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter	-489
SCR för liv- och sjukförsäkring	15 746
Kapitalkrav från tjänstepensionsverksamhet	2 178
Totalt kapitalkrav	17 924

E.2.2 Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet uppgick till 4 481 miljoner kronor per 2016-12-31.

För livförsäkringsverksamheten beräknas ett sk linjärt kapitalkrav baserat på avsättningarna samt en andel av positiva risksummor. För skadeförsäkringsverksamheten tar det linjära kapitalkravet hänsyn till avsättningarna samt premieinkomster de senaste 12 månaderna. Beräkningarna summeras till ett totalt minimikapitalkrav.

E.3 Solvenssituation

Folksam Liv är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. Solvenskvoten (kapitalbasen ställd i relation till kapitalkravet) uppgick per 2016-12-31 till 3,93 vilket innebär att kapitalbasen överstiger de kapitalkrav som ställs på verksamheten.

Solvenskvoten utgörs av en sammanvägning av solvenskvoten för liv- och sjukförsäkringsverksamheten (2,16) och solvenskvoten för tjänstepensionsverksamheten (17,72). För tjänstepensionsverksamheten, som omfattas av särskilda övergångsregler, tillämpas äldre bestämmelser för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav.

Solvenssituationen för Folksam Liv framgår av följande tabell:

Solvenssituation, Mkr	2016-12-31
Kapitalkrav	17 924
Solvenskvot	3,93
Minimikapitalkrav	4 481
Minimikapitalkvot	15,73

För ytterligare information se bilaga 3.2, Kapitalbas S.23.01.01, Solvenskapitalkrav S.25.01.21 och Minimikapitalkrav S.28.02.01.

Innehållsförteckning Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)

Sammanfattning	59
A. Verksamhet och resultat	60
A.1 Verksamhet	60
A.2 Försäkringsresultat	60
A.3 Investeringsresultat	60
B. Företagsstyrningssystem	61
B.1 Allmän information om företagsstyrning	61
B.2 Lämplighetskrav	63
B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning	64
B.4 System för internkontroll	68
B.5 Internrevision	69
B.6 Aktuariefunktion	69
B.7 Uppdragsavtal	69
C. Riskprofil	69
C.1 Försäkringsrisk	69
C.2 Marknadsrisk	72
C.3 Kreditrisk	76
C.4 Likviditetsrisk	76
C.5 Operativ risk	77
C.6 Övriga materiella risker	78
D. Värdering för solvensändamål	79
D.1 Tillgångar	79
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	80
D.3 Andra skulder	82
D.4 Alternativa värderingsmetoder	83
E. Solvenssituation	83
E.1 Kapitalbas	83
E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	84
E.3 Solvenssituation	85
Bilagor	116

Sammanfattning

Folksam Fondförsäkring AB (publ) (Folksam Fondförsäkring), org nr 516401-8607, erbjuder ett kvalitetssäkrat och guidat fondutbud inriktat på sparande till pensionen. Folksam Fondförsäkring tillämpar äldre bestämmelser om beräkning och rapportering av solvens på tjänstepensionsverksamheten och det nya solvensregelverket (Solvens II) på den övriga livförsäkringsverksamheten.

Försäljningen (premieinkomsten) under året uppgick till 13 814 tkr och Folksam Fondförsäkrings intäkter (avgifter och provisioner) till 584 299 tkr. Företagets försäkringsresultat uppgick till 109 740 tkr och investeringsresultatet till -12 412 tkr. Den negativa kapitalavkastningen förklaras bl a av negativ ränta på företagets räntebärande placeringar.

Folksam Fondförsäkrings företagsstyrningssystem är uppbyggt kring en anpassad struktur för bolagsstyrning, riskhantering och internkontroll. Företaget har interna regler och processer för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ansvarar för centrala funktioner. Företaget har vidare en restriktiv hållning till rörliga ersättningar gällande ledande befattningshavare och anställda som kan påverka risknivån i företaget. Risk- och kontrollorganisationen i Folksam Fondförsäkring bygger på tre ansvarslinjer som inkluderar verkställande direktörens risk- och kontrollfunktioner (aktuariefunktionen, riskfunktionen och funktionen för regelefterlevnad) samt styrelsen kontrollorgan (internrevisionen). Internkontrollsystemet omfattar alla väsentliga processer i företaget, däribland processen för finansiell rapportering och tillsynsrapportering. Utläggning av verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen sker enligt en särskild process för hantering av uppdragsavtal.

Folksam Fondförsäkring har under 2016 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2017-2019. Bedömningen baseras på scenarier och stresstester avseende möjliga förändringar i företagets interna och externa miljö. Styrelsen är ansvarig för att företagets egen risk- och solvensbedömning genomförs minst årligen.

Folksam Fondförsäkring är exponerat för olika försäkringsrisker som hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Riskreducering sker genom återförsäkringsprogram. Företaget är även exponerat mot marknadsrisk (risken för att värdet på företagets investeringar minskar). Riskerna är dock begränsade p g a att försäkringstagarna står den finansiella risken i fondförsäkringstillgångarna.

Värderingen av företagets tillgångar och skulder för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen i företagets finansiella rapporter. I Folksam Fondförsäkrings solvensbalansräkning sker värderingen av tillgångarna huvudsakligen till verkligt värde enligt noterade priser på aktiva marknader. De försäkringstekniska avsättningarna för övrig livförsäkringsverksamhet beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter hänförliga till försäkringsavtalen (bästa skattning) och en riskmarginal. För tjänstepensionsverksamheten består de försäkringstekniska avsättningarna av fondförsäkringsåtagandena, där avsättningarna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen.

Skillnaden mellan det verkliga värdet på företagets tillgångar och skulder benämns kapitalbas. Vid årets utgång uppgick kapitalbasen i Folksam Fondförsäkring till 1 925 424 tkr. Kapitalbasen översteg med god marginal det legala kapitalkravet i Folksam Fondförsäkring som uppgick till 1 301 433 tkr. Kapitalbasen ställd i relation till de legala kapitalkravet (solvenskvoten) uppgick till 1,48.

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

Folksam Fondförsäkring är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv). Folksam Fondförsäkring erbjuder fondförsäkringsprodukter (sparandeförsäkring) där kunden själv bestämmer risknivån genom att välja vilka fonder dennes kapital ska placeras i. Folksam Fondförsäkrings tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet bedrivs med inriktning på den svenska marknaden. Den huvudsakliga affärsgrenen är fondförsäkring och indexförsäkring (affärsgren 31).

I enlighet med övergångsregleringen i svensk lag omfattas inte tjänstepensionsverksamheten i Folksam Fondförsäkring av det nya Solvens II-regelverket. Det innebär att tjänstepensionsverksamheten i redovisas åtskilt från den övriga verksamheten i Solvens II-rapporteringen.

Finansinspektionen har tillsynsansvar över Folksam Fondförsäkring. Kontaktuppgifter: Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm. E-post: finansinspektionen@fi.se. Telefon: 08-408 980 00.

Folksam Fondförsäkrings revisionsbolag är KPMG AB, Box 3018, 169 03 Stockholm.

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultatet för 2016 uppgick till 109 740 tkr varav tjänstepensionsverksamheten bidrog med 52 652 tkr och den övriga livförsäkringsverksamheten med 57 088 tkr.

Företagets huvudsakliga intäkter utgörs av avgifter och provisioner. Dessa uppgick till 584 299 tkr totalt. Driftskostnader uppgick totalt till 462 729 tkr. Kostnaderna för anskaffning har minskat betydligt från föregående år.

En sammanställning av försäkringsresultatet ges i nedanstående tabell. Tjänstepensionsverksamheten särredovisas i tabellen.

Försäkringsresultat 2016, Tkr	Sjuk	Fond och index	Tjänstepension	Total
Premieinkomst (f e r)	-282	2 611	11 485	13 814
Avgifter avseende investeringsavtal	-	251 008	46 935	297 943
Övriga tekniska intäkter	-	220 497	65 859	286 356
Försäkringsärsättningar (f e r) ¹	337	-455	-22 313	-22 431
Övriga tekniska kostnader	-	-3 075	-138	-3 213
Driftskostnader ¹	-188	-413 365	-49 176	-462 729
Summa	-133	57 221	52 652	109 740

¹ Skaderegleringskostnader ingår i driftskostnader, vilket skiljer sig från de finansiella rapporterna där skaderegleringskostnader redovisas i försäkringsärsättningar.

A.3 Investeringsresultat

Företagets medel har under större delen av året varit placerad på bankkonton. Kapitalavkastningen har varit negativ dels p g a negativ ränta på bankkontona, dels p g a förluster i handelslagret (bl a valutadifferenser). Värdeförändringen på företagets innehav i obligationer (ca 50 000 tkr) har varit liten.

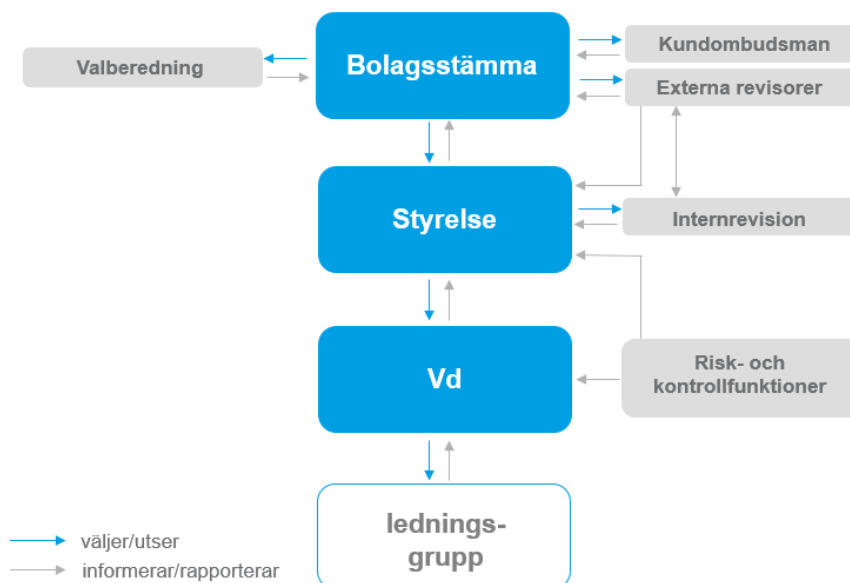
Investeringsresultat, Tkr	2016
Aktier	-1 067
Räntebärande investeringar	-5 693
Investeringsfonder och andra investeringar	-5 652
Summa	-12 412

B. Företagsstyrningssystem

B.1 Allmän information om företagsstyrning

B.1.1 Bolagsstyrningsstruktur, ansvar och rapporteringsvägar

Bolagsstämman är företagets högsta beslutande organ som bl a utser styrelse samt en extern revisor. Bolagsstämman utser styrelsen som ytterst ansvarar för företagets övergripande organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen utser, i enlighet med arbetsordningen, en verkställande direktör (vd). Vd har hand om den löpande förvaltningen av företaget inom de ramar som styrelsen och externa regelverk ger.

Folksam Fondförsäkrings centrala funktioner utgörs av risk- och kontrollfunktioner samt internrevision, som samtliga är fristående från den operativa verksamhet som ska kontrolleras. Risk- och kontrollfunktionerna består av en riskfunktion, en funktion för regelefterlevnad (compliance) och en aktuariefunktion. De centrala funktionernas arbete regleras av interna regler som styrelsen beslutar om. I de interna reglerna anges dess ansvar, uppgifter och rutiner för rapportering.

Riskfunktionen följer upp, övervakar och utvärderar företagets riskhantering samt utvecklar och förvaltar riskhanteringssystemet. Funktionen kontrollerar och analyserar företagets väsentliga risker och utvecklingen av dessa samt identifierar nya risker som kan uppstå. Funktionen är direkt underställd vd.

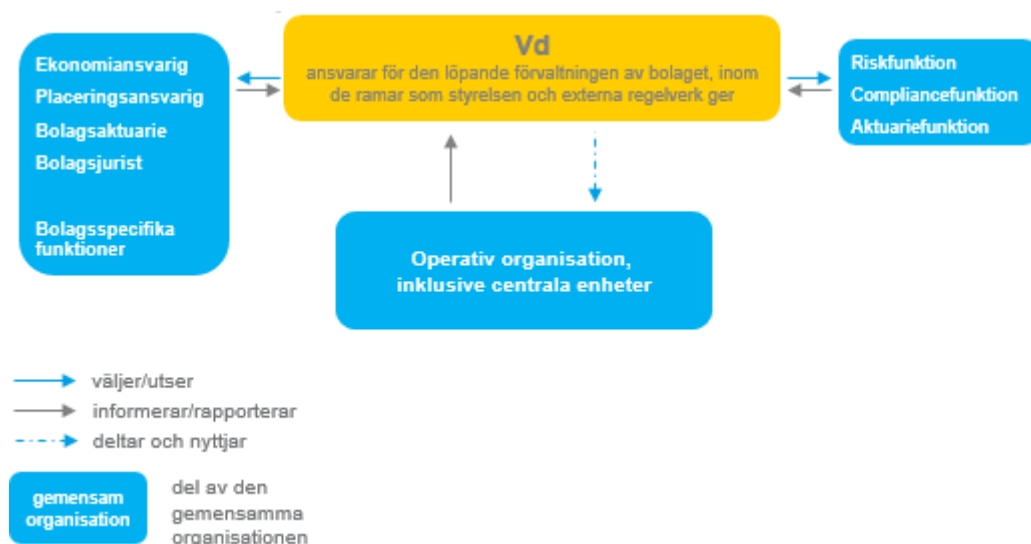
Compliancefunktionen följer upp, övervakar och utvärderar företagets regelefterlevnad. Funktionen ser till att företaget har aktuella och lämpliga rutiner samt vidtar lämpliga åtgärder för att minimera risken för att lagar, förordningar och andra regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten inte följs, samt att risken för att interna regler inte följs. Funktionen är direkt underställd vd.

Aktuariefunktionen ansvarar bl a för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna. Funktionen ansvarar vidare för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Vd utser en person att utgöra ansvarig aktuariefunktion i företaget.

Internrevisionen utvärderar företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämnar råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll samt ledningsprocesser. Internrevisionen är underställd styrelsen.

Folksam Fondförsäkring har tillsammans med de övriga rörelsedrivande företag som ingår i Folksam Liv-gruppen och de företag som ingår i Folksam Sak-gruppen, med undantag för Folksam Skadeförsäkring Ab, gemensamt beslutat att använda sig av en gemensam operativ organisation. Överenskommelsen mellan företagen är dokumenterad i ett s k multipartsavtal.

Den gemensamma operativa organisationen innehåller tillikaanställd personal i de rörelsedrivande företagen och en gemensam infrastruktur. Vd i Folksam Fondförsäkring är inte tillikaanställd. Personal som utför uppgifter i risk-, compliance- och aktuariefunktionerna är endast tillikaanställda i de företag som ingår i Folksam Liv-gruppen.

Den gemensamma styrningsmodellen innebär bl a att Folksam Fondförsäkring ska ha en anställd vd som utses av styrelsen och som ligger utanför den gemensamma operativa organisationen. Folksam Fondförsäkring ska dessutom ha namngivna medarbetare för arbetet med företagets försäkringstekniska, juridiska, kapitalförvaltnings- respektive ekonomiska frågor. Därutöver ska vd – efter samråd med cheferna för respektive grupp-gemensam risk-, compliance och aktuarieorganisation - utse personer i den grupp-gemensamma risk- och kontrollorganisationen som är ansvariga för Folksam Fondförsäkrings riskfunktion, compliancefunktion och aktuariefunktion.

Inom ramen för den gemensamma operativa organisationen är Folksam Fondförsäkring resursägare för de gemensamma funktionerna fondhandel och fondselektering. Funktionerna lyder organisatoriskt direkt under Folksam Fondförsäkrings företagsledning och bedriver sitt arbete gemensamt för alla Folksamföretag som har behov av funktionernas verksamhet. Folksam Fondförsäkring ska således ha ett övergripande samordningsansvar för fondhandel och fondselektering inom hela Folksam.

B.1.2 Ersättningspolicy

Stämman beslutar årligen om styrelsens arvoden, vilka består av dels ett fast årsarvode, dels ett fast sammanträdesarvode. Styrelseledamot som är anställd i företag inom Folksam erhåller dock inget arvode.

Enligt upprättade interna regler i Folksam Fondförsäkring ska en restriktiv hållning intas till rörliga ersättningar, eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande. Inga rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. För övriga anställda som kan påverka risknivån utgår ingen rörlig ersättning, dock med undantag för ett kollektivt belöningsprogram för alla anställda. Belöningsprogrammet baseras på Folksams övergripande mål fastställda av styrelsen i moderföretaget och som gäller samtliga försäkringsföretag i Folksam Liv-gruppen. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning till en individuell tjänstepensionsförsäkring. Ledande befattningshavare och chef för internrevision omfattas inte av belöningsprogrammet.

Pensionsåldern för vd är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen bekostas pensionsförmåner för vd motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. För personer som ansvarar för centrala funktioner utgår pensionsförmåner från den i kollektivavtal gällande tjänstepensionsplanen.

B.2 Lämplighetskrav

Folksam Fondförsäkring har interna regler och en process för lämplighetsprövning av ledamöter i företagets styrelse i syfte att se till att företagen har en sund och ansvarsfull ledning. Processen för lämplighetsprövningen är fastställd av bolagsstämman och finns beskriven i instruktionen för Folksam Fondförsäkrings valberedning. Processen säkerställer att enskilda styrelseledamöter och styrelsen som helhet har den kompetens och sammansättning som krävs för styrningen av företaget. Lämplighetsprövningen garanterar att Folksam Fondförsäkrings styrelse kollektivt innehar de insikter och erfarenheter som behövs inom områdena:

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategi och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell och aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kundkännedom

Folksam Fondförsäkring har också interna regler och en process för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ingår i de centrala funktionerna (risk-, compliance-, aktuarie- och internrevisionsfunktionen). I prövningen säkerställs att personen har de insikter och erfarenheter som krävs och i övrigt är lämplig för sitt uppdrag. Lämplighetsprövningen görs vid tillsättning samt löpande via företagets basprocesser - framförallt prestations- och utvecklingsprocessen.

Som en del av lämplighetsprövningen genomförs utökade bakgrundskontroller av såväl styrelseledamöter som personer i företagets ledning och personer som ingår i centrala funktioner. Bakgrundskontrollerna genomförs av en extern leverantör i syfte att säkerställa att personerna har ett gott anseende och integritet. Bakgrundskontrollerna genomförs dels vid tillsättning, dels via årliga stickprov. I bakgrundskontrollerna ingår kontroll av cv, privatekonomi samt domar och rättsliga ärenden.

B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Riskhanteringssystem

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att stödja verksamheten i att identifiera händelser som kan påverka företagets förutsättningar att nå sina mål, analysera händelserna, besluta om hur de ska hanteras samt utforma, planera och genomföra åtgärder för att hantera risker. De händelser (risker) som kan påverka Folksam Fondförsäkrings förmåga att nå sina mål delas in i tre övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Verksamhetsrisker

Varje riskkategori är indelad i olika underkategorier av risker som företaget är exponerat mot som tillsammans utgör företagets sammanlagda riskkarta.

Centralt i Folksam Fondförsäkrings riskfilosofi är att risk tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Att hantera risk innebär att följa upp risker och utvärdera relaterade riskhanterande åtgärder, samt att sammanställa, analysera och rapportera dessa. Riskhanteringen sker per riskkategorinivå. Riskhantering och mätning av specifika risker beskrivs i avsnitt C.

Styrelsens fastställda riskaptit är vägledande vid risktagande. Folksam Fondförsäkring tar enbart risker inom områden där det finns ett tillräckligt stort kunnande och tillräcklig kapacitet för att hantera riskerna. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. Systemet omfattar riskaptitramverk, strategier, processer, rutiner, metoder samt ansvar och roller för riskhantering.

En väl fungerande riskhantering ökar förmågan att ta önskvärda risker för att nå målen, att ta medvetna risker, och att bättre kunna hantera riskerna om de materialiseras. Styrelsen i Folksam Fondförsäkring är ytterst ansvarig för riskhanteringen och att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Det operativa ansvaret åligger vd som i sin tur beslutar om de styrande dokument som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering inom organisationen. Folksam Fondförsäkring har, för att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna inom organisationen, inrättat en riskkommitté där riskrelaterade frågor bereds och diskuteras löpande. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Fondförsäkring kontinuerligt med att följa upp och förstärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering. Alla medarbetare förväntas bidra till en sund riskkultur genom att agera i enlighet med företagets värderingar och hålla sig uppdaterade om interna regler.

B.3.2 Riskaptitramverket

Syftet med riskaptitramverket är att säkerställa att företagets aptit på risktagande överensstämmer med verksamhetens syfte och mål och säkerställer ekonomiskt handlingsutrymme över tid. Riskaptitramverket utgör en central och viktig komponent i att binda samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Folksam Fondförsäkrings strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egna risk- och solvensbedömning, ska spegla

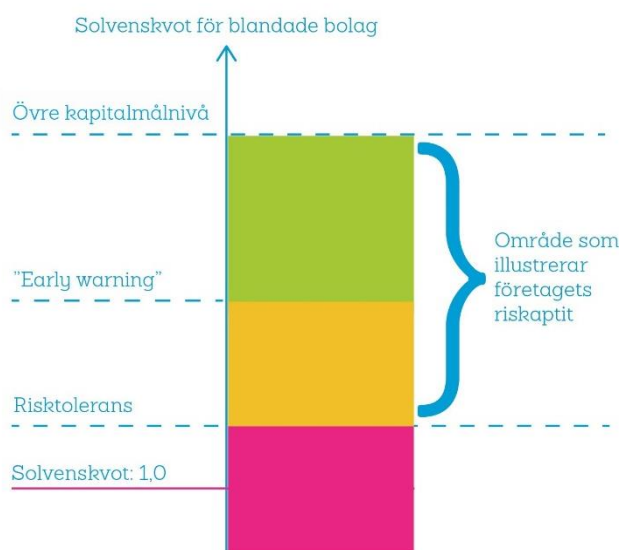
gällande riskapitramverket men utgör samtidigt ett underlag för riskapitramverkets framtida utformning. Riskapitramverket beslutas årligen av styrelsen.

Riskapitramverket består av följande komponenter:

- Riskapitit och risktolerans, uttryckta både kvalitativt och i form av gränsvärden
- Risk- och kapitalmätt
- Eskaleringsrutiner
- Definierade möjliga åtgärder

Den kvalitativa riskapititen uttrycks genom att använda en skala från "söka" till "undvika". Risker som företaget vill söka är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och osäkerheten är acceptabel. Risker som företaget vill undvika är risker som företaget antingen inte är villigt att exponera sig mot p g a förväntade negativa konsekvenser, alternativt innebär hög osäkerhet.

Den kvantitativa riskapititen uttrycker fastställda gränser för det område som styrelsen bedömer att företagets riskexponering bör hålla sig inom för att uppnå en god balans mellan risktagande och möjligt värdeskapande. Gränsvärdet sätts i termer av solvenskvot, där en kvot på 1,0 betyder att företaget precis uppfyller solvenskapitalkravet. Den kvantitativa riskapititen illustreras i nedanstående schematiska bild.

Riskapititen får inte överstiga risktoleransen. Risktoleransen kompletteras med ytterligare gränsvärden som fungerar som en tidig varningssignal ("early warning") om att risknivån närmar sig risktoleransen. Överskrids gränsvärdena initieras fördefinierade eskaleringsrutiner i form av rapportering till ledning och styrelse för vidare åtgärder. Bland potentiella åtgärder återfinns reducering av aktuell risk, förstärkning av kapitalbas eller beslut om ökad riskapitit.

B.3.3 Riskhanteringsprocessen inklusive rapportering

Företagets riskhanteringsprocess är en integrerad del i verksamheten. Riskhanteringsprocessen består av flera olika steg som beskrivs nedan.

Risker på kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder för olika kategorier av risk. Exempel på analysmetoder som tillämpas är omvärldsanalyser, verksamhetsanalyser, produkt- och erbjudandeanalyser samt portföljanalyser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras.

Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå. Vid riskanalysen analyseras och värderas konsekvenser och sannolikhet för de risker som identifieras. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskkaptit är vägledande för hanteringen av riskerna. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens eller risktypens natur. Risktagandet begränsas av företagets risktolerans.

Verksamheten följer upp att de riskhanterande åtgärder som beslutats genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjens uppföljning samt följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder.

Som en del i Folksam Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges. Riskrapporten, som innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering, delges vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företaget i statusrapporter.

Folksam Fondförsäkring utför årligen och vid behov, en framåtblickande analys av företagets riskprofil och kapitalbehov. Denna process kallas egen risk och solvensbedömning.

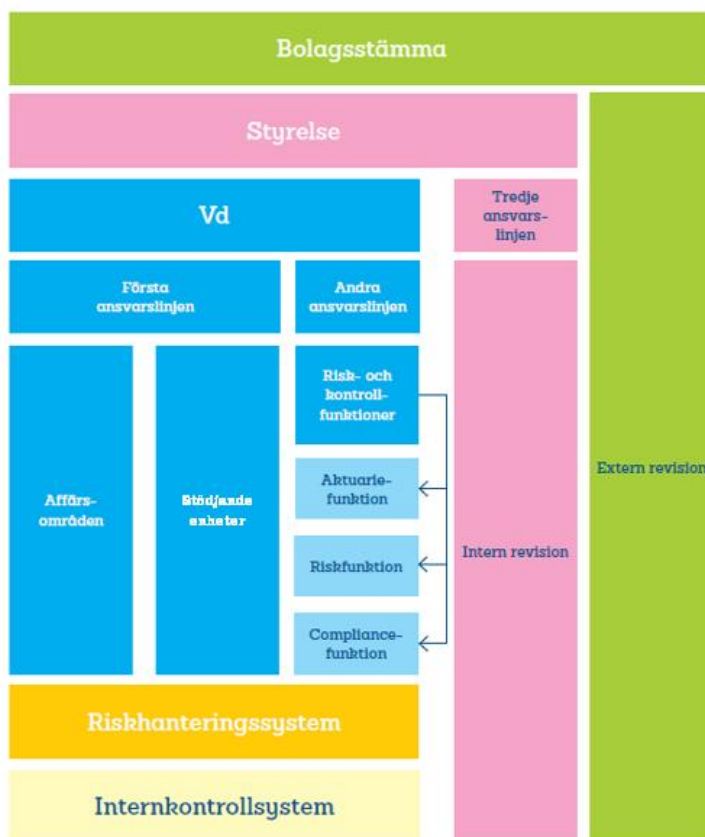
B.3.4 Risk- och kontrollorganisation

Risk- och kontrollorganisationen i Folksam Fondförsäkring följer en modell med tre ansvarslinjer. Den första ansvarslinjen utgörs av den operativa organisationen (affärsområden och stödjande enheter). Den första ansvarslinjen ansvarar för att riskerna i verksamheten hanteras samt att externa och interna regelverk efterföljs. Första ansvarslinjen har också till uppgift att se till att risker förebyggs, kontroller genomförs och att brister eller avvikelser hanteras och återrapporteras.

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Den andra ansvarslinjen är normerande, stödjande och kontrollerande i förhållande till den första ansvarslinjen. I den normerande rollen ingår att ansvara för att utveckla och förvalta systemen för riskhantering, regelefterlevnad och internkontroll. Den andra ansvarslinjen rapporterar en allsidig och från första ansvarslinjen oberoende bild av företagets riskexponering och regelefterlevnad till vd och styrelse.

Den tredje ansvarslinjen utgörs av funktionen för internrevision. Internrevisionen är oberoende av den första och andra ansvarslinjen.

Illustration av risk- och kontrollorganisationen.

B.3.5 Riskfunktionen

Riskfunktionen har ansvaret för att utveckla och förvalta företagets riskhanteringssystem och internkontrollsystem i enlighet med de krav och principer som styrelsen satt upp. Riskfunktionen stödjer, övervakar och utmanar vid behov första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. Det åligger riskfunktionen att genomföra kvantitativ och kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering. Riskfunktionen tillhandahåller även metod- och dokumentationsstöd till första linjen och har en stödjande roll vid tillämpningen av dessa.

B.3.6 Egen risk- och solvensbedömning

Folksam Fondförsäkring genomför årligen en egen risk- och solvensbedömning i syfte att analysera och fastställa företagets kapitalbehov på medellång sikt (tre år) med hänsyn taget till företagets affärsplan, strategier och risker.

Processen inbegriper bl a följande:

- Riskanalyser för väsentliga existerande och möjliga framtida risker uttryckta som scenarier och stresstester.
- Bedömningar och dokumentation av hur väl tillämpade modeller för beräkning av solvenskapitalkravet och dess underliggande antaganden reflekterar det verkliga risktagandet i företaget.
- Jämförelser av resultatet av företags egen risk- och solvensbedömning med företags riskapitramverk.
- Analys av möjligheter till kapitalanskaffning och riskreducering om alternativa negativa scenarier realiserar.
- Analyser av den fortlöpande efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkrav samt försäkringstekniska avsättningar.

Företags egen risk- och solvensbedömning baseras på scenarier och stresstester vilka bygger på möjliga förändringar i företags interna och externa miljö samt de risker dessa förändringar medför. I ett basscenario analyseras den förväntade utvecklingen. Basscenarioet kompletteras med alternativa scenarier vilka var för sig beskriver mindre sannolika utfall och trender gällande företags affär respektive makroekonomiska miljö. I händelse att de risker som identifierats inte ryms inom den fastställda riskkapiten, eller om kapitalbehovet överstiger förväntat tillgängligt kapital, tar styrelsen beslut om åtgärder för att reducera riskerna, förstärka kapitalbasen eller utöka riskkapiten.

Styrelsen är ansvarig för att företags egen risk- och solvensbedömning genomförs minst årligen. Vid signifikanta förändringar i riskprofil, kapital situation eller vid andra händelser inom företaget eller i den externa miljön, ska styrelsen överväga om en ytterligare bedömning ska genomföras.

B.4 System för internkontroll

B.4.1 Ramverk för internkontroll

Internkontrollsystemet är ett stöd för riskhantering i verksamhetens väsentliga processer och syftar till att skapa struktur i arbetet med internkontroll. Målet med internkontrollsystemet är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv med hänsyn till verksamhetens mål och att ekonomisk och icke-ekonomisk information är tillgänglig och tillförlitlig.

Folksam Fondförsäkrings system för internkontroll ska omfatta alla väsentliga processer. Dessa inkluderar bl a den finansiella rapporteringen och tillsynsrapporteringen till Finansinspektionen. Arbetet med internkontroll är en integrerad del i riskhanteringssystemet och följer därför den övergripande processen för hantering av verksamhetsrisker. Genom riskanalyser identifieras och dokumenteras de operativa riskerna i processerna samt befintliga kontroller. För att säkerställa att de mest väsentliga operativa risker som identifierats i verksamheten hanteras på ett effektivt sätt, följs kontroller upp och utvärderas. Kontrollerna utförs i första ansvarslinjen. Andra linjens funktioner övervakar, kontrollerar, följer upp och utvärderar första linjens kontroller men kan även utföra egna, självständiga, kontroller av verksamheten. Internrevisionen granskar och utvärderar företagsstyrningssystemet inklusive första och andra ansvarslinjens arbete med internkontroll.

B.4.2 Funktionen för regelefterlevnad

I Folksam Fondförsäkring har utsedd ansvarig person för regelefterlevnad (compliance officer) som utgör compliancefunktionen i företaget. Compliancefunktionen är organisatoriskt placerad centralt i Folksam Liv-gruppen. En beskrivning av funktionen finns i avsnitt B.4.2 för Folksam Liv-gruppen.

B.5 Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande funktion. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämna råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll och ledningsprocesser. Internrevisionen är centralt placerad i Folksam Liv och ansvarar för samtliga företag inom Folksam Liv-gruppen.

Internrevisionen är direkt underställd styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med internkontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bl a framgår av den internationella standarden International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i en instruktion för internrevision.

B.6 Aktuariefunktion

Vd i Folksam Liv har utsett en person som utgör aktuariefunktion i detta företag. Aktuariefunktionen för de försäkringsföretag som ingår i Folksam Liv-gruppen utgör en organisatorisk enhet som är skild från den operativa verksamheten. För beskrivning av funktionen och dess ansvar se avsnitt B.6 för Folksam Liv-gruppen.

B.7 Uppdragsavtal

Folksam Fondförsäkring har interna regelverk som anger hur verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen får läggas ut på uppdrag till en tjänsteleverantör. Ett sådant uppdrag ska regleras genom ett skriftligt uppdragsavtal som ska godkännas av styrelsen. Styrelsen har en samlad bild över alla uppdragsavtal och beslutar om regelbunden uppföljning.

Folksam Fondförsäkring har ingått uppdragsavtal om IT- drift, IT-arbetsplatstjänster, utdataproduktion, applikationsförvaltning/applikationsdrift, samt kommunikationstjänster för kontaktcenter. Folksam Fondförsäkring har också uppdragsavtal om datalagring och IT-tjänster för förmånsrättsregister

Samtliga uppdragsavtal avser tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer utanför Folksam Liv-gruppen. Beträffande uppdragsavtal om IT-tjänster ansvarar moderföretaget som upphandlande företag för att ingå koncernövergripande avtal med tjänsteleverantören. Folksam Fondförsäkring har avtal med Folksam Liv för att också erhålla dessa tjänster.

Samtliga tjänsteleverantörer är etablerade i Sverige. Tjänsterna kan i vissa fall tillhandahållas av underleverantörer utanför Sverige. Oavsett var tjänsteleverantörerna eller dess underleverantörer är etablerade gäller svensk rätt för samtliga uppdragsavtal.

C. Riskprofil

C.1 Försäkringsrisk

C.1.1 Riskhantering

Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och riskförsäkring i form av premiebefrielseförsäkring.

Företaget är exponerat för olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Riskerna beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och avgifter fastställs och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. För att reducera försäkringsriskerna har Folksam

Fondförsäkring ett återförsäkringsprogram. Riskerna är dock begränsade p g a att försäkringstagarna står den finansiella risken.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. Konsekvensen av felaktiga antaganden blir förluster då premien inte täcker försäkringens skadekostnader.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av s k oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande avseende premiebefrielseförsäkring.

Riskerna hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av s k oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad sjuklighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster p g a att intäkterna inte täcker driftskostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Försäkringsprodukterna kan innehålla optioner att avsluta försäkringen p g a flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ett ökat utnyttjande av dessa optioner.

Försäkringstagaren kan även ha en option att ändra t ex utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Fondförsäkring inte når sina mål p g a att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat.

Företaget följer regelbundet utvecklingen av utnyttjande av optioner. Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag eller vid återköp av försäkring tas en avgift ut.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade.

Med koncentrationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisk kan uppstå om Folksam Fondförsäkring är ensidigt exponerat mot t ex ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring. För kollektivavtalad försäkring har Folksam Fondförsäkring begränsad möjlighet att styra över riskspridningen.

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bl a genom omvärldsbevakning.

C.1.2 Mätmetoder

Mätning av försäkringsrisker sker genom uppföljning. Bl a sker uppföljning av det s k riskresultatet och driftskostnadsresultatet och av olika antaganden. För övrig livförsäkringsverksamhet beräknas hur känsliga avsättningarna för solvensändamål är för en förändring av antagandena. För tjänstepensionsverksamhet är försäkringstekniska avsättningar desamma som i de finansiella rapporterna och består huvudsak av fondförsäkringsåtaganden; inga antaganden ligger till grund för denna värdering.

Folksam Fondförsäkring värderar även försäkringsrisker inom övrig livförsäkringsverksamhet i samband med att lämplighetsprövning sker av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Solvens II-regelverkets standardformel.

C.1.3 Exponering

Exponeringen av försäkringsrisk inom Folksam Fondförsäkring är låg i det avseendet att risken att de försäkringstekniska avsättningarna i den finansiella redovisningen påverkas är mycket begränsad.

I hur hög grad avsättningarna för solvensändamål inom övrig livförsäkringsverksamhet är exponerade mot försäkringsrisk illustreras nedan genom stresser. Störst påverkan på de försäkringstekniska avsättningarna, och därmed på kapitalbasen, har ett ökat utnyttjande av optioner samt ökade driftskostnader.

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om försäkringsriskerna förändrades. De förändringar av antaganden som visas i tabellen baseras till stor del på Folksam Fondförsäkrings riskprofil. Bedömningen är att dessa stresser ger en rättvisande bild av känsligheten i avsättningarna.

De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnitt C.2.3 ränterisk.

Följande antaganden görs vid beräkning av stresser för övrig livförsäkringsverksamhet:

- Framtida driftskostnader antas öka med 10 procent.
- Utnyttjande av optioner stressas genom att 20 procent av de försäkringar där möjlighet finns att nyttja optionen annulleras.

Försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkringsverksamhet avser bästa skattning beräknad enligt Solvens II-regelverket. Försäkringstekniska avsättningar för tjänstepensionsverksamhet är desamma som i de finansiella rapporterna.

Analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

Stresstester för försäkringsrisk för övrig livförsäkringsverksamhet, 2016, tkr	Försäkringstekniska avsättningar	Effekt på kapitalbas före skatt
Försäkringstekniska avsättningar	22 397 792	-
Optioner-annullation	22 668 719	-270 927
Driftkostnader	22 568 151	-170 359

C.2 Marknadsrisk

C.2.1 Allmän information

Företaget definierar marknadsrisk som risken att företagets möjligheter att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser.

Företagets tillgångar delas upp i följande delar:

- placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna/försäkrade står placeringsrisken samt placerade premier som ingår i den försäkringstekniska avsättningen,
- handelslagret, det lager av fondandelar företaget håller för att kunna hantera köp och försäljningar i de fonder försäkringstagare/försäkrade valt,
- övriga egna medel. Företagets egna medel får placeras på bankkonto eller i delportföljer enligt följande struktur:
 - Ränteportföljen,
 - aktieportföljen (limiten var satt till 0 kr per 2016-12-31) och
 - bolagsstrategiska placeringar.

Målen för förvaltningen av företagets handelslager och egna medel är att:

- ha ett handelslager för att effektivt hantera försäkringstagares/försäkrades val av fonder,
- förvalta egna medel med låg risk,
- med hänsyn till vald risknivå (låg risk) uppnå minst en årlig real avkastning på i genomsnitt en procent på egna medel, och
- Säkerställa en fullgod likviditet för att kunna fullfölja företagets betalningsåtaganden.

Riskhantering

Företagets placeringspolicy, vilken beslutas av styrelsen, styr på en övergripande nivå hanteringen av företagets marknadsrisker. Företagets riskexponering regleras ytterst av företagets riskapitramverk, vilket innehåller av styrelsen beslutade toleransnivåer.

Avseende *Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna står risken* sker ingen aktiv riskhantering gällande denna del av företagets tillgångar. För *handelslagret* gäller att detta inte får överstiga de målnivåer som beslutas av företagets vd, vilket därmed begränsar företagets marknadsriskexponering. När det gäller företagets *egna medel* begränsas dessa genom limiter på delportföljernas storlek i förhållande till företagets totala egna medel samt att de endast får placeras på bankkonto eller i fonder som godkänts av företagets vd. Detta gäller med undantag för placering i nya företagsstrategiska investeringar, vilka genomförs efter beslut av företagets styrelse.

Företaget mäter på en övergripande nivå sina risker kontinuerligt med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel (övrig liv-verksamheten) samt Finansinspektionens Trafikljusmodell (tjänstepensionsverksamheten). Solvens II-regelverkets standardformel beräknar kapitalkravet för

respektive risk genom att utsätta balansräkningens skuld- och tillgångssida för ett negativt scenario varefter effekten på kapitalbasen mäts. Sannolikheten att detta negativa scenario inträffar under kommande 12 månader bedöms vara 0,5 procent.

Trafikljusmodellen för fondföretag mäter risken i företagets egna medel samt i handelslagret. Trafikljusmodellen fungerar på ett liknande sätt som standardformeln i Solvens II-regelverket. För Trafikljuset gäller dock att enbart företagets egna medel inklusive handelslagret stressas genom standardiserade stresstester utifrån på förhand definierade riskmoduler varefter effekten på kapitalbasen mäts. Detta innebär att därmed att placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken samt åtaganden relaterade till detta ej utsätts för stress.

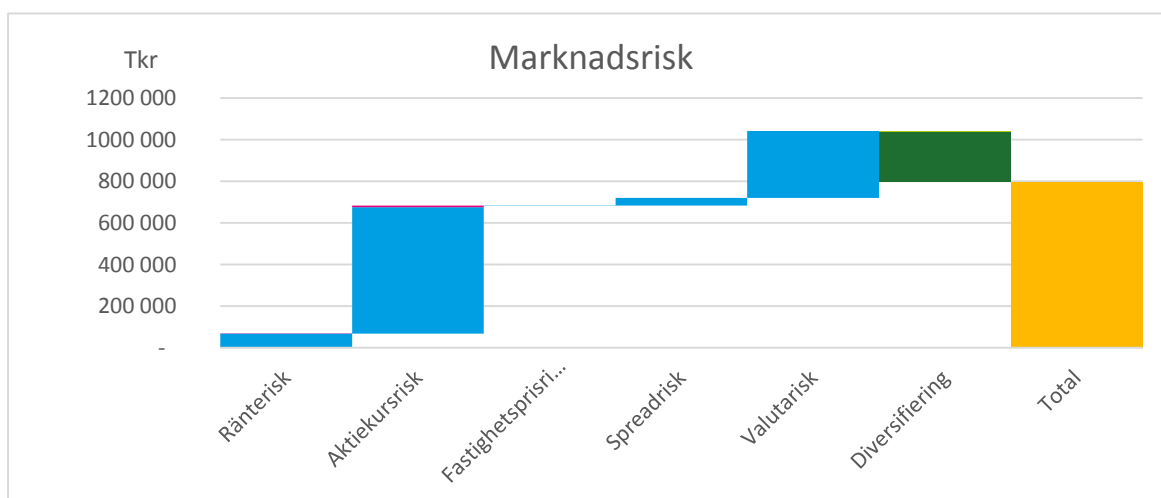
Förvaltning av placeringar i enlighet med aktsamhetsprincipen

En bedömning av hur företaget tillämpar aktsamhetsprincipen har genomförts för 2016. Bedömningen har i huvudsak relaterats till hur aktsamhetsprinciperna tillämpas i företagets fondselekteringsprocess avseende det fondutbud som erbjuds försäkringstagarna. Bedömningen syftade till att utreda om fondselekteringsprocessen utformats och implementerats på ett sätt som säkerställer att försäkringstagarnas intressen tillvaratas. Företaget har låg risk och tillämpar aktsamhetsprincipen även för sina egna placeringar.

Slutsatsen från 2016 års översyn är att företaget i alla väsentliga aspekter uppfyller aktsamhetsprincipen.

Riskexponering

Aktiekursrisk och valutarisk är de dominerande riskerna i Folksam Fondförsäkrings riskprofil för marknadsrisk. Diversifieringen räknas enligt Solvens II-regelverkets standardformel. Folksam Fondförsäkrings marknadsrisker, beräknad den 31 december 2016 enligt ovan angivna metoder, är fördelad enligt nedan. Skillnaden i storleken på riskexponeringen för respektive riskkategori beror till större delen på storleken på den underliggande exponeringen och en mindre del på skillnader mätmetoderna mellan tjänstepensionsverksamheten och övrig livförsäkring.

I grafen illustrerar den blå färgen övrig livförsäkringsverksamhetens andel av respektive riskkategori och den rosa färgen motsvaras av tjänstepensionsverksamhetens andel av respektive riskkategori. Den gröna färgen illustrerar diversifieringen. Den gula färgen illustrerar det totala kapitalkravet.

C.2.2 Aktiekursrisk

Företaget definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. Aktiekursrisk uppkommer om företagets egna medel placeras i aktiefonder inom ramen för företagets aktieportfölj (limiten var satt till 0 kr per 2016-12-31), samt i de fall kunderna väljer att placera i fonder som innehåller aktier. Dessutom uppkommer aktiekursrisk även i företagets handelslager. Aktiekursrisken i företagets egna medel hanteras genom att övre och nedre limiter har satts upp för andel tillgångar med aktiekursrisk i förhållandet till totala placeringstillgångar.

Aktiekursrisken mäts för Folksam Fondförsäkring genom att:

- aktier noterade på reglerade marknader stressas med ett simulerat aktiekursfall om 39 procent,
- övriga (ej strategiska innehav) stressas med ett simulerat aktiekursfall om 49 procent, och
- strategiska innehav stressas med ett simulerat aktiekursfall om 22 procent.

För företagets tjänstepensionsverksamhet används Trafikljusmodellen för mätning av aktiekursrisken. I Trafikljusmodellen utsätts svenska aktier för ett aktiekursfall om 40 procent och utländska aktier för ett aktiekursfall om 37 procent.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

		Effekt på kapitalbas före skatt
Aktierisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Stresstest
Tillgångar, Övrig Livförsäkringsverksamhet	15 992 752	-6 406 120
Skulder, Övrig Livförsäkringsverksamhet	22 010 823	5 799 577
Netto		-606 542
Tillgångar, Tjänstepensionsverksamhet	10 757	-9 041
Netto		-9 041

C.2.3 Ränterisk

Företaget definierar ränterisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk uppkommer genom att företagets egna medel placeras i räntefonder inom ramen för företagets ränteportfölj samt i de fall kunderna väljer att placera i fonder som innehåller räntor. Ränterisken i företagets egna medel hanteras genom att övre och nedre limiter har satts upp för andel tillgångar med ränterisk i förhållandet till totala placeringstillgångar.

För analys av företagets ränterisk stressas företagets tillgångar och skulder genom förändringar i den riskfria räntekurvan. Dessa relativa förändringar är löptidsberoende och innebär en sänkning av räntan.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Ränterisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt
		Stresstest
Minskning av marknadsräntan		
Tillgångar, Övrig livförsäkringsverksamhet	5 148 913	82 332
Skulder, Övrig livförsäkringsverksamhet	22 013 532	-150 069
Netto		-67 737
Ökning av marknadsräntan		
Tillgångar, Tjänstepensionsverksamhet	361 946	-1 007
Skulder, Tjänstepensionsverksamhet	7 267	360
Netto		-647

C.2.4 Spreadrisk

Kreditspread beskriver skillnaden i pris mellan obligationer som har samma löptid men olika kreditvärdighet, oftast skillnaden mellan statsobligationer och någon annan obligationstyp.

Spreadrisken i företagets egna medel hanteras genom att limiter har satts upp som begränsar ränteportföljens storlek i förhållande till företagets totala egna medel. De egna medlen får vidare endast placeras i fonder som har godkänts av företagets vd.

Spreadrisken mäts för företagets övrig livförsäkringsverksamhet utifrån exponeringens åsatta kreditbetyg och dess modifierade duration. För varje kreditbetyg och ett intervall på modifierad duration anges en relativförändring i exponeringens värde.

För företagets tjänstepensionsverksamhet beräknas spreadrisken genom en ökning av kreditspreaden på de räntebärande instrument som ej är utgivna av en stat i egen valuta eller explicit garanterade av en stat i egen valuta.

Förväntad effekt på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar redogörs för i nedanstående tabell

Spreadrisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt
		Stresstest
Tillgångar, Övrig Livförsäkringsverksamhet	5 148 913	-376 514
Skulder, Övrig Livförsäkringsverksamhet	22 010 823	340 605
Netto		-35 909

C.2.5 Valutarisk

Företagets försäkringsåtaganden är i till största del utställda i svenska kronor. I de fall placeringstillgångar är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår en valutarisk.

Folksam Fondförsäkrings möjligheter till placering i andra valutor än svenska kronor styrs genom styrelsens beslut om möjliga placeringar i placeringspolicy. Där anges att valutarisk i företagets egna medel endast får förekomma mot de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar inom företagets aktieportfölj. Valutarisk uppstår dock även i de fall där försäkringstagarna väljer att placera i fonder denominerade i andra valutor än svenska kronor.

För valutarisk som uppkommer via investeringar i handelslager eller egna medel använder företaget valutakonton för att hantera de valutarisker som uppkommer. Valutakonton finns idag uppsatta för att hantera exponeringar i US Dollar och Euro. Denna hantering går ut på att företaget vid köp eller

försäljning av utländska fonder lånar in valuta till dess att likviden för transaktionen inkommer. Denna upplåning för max uppgå till 5 procent av företagets kapitalbas.

Valutarisken mäts för företagets övrig livförsäkringsverksamhet genom att samtliga valutaexponeringar stressas med en simulerad kursförändring om 25 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ effekt på företagets kapitalbas. För företagets tjänstepensionsverksamhet beräknas valutarisken genom en förändring av växelkursen om 10 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ inverkan på företagets kapitalbas.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Valutarisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt
		Stresstest
Tillgångar, Övrig Livförsäkringsverksamhet	13 611 022	-3 402 700
Skulder, Övrig Livförsäkringsverksamhet	22 010 823	3 081 471
Netto		-321 228

C.3 Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att motparter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företagets materiella exponeringar mot kreditrisk kommer sig av företagets eller kundens investeringar i värdepapper som bär kreditrisk.

Företagets egna medels exponering mot kreditrisk får enbart ske via motparter och emittenter där risken för konkurs bedöms som mycket låg.

Folksam Fondförsäkring mäter sin kreditrisk övergripande med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel. Denna innehåller två moduler för kreditrisk, en spreadriskmodul och en motpartsriskmodul. Motpartsriskmodulen syftar till att visa på förändringen av värdet av tillgångar och skulder orsakade av kreditförluster eller försäkring av motpartens kreditbetyg. Modulen inbegriper även exponering som uppstår p g a återförsäkring och placering i derivat (exklusive kreditderivat som hanteras av spreadriskmodulen). För redogörelse för företagets hantering av spreadrisk samt exponering mot spreadrisk, se avsnitt C.2.4.

Företaget är exponerat för motpartsrisk mot Swedbank och Nordea. Risken mot företagets kapitalbas uppgår per 2016-12-31 till 32 306 tkr.

C.4 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk menas risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Företagets likviditetsrisk hanteras främst genom de principer, processer och instruktioner som ges av företagets kapitalhanteringspolicy samt riktlinjer för likviditetshantering. I tillägg till dessa styrs företagets likviditetsrisk dels genom företagets placeringspolicy, vilken anger krav på placeringstillgångarnas likviditet.

Storleken på företagets fondhandelslager påverkar företagets likviditet då ett ökat handelslager tar företagets likvida medel i anspråk. Målnivåer för storleken på handelslagret ges av företagets riktlinjer för handelslager.

Företaget kan, om bedöms nödvändigt, förstärka sin likviditet och därmed reducera sin likviditetsrisk genom att likvidera placeringstillgångar motsvarande företagets egna medel, inklusive handelslager, och öka företagets kassa och banktillgodohavanden. Företagets processer för prognostisering av likviditetsbehov säkerställer att eventuellt behov av likvidering av långsiktigt placerat kapital genomförs i god tid innan det faktiska behovet materialiseras. Det övergripande målet avseende företagets likviditetshantering är att säkerställa en betryggande position av likvida medel för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften och för att täcka risker och åtaganden i verksamheten.

Företagets likviditet samt likviditetsrisker analyseras och följs upp löpande med hjälp av ett särskilt mått kallat "kassalikviditetsriskkvot". Detta mått beräknas på kort (0-1 månader) och lång sikt (0-12 månader).

För bedömning av riskers påverkan på företagets likviditet analyseras måttet i ett förväntat scenario samt i ett stressat scenario. I händelse att prognosen för företagets kassalikviditetsriskkvot visar att kvoten går under dess limit ombuds kapitalförvaltningen likvidera en tillräcklig mängd tillgångar för att möta det ökade behovet.

Utöver analys och uppföljning av matchningen mellan in- och utflöden samt likviditetsbuffert på företagsnivå säkerställs även genom företagets placeringspolicy att placeringstillgångarnas aggregerade likviditet skall vara mycket god och därmed av sådan art att de utan risk för onödiga värdeförluster kan likvideras på kort till medellång sikt för att möta större utflöden. Placeringspolicyen ställer krav på att styrelsen och verkställande direktören regelbundet ska erhålla värderingar och bedömningar avseende likviditetsrisk.

Vid dessa värderingar och bedömningar görs en analys av "Marknadslikviditetsriskkvoten" definierad som tillgångar som utan marknadspåverkan kan avyttras under följande sex månader i förhållande till försäkringsskuldens förväntade kassaflöden under de kommande fem åren.

Företaget mäter likviditetsrisken kontinuerligt m h a definierade riskmått enligt ovan. Per 2016-12-31 uppfylldes de fastställda kraven på kassalikviditetsriskkvoten och kraven på marknadslikviditet, i enlighet med företagets placeringspolicy och riktlinjer för likviditetsriskhantering.

C.5 Operativ risk

Företagets hantering av operativa risker utgår från ett kontinuerligt arbete med att systematiskt identifiera händelser som, om de inträffar, kan påverka företagets möjligheter och förmåga att nå såväl kortsiktiga som långsiktiga mål och att upprätthålla god internkontroll. Utgångspunkt vid riskidentifiering är en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning av företagets verksamhet, inklusive inträffade incidenter. Identifierade risker analyseras och konsekvens och sannolikhet för de händelser/risker som identifieras värderas, liksom effekten av eventuell samverkan mellan olika risker. Baserat på analysens resultat tas underlag fram för beslut om hur riskerna ska hanteras samt utgör underlag för bedömning av företagets totala exponering mot operativa risker.

I samband med företagets affärsplanering genomförs identifiering och analys av operativa risker som uppstår till följd av de initiativ och mål som ges av affärsplanen med syftet att utgöra underlag beslut om åtgärder att implementera under affärsplaneringsperioden för att bibehålla exponeringen mot operativa risker inom företagets riskapit.

Följande tekniker tillämpas för att hantera identifierade operativa risker:

- **Riskacceptans**
Risken kan accepteras på sin nuvarande nivå, om konsekvensen är låg eller om risken ligger inom riskaptiten och det inte bedöms vara ekonomiskt motiverat att reducera den. Att acceptera en risk innebär att inga specifika åtgärder planeras eller genomförs för att påverka risken. Risken ska dock fortsatt bevakas vilket innebär löpande uppföljning av att risken ligger inom riskaptiten.
- **Riskreducering**
Risken ska reduceras om den inte bedöms vara önskvärd eller acceptabel på sin nuvarande nivå och ligger utanför företagets riskaptit. Åtgärder ska då vidtas som påverkar sannolikheten för att risken inträffar eller reducerar konsekvenserna om den inträffar.
- **Riskeliminering**
Risken ska elimineras, om den ligger utanför företagets risktolerans och det inte finns något värde av att exponera sig för risken. Det innebär att de aktiviteter som ger upphov till risken ska avslutas.

Företaget mäter de operativa riskerna på två sätt:

- Genom att med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel beräkna operativa riskers påverkan på företagets kapitalbas.
- Genom att bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa samt den negativa konsekvensen för företaget, om risken inträffar. Som stöd för bedömningen finns en särskild skala där konsekvenserna bedöms utifrån tre perspektiv: kundpåverkan, ekonomisk påverkan och varumärke.

Operativa riskers påverkan på kapitalbasen enligt Solvens II-regelverkets standardmodell per 2016-12-31 uppgick till 47 410 tkr.

Följande materiella operativa risker har identifierats inom ramen för företagets riskhanteringsprocess:

- **Dataintrång**
I och med den ökade digitaliseringen och antalet uppkopplade enheter ökar risken för digitala attacker mot företag och viktiga samhällsfunktioner. IT-attacker mot flera svenska mediehus, banker och internetleverantörer, sker nu nästan dagligdags.
- **Datakvalitet**
Hög kvalitet i data är en nödvändig förutsättning för en god företagsstyrning och för att företaget ska kunna fullgöra sina åtaganden.
- **Förändringsförmåga**
Vår omvärld är i konstant förändring. Nya regleringar för finansbranschen, modern teknik och dess tillämpningar inom finansiella tjänster, är några områden som ställer stora krav på anpassning av erbjudanden, kompetens, system och processer.
- **Personberoenden**
Försäkringsföretagen var tidiga med att ta hjälp av datorer för att effektivisera beräkningar och informationshantering. Delar av de tidiga datorstöden finns fortfarande inbyggda i en del processer där kompetensen kring programmeringsspråk är begränsat till ett fåtal personer.

C.6 Övriga materiella risker

Affärsrisker identifieras, analyseras och hanteras löpande inom verksamheten med syfte att förstå och effektivt agera på potentiella förändringar i företagets omvärld. Affärsrisker kan exempelvis uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska

och politiska händelser eller vid strategiska och affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar.

Vilka åtgärder som är lämpliga för att reducera affärsrisker beror på riskens art men skall i alla lägen vara effektivt utformade. Med effektivt menas i detta sammanhang att de bl a i möjligaste mån ska säkerställa att såväl försäkringstagarnas som ägarnas intressen tillgodoses och kan implementeras på ett sätt som inte leder till onödig kortsiktig förhöjd riskexponering eller onödiga värdeförluster för företaget.

Affärsrisker bedöms regelbundet utifrån sannolikheten att risken inträffar samt konsekvensen för företaget, skulle den komma att inträffa. I samband med företagets process för framtidsblickande analys inom ramen för företagets egen risk- och solvensbedömning sammanställs och analyseras scenarier som sträcker sig över affärsplaneringsperioden. Dessa scenarier baseras bl a på företagets identifierade affärsrisker. Genomförd scenarioanalys ger ledning och styrelse en god förståelse för omvärldsförändringars, och därmed även affärsriskers, potentiella påverkan på företagets finansiella position.

Under 2016 identifierades övergripande materiella affärsrisker med potentiell negativ påverkan på företagets solvens. De huvudsakliga affärsrisker som identifierats är att företaget inte lyckas möta förväntningar från samarbetspartners samt ökade investeringsbehov i kritiska system. Dessa identifierade risker kan leda till ett företag tappat affärsvolym och ökat behov av investeringar. Affärsriskerna ingår också i de scenarier som analyserades i företagets egna risk- och solvensbedömning.

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av tillgångarna i Folksam Fondförsäkrings solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Utgångspunkten är värderingen av tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

Det bästa beviset på verkligt värde är ett noterat pris på en aktiv marknad. Om noterade priser inte tillgängliga, kan verkligt värde fastställas genom hänvisning till priser för liknande instrument, noterade priser eller nyligen genomförda transaktioner på mindre aktiva marknader, eller modeller som huvudsakligen använder marknadsbaserade eller oberoende källparametrar. Sådana parametrar inkluderar, men är inte begränsade till värderingskurvor, yieldkurvor, kreditspread, diskonterade kassaflöden, aktier eller skuldpriser och växelkurser.

I Folksam Fondförsäkrings solvensbalansräkning sker värdering till verkligt värde huvudsakligen enligt noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder, s k standardvärderingsmetod. Tillgångar och skulder som värderas enligt alternativa värderingsmetoder kan delas in i två grupper. Antingen sker värdering utifrån marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor. Om inte sådan information finns används alternativa värderingsmetoder som bygger på indata som inte är observerbara på marknaden.

Folksam Fondförsäkring följer den s k övergångsregleringen för tjänstepensionsverksamhet. Balansräkningens samtliga poster är fördelade på tjänstepensionsverksamhet och verksamhet avseende övrig livförsäkring. I tabellerna i detta avsnitt presenteras balansräkningarna för

solvensändamål och finansiell rapportering för Folksam Fondförsäkring i sin helhet. Solvensbalansräkningens uppställningsform används vilket innebär att det för vissa balansposter finns klassificeringsskillnader jämfört med uppställningsformen enligt de finansiella rapporterna.

Nedanstående tabell visar värderingsmetodernas fördelning för materiella kategorier av tillgångar.

Värderingsmetoder solvensbalansräkning 2016-12-31, Tkr	Standard värderings- metod	Total
Investeringsfonder	127 862	127 862
Tillgångar avseende indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	39 960 747	39 960 747

D.1.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av tillgångar. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.3, Balansräkning S.02.01.02.

Tillgångar enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Tkr	Solvens- balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Förutbetalda anskaffningskostnader	-	722 127	-722 127
Investeringsfonder	127 862	127 862	-
Tillgångar som innehas för indexreglerade avtal och fondförsäkringar	39 960 747	39 960 747	-

D.1.3 Förutbetalda anskaffningskostnader

I de finansiella rapporterna redovisas förutbetalda anskaffningskostnader genom aktivering av rörliga anskaffningskostnader för avtal med löpande premier för individuell livförsäkring som bedöms generera en marginal som täcker aktiveringen. I solvensbalansräkningen får inte aktivering ske av förutbetalda anskaffningskostnader avseende övrig livförsäkringsverksamhet. Förutbetalda anskaffningskostnader hänförlig till tjänstepension, belastar inte kapitalbasen i solvensbalansräkningen utan omförs och redovisas i balansposten Övriga tillgångar, som inte visas någon annanstans.

D.1.4 Investeringsfonder

Investeringsfonder utgörs av innehav i värdepappersfonder. Värdering sker på motsvarande sätt som i de finansiella rapporterna, enligt noterade kurser på aktiva marknader.

D.1.5 Tillgångar som innehas för fondförsäkringsavtal

Tillgångar som innehas för fondförsäkringsavtal avser tillgångar i form av fondandelar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken. Värdering sker med hjälp av noterade kurser på en aktiv marknad. Samma värderingsprincip tillämpas i de finansiella rapporterna där posten benämns Placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Allmänna värderingsprinciper

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkringsverksamhet värderade till verkligt värde. Det innebär att en realistisk värdering, en bästa skattning, görs av åtagandena samt ett tillägg i form av en riskmarginal. Med realistisk värdering menas att beräkningarna görs med aktsamma, tillförlitliga och objektiva antaganden.

Vid värderingen av bästa skattningen diskonteras förväntade kassaflöden med en riskfri räntekurva. Räntekurvan som används är som huvudprincip baserad på en räntekurva fastställd i EU-kommissionens delegerade förordningar. Om denna av praktiska skäl inte är möjlig att tillämpa används en räntekurva som är publicerad av Eiopa alternativt framtagna efter anvisningar från Eiopa. Mer information om beräkningsgrund och metod samt övriga huvudsakliga antaganden som används vid värdering av bästa skattningen redovisas nedan under rubriken Fondförsäkring.

Riskmarginalen beräknas som förväntat nuvärde av kostnaden för att hålla ett kapital som motsvarar solvenskapitalkravet för andra risker än marknadsrisker och motpartsrisker i finansiella avtal under försäkringsavtalens återstående löptid. De framtida solvenskapitalkraven skattas med hjälp av relevanta riskdrivare. Den ränta som används för beräkning av kapitaliseringskostnaden är angiven i EU-kommissionens delegerade förordning.

Riskmarginalen för enskilda affärsgränar är den totalt beräknade riskmarginalen fördelad proportionellt mot beräknad riskmarginal för respektive affärsgrän.

I tabellen nedan ingår Folksam Fondförsäkrings totala åtaganden och här visas skillnader mellan avsättningar värderade i solvensbalansräkningen och avsättningar värderade i finansiella rapporter. För tjänstepensionsverksamheten gäller att försäkringstekniska avsättningar i solvensbalansräkningen är desamma som i de finansiella rapporterna. Detta innebär att de försäkringstekniska avsättningarna består av fondförsäkringsåtagandena, där avsättningarna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna är lägre än de förväntade framtida kostnaderna görs en avsättning för förluster.

Försäkringstekniska avsättningar enligt finansiella rapporter och Solvens II 2016, Tkr	Avsättningar finansiella rapporter	varav tjänstepension	varav övrig liv	Skillnader i metoder övrig liv	Skillnader i antaganden övrig liv	Summa bästa skattning övrig liv	Riskmarginal övrig liv	Avsättningar Solvens II
Sjukförsäkring	10 882	7 636	3 246	-211	-325	2 710	107	10 454
Fondförsäkring och indexförsäkring	40 029 417	16 846 701	23 182 716	-1 137 455	-	22 045 261	349 713	39 241 675
Summa	40 040 299	16 854 337	23 185 962	-1 137 666	-325	22 047 971	349 821	39 252 129

D.2.2 Fondförsäkring

Bästa skattningen är skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Beräkningen sker individuellt för varje försäkringsavtal. Förväntade kassaflöden skapas genom att fondvärdena skrivs fram med hjälp av en avkastningsränta, som är densamma som den riskfria räntekurvan ovan.

Framtida utgifter omfattar försäkringssättningar, driftskostnader, avkastningsskatt och andra kostnader som kan uppkomma under försäkringsavtalens hela löptid. För att skatta framtida försäkringssättningar görs bl a antaganden om livslängd (dödlighet) och försäkringstagarnas utnyttjande av avtalade optioner. Avtalade optioner innebär att försäkringstagaren har möjlighet att ändra t ex utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. Hänsyn tas också till att försäkringsavtalen kan medge rätt till annulteration eller återköp/flytt av försäkringskapitalet.

Framtida intäkter omfattar avgiftsuttag och fondrabatter från fondförvaltare. Framtida premier för befintliga försäkringar tas inte med i bästa skattningen.

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkning av bästa skattning motsvarar aktuell erfarenhet inom Folksam Fondförsäkring, med information från Folksam Livs försäkringsbestånd i de fall som

företagets egna bestånd är alltför litet, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner som tillämpas baseras på försäkringstagarnas beteende i Folksam Fondförsäkring.

Antaganden om administrativa driftskostnader och övriga kostnader, förutom provisionskostnader, baseras på relevant utfall i Folksam Fondförsäkring och tillämpas i form av årliga kostnader per försäkringsavtal, uppdelat per försäljningskanal. Framtida provisionskostnader för det befintliga beståndet baseras på befintliga provisionsavtal.

Vid beräkning av avkastningsskatt ska ett antagande om statslåneränta användas. För att bestämma antagandet utgår företaget ifrån räntan vid tidpunkten tio år på den riskfria räntekurvan. För kapitalförsäkring gäller att den antagna räntan ökas med 0,75 procentenheter, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring gäller istället att den antagna räntan ökas så att den blir minst 0,5 procent. För kapitalförsäkring tillämpas skattesatsen 30 procent och för pensionsförsäkring 15 procent.

D.2.3 Osäkerhet avseende värdering av försäkringstekniska avsättningar

Val av antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har avgörande betydelse för nivån. Osäkra antaganden medför osäkerhet i beräkningen av avsättningarna. En osäkerhet finns exempelvis avseende avsättningar för framtida driftskostnader då dessa skattas för avtalens hela löptid.

De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för förändring av antaganden finns illustrerat i avsnitt C.1 Försäkringsrisk.

D.2.4 Medel som kan återkrävas från återförsäkringsföretag

Folksam Fondförsäkring har ett återförsäkringskontrakt som täcker individuella sjuklighets- och dödsfallsrisker, med Folksam Liv som försäkringsgivare. Utöver detta skydd har företaget även del i Folksamns gemensamma katastrofåterförsäkring. Folksam Liv-gruppen omfattas i detta endast av skador kopplade till dödsfall.

Behovet av återförsäkring ses över regelbundet och återförsäkringskontraktet justeras vid behov. Återförsäkring är dock en mycket marginell fråga för Folksam Fondförsäkring på grund av det låga inslaget av försäkringsrisk i produkterna.

D.3 Andra skulder

D.3.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av andra skulder i Folksam Fondförsäkrings solvensbalansräkning bygger på principer för värdering till verkligt värde. Värdering av andra skulder utgår från värderingen av andra skulder enligt de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

D.3.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt de finansiella rapporterna. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av andra skulder. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.3, Balansräkning S.02.01.02.

Andra skulder enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Tkr	Solvens-balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Pensionsförpliktelser	4 218	4 218	-
Uppskjutna skatteskulder	196	196	-

D.3.3 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser ska värderas i enlighet med redovisningsstandarden IAS 19 Ersättningar till anställda. För pensionsförpliktelser tillämpas dock samma metoder som i de finansiella rapporterna. Pensionsförpliktelserna omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggnade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

D.3.4 Uppskjutna skatteskulder

Uppskjuten skatt beräknas för samtliga tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, i enlighet med samma metod som tillämpas för de finansiella rapporterna. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. För obeskattade reserver i form av periodiseringsfond beräknas uppskjuten skatt vilket inte sker i de finansiella rapporterna.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

D.4 Alternativa värderingsmetoder

Folksam Fondförsäkrings finansiella instrument utgörs av tillgångar som värderas till verkligt värde enligt noterade kurser på aktiva marknader och inga alternativa värderingsmetoder används.

E. Solvenssituation

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Beskrivning av kapitalbas

Kapitalbasen i Folksam Fondförsäkring uppgick till 1 925 423 tkr per 2016-12-31 och bestod av primärkapital av högsta kvalitet, varav 429 850 tkr avsåg tjänstepensionsverksamhet som omfattas av en särskild övergångsreglering. Kapitalbasen är fullt förlusttäckande vid behov och kan användas för att täcka Folksam Fondförsäkrings kapitalkrav.

Kapitalbasen för Folksam Fondförsäkring framgår av följande tabell:

Kapitalbas, Tkr	2016-12-31
Aktiekapital	40 000
Avstämningsreserv	1 455 573
Tjänstepensionsverksamhet	429 850
Total kapitalbas	1 925 423

I kapitalbasen ingick aktiekapital, reservfond, en avstämningsreserv som omfattar balanserade vinstmedel, årets resultat och värderingsskillnader som finns mellan solvensbalansräkningen och balansräkningen i den finansiella rapporteringen, samt kapital från tjänstepensionsverksamhet. Värderingsskillnaderna hänfördes främst till försäkringstekniska avsättningar och upplupna anskaffningskostnader. Eget kapital enligt de finansiella rapporterna uppgick till 1 809 568 tkr.

E.1.2 Hantering av kapitalbas

Övergripande principer för kapitalhanteringen i Folksam Fondförsäkring har fastställs av styrelsen. Det interna regelverket syftar till att säkerställa att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten (inklusive uppfyllandet av kapitalkraven) samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i företaget. Detta säkerställs genom regelbunden utvärdering av kapitalmål och analys av solvenssituationen.

Kapitalhanteringsprocessen är samordnad med affärsplaneringsprocessen, den egna risk- och solvensbedömningen samt företagets riskhanteringssystem. För den finansiella risk- och kapitalstyrningen finns kapitalmål definierade. Riskkapiten får inte vara större än de gränsvärden som ges av den av styrelsen fastställda risktolerans. Risktoleransen kompletteras med ett system för tidig varningssignal om att risknivån kan vara på väg att överskrida risktoleransen. Vid en tidig varningssignal initieras en särskild hanteringsprocess.

E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

E.2.1 Solvenskapitalkrav

Det totala kapitalkravet i Folksam Fondförsäkring består av dels ett solvenskapitalkrav (Solvency Capital Requirement, SCR) för liv- och sjukförsäkringsverksamheten, som beräknas enligt det nya Solvens II-regelverket, dels ett kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten, som beräknas enligt äldre bestämmelser med den särskilda övergångsregleringen.

Kapitalkrav i Folksam Fondförsäkring uppgick till 1 301 433 tkr per 2016-12-31 och avsåg till största delen SCR från marknadsrisk och teckningsrisk inom livförsäkring (1 517 402 tkr). I kapitalkravet ingick kapitalkrav från tjänstepensionsverksamheten med 43 191 tkr. SCR minskades med 339 185 tkr i diversifieringseffekt.

Kapitalkravet för Folksam Fondförsäkring framgår av följande tabell:

Solvenskapitalkrav, Tkr	2016-12-31
Marknadsrisk	787 595
Motpartsrisk	32 306
Teckningsrisk för livförsäkring	729 807
Teckningsrisk för sjukförsäkring	310
Diversifieringseffekt	-339 185
Primärt kapitalkrav	1 210 832
Operativ risk	47 410
SCR för liv- och sjukförsäkring	1 258 242
Kapitalkrav från tjänstepensionsverksamhet	43 191
Totalt kapitalkrav	1 301 433

I samband med beräkning av SCR för livförsäkringsverksamheten har Folksam Fondförsäkring använt en förenklad metod för beräkning av katastrofrisk. Förenklingen bedöms ge en försumbar skillnad jämfört med standardformeln. Folksam Fondförsäkring tillämpar inte heller den s k durationsbaserade aktiekursriskmetoden.

E.2.2 Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet uppgick till 325 358 tkr per 2016-12-31. För livförsäkringsverksamheten beräknas ett s k linjärt kapitalkrav baserat på avsättningarna samt en andel av positiva risksummor.

E.3 Solvenssituation

Folksam Fondförsäkring är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. Solvenskvoten (kapitalbasen ställd i relation till kapitalkravet) uppgick per 2016-12-31 till 1,48 vilket innebär att kapitalbasen överstiger de kapitalkrav som ställs på verksamheten.

Solvenskvoten utgörs av en sammanvägning av solvenskvoten för liv- och sjukförsäkringsverksamheten (1,19) och solvenskvoten för tjänstepensionsverksamheten (10,95). För tjänstepensionsverksamheten, som omfattas av särskilda övergångsregler, tillämpas äldre bestämmelser för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav.

Solvenssituationen för Folksam Fondförsäkring framgår av följande tabell:

Solvenssituation, Tkr	2016-12-31
Kapitalkrav	1 301 433
Solvenskvot	1,48
Minimikapitalkrav	325 358
Minimikapitalkvot	5,92

För ytterligare information se bilaga 3.3, Kapitalbas S.23.01.01, Solvenskapitalkrav S.25.01.21 och Minimikapitalkrav S.28.01.01.

Innehållsförteckning KPA Livförsäkring AB (publ)

Sammanfattning	87
A. Verksamhet och resultat	88
A.1 Verksamhet	88
A.2 Försäkringsresultat	89
A.3 Investeringsresultat	89
B. Företagsstyrningssystem	90
B.1 Allmän information om företagsstyrning	90
B.2 Lämplighetskrav	92
B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning	93
B.4 System för internkontroll	97
B.5 Internrevision	97
B.6 Aktuariefunktion	98
B.7 Uppdragsavtal	98
C. Riskprofil	98
C.1 Försäkringsrisk	98
C.2 Marknadsrisk	100
C.3 Kreditrisk	104
C.4 Likviditetsrisk	105
C.5 Operativ risk	106
C.6 Övriga materiella risker	108
D. Värdering för solvensändamål	108
D.1 Tillgångar	108
D.2 Försäkringstekniska avsättningar	110
D.3 Andra skulder	112
D.4 Alternativa värderingsmetoder	113
E. Solvenssituation	113
E.1 Kapitalbas	113
E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav	114
E.3 Solvenssituation	114
Bilagor	116

Sammanfattning

KPA Livförsäkring AB (publ) (KPA Livförsäkring), org nr 502010-5302, tillhandahåller tjänstegrupplivförsäkring för över en miljon kommun- och landstingsanställda. Företaget drivs enligt ömsesidiga principer, vilket betyder att allt överskott från verksamheten tillhör försäkringstagarna.

Premieinkomsten finansieras till hälften av företagets fond för tilldelad återbäring. Resultatet från försäkringsrörelsen inklusive tjänstepensionsverksamheten uppgick 2016 till 56 574 tkr. Investeringsresultatet uppgick till 240 732 tkr. Merparten av investeringsresultatet hänförs till tillgångsslaget aktier som vid utgången av året utgjorde ca 25 procent av de totala tillgångarna.

Företagets företagsstyrningssystem är uppbyggt kring en anpassad struktur för bolagsstyrning, riskhantering och internkontroll. Företaget har interna regler och processer för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ansvarar för centrala funktioner. Företaget har vidare en restriktiv hållning till rörliga ersättningar gällande ledande befattningshavare och anställda som kan påverka risknivån i företaget. Risk- och kontrollorganisationen i KPA Livförsäkring bygger på tre ansvarslinjer som inkluderar verkställande direktörens risk- och kontrollfunktioner (aktuariefunktionen, riskfunktionen och funktionen för regelefterlevnad) samt styrelsens kontrollorgan (internrevisionen). Internkontrollsystemet omfattar alla väsentliga processer i företaget, däribland processen för finansiell rapportering och tillsynsrapportering. Utläggning av verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen sker enligt en särskild process för hantering av uppdragsavtal.

KPA Livförsäkring har under 2016 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2017-2019. Bedömningen baseras på scenarier och stresstester avseende möjliga förändringar i företagets interna och externa miljö. Styrelsen är ansvarig för att företagets egen risk- och solvensbedömning genomförs minst årligen.

KPA Livförsäkring är exponerat mot flera försäkringsrisker till följd av de försäkringar som erbjuds och som utbetalas vid dödsfall. Företaget är även exponerat mot marknadsrisk (risken för att värdet på företagets investeringar minskar). Bland marknadsriskerna är aktiekursrisk störst. Företagets största koncentrationsrisker är exponeringen mot svenska staten och Handelsbanken.

Värderingen av företagets tillgångar och skulder för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen i företagets finansiella rapporter. I KPA Livförsäkrings solvensbalansräkning sker värderingen av tillgångarna till verkligt värde huvudsakligen enligt noterade priser på aktiva marknader. Alternativa värderingsmetoder används för vissa innehav i aktier, derivat och övriga investeringar. Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna (bästa skattning) används vedertagna metoder och antaganden om bl a diskonteringsränta, dödlighet, utnyttjande av optioner samt antaganden om driftskostnader, skadeutbetalningar och avkastningsskatt.

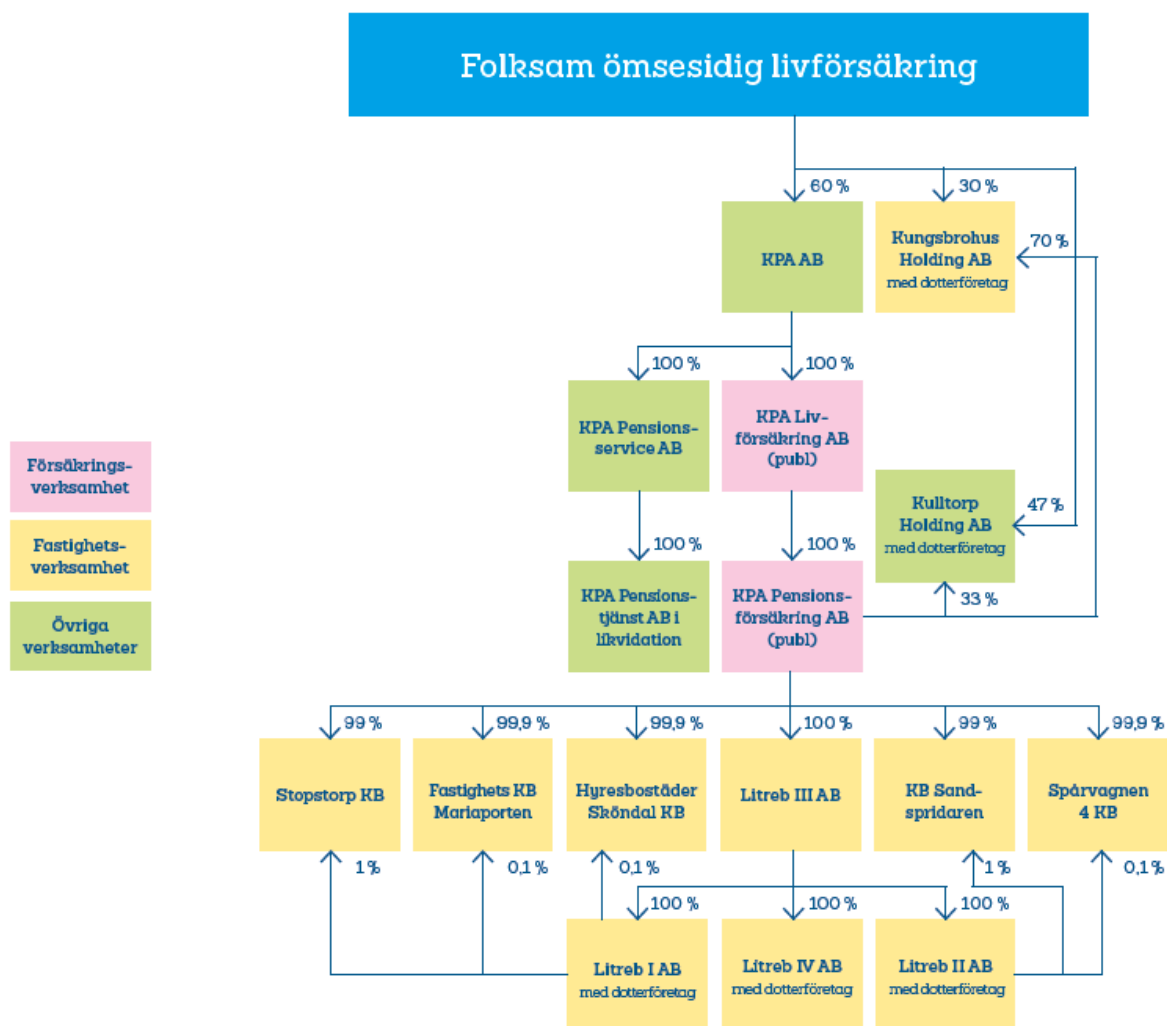
Skillnaden mellan det verkliga värdet på företagets tillgångar och skulder benämns kapitalbas. Vid årets utgång uppgick kapitalbasen i KPA Livförsäkring till 2 395 814 tkr. Kapitalbasen översteg med god marginal det legala kapitalkravet i KPA Livförsäkring som uppgick till 748 319 tkr. Kapitalbasen ställd i relation till de legala kapitalkravet (solvenskvoten) uppgick till 3,20.

A. Verksamhet och resultat

A.1 Verksamhet

KPA Livförsäkring är ett delägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv). Folksam Liv äger 60 procent av aktierna i KPA AB som i sin tur äger 100 procent av aktierna i KPA Livförsäkring. Övriga 40 procent i KPA AB ägs av SKL Företag AB.

KPA Livförsäkring är moderföretag till KPA Pensionsförsäkring AB (publ) som i sin tur äger ett antal icke-reglerade dotterföretag. KPA AB-koncernen illustreras i nedanstående bild.

KPA Livförsäkring är försäkringsgivare för den kommunala tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL). KPA Livförsäkring meddelar även en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) och en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F). KPA Livförsäkring bedriver sin verksamhet under varumärket KPA Pension.

KPA Livförsäkrings verksamhet bedrivs med inriktning på den svenska marknaden. Den huvudsakliga affärgrenen i KPA Livförsäkring benämns annan livförsäkring (affärgren 32).

KPA Livförsäkring har under året investerat 54 miljoner kronor i s k gröna obligationer som bidrar till en hållbar utveckling. Gröna obligationer är räntebärande värdepapper där upplånade medel används till miljö- och klimatrelaterade investeringsprojekt.

Finansinspektionen har tillsynsansvar över KPA Liv. Kontaktuppgifter: Finansinspektionen, Box 7821, 103 97 Stockholm. E-post: finansinspektionen@fi.se. Telefon: 08-408 980 00.

KPA Livförsäkrings revisionsbolag är KPMG AB, Box 3018, 169 03 Stockholm och EY AB, Box 7850, 103 99 Stockholm.

A.2 Försäkringsresultat

Försäkringsresultatet för år 2016 uppgick till -184 158 tkr. Premieinkomsten var 266 655 tkr medan försäkringsersättningar uppgick till 287 719 tkr. Premierna har finansierats till 50 procent genom fonden för tilldelad återbäring.

Försäkringsresultat 2016, Tkr	Annan livförsäkring	Total
Premieinkomst (f e r)	266 655	266 655
Försäkringsersättningar (f e r) ¹	-287 719	-287 719
Förändring i övriga försäkringstekniska avsättningar (f e r)	19 602	19 602
Återbäring och rabatter (f e r)	-150 000	-150 000
Driftskostnader ¹	-32 696	-32 696
Summa	-184 158	-184 158

¹ Skaderegleringskostnader ingår bland driftskostnader, vilket skiljer sig från de finansiella rapporterna där skaderegleringskostnader redovisas bland försäkringsersättningar.

A.3 Investeringsresultat

Företagets totala investeringsresultat uppgick till 240 732 tkr.

Merparten av detta resultat hänför sig till tillgångsslaget aktier vilket vid utgången av året utgjorde ca 25 procent av de totala tillgångarna. Det som i huvudsak förklarar det goda aktieresultatet är årets mycket goda aktiekursutveckling med uppgångar på 9 procent för svenska aktier och på över 15 procent för utländska aktier, omräknat till svenska kronor.

Det totala resultatet för aktier blev 150 999 tkr. Av detta resultat utgjorde 122 578 tkr utdelningar och realiserade vinster. Orealiserade vinster utgjorde 29 095 tkr.

Räntebärande investeringar, främst i form av obligationer, utgjorde ca 68 procent av de totala tillgångarna. Trots mycket låga räntor redan vid årets ingång fortsatte räntorna ner under året. Detta resulterade i en avkastning på räntebärande investeringar på 95 516 tkr. Merparten av detta hänförs till ränteintäkter och realiserade vinster om totalt 65 069 tkr. Orealiserade vinster uppgick till 30 728 tkr.

Årets kapitalförvaltningskostnader uppgick till 7 342 tkr. Dessa kostnader har belastat investeringsresultatet.

Investeringsresultat, Tkr	2016
Aktier	150 999
Räntebärande investeringar	95 516
Investeringsfonder och andra investeringar	245
Derivat	161
Övrigt	-6 189
Summa	240 732

B. Företagsstyrningssystem

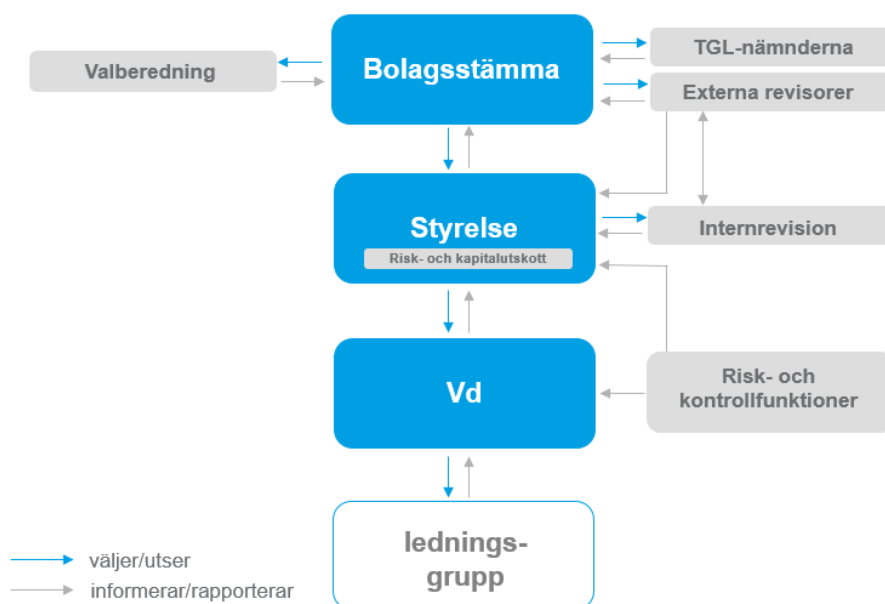
B.1 Allmän information om företagsstyrning

B.1.1 Bolagsstyrningsstruktur, ansvar och rapporteringsvägar

Bolagsstämman är företagets högsta beslutande organ som bl a utser styrelse samt en extern revisor. Styrelsen är ytterst ansvarig för företagets övergripande organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger.

Styrelsen har inrättat ett risk- och kapitalutskott som består av tre personer från styrelsen varav en är ordförande i utskottet. Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav och kapitalbehov och därigenom bidra till att ytterligare utveckla företagets hantering inom nämnda områden.

Styrelsen utser, i enlighet med arbetsordningen, en verkställande direktör (vd). Vd har hand om den löpande förvaltningen av företaget.

KPA Livförsäkrings centrala funktioner utgörs av risk- och kontrollfunktioner samt internrevision, som samtliga är fristående från den operativa verksamhet som ska kontrolleras. Risk- och kontrollfunktionerna består av en riskfunktion, en funktion för regelefterlevnad (compliance) och en aktuariefunktion. De centrala funktionernas arbete regleras av interna regler som styrelsen beslutar om. I de interna reglerna anges dess ansvar, uppgifter och rutiner för rapportering.

Riskfunktionen följer upp, övervakar och utvärderar företagets riskhantering samt utvecklar och förvaltar riskhanteringssystemet. Funktionen kontrollerar och analyserar företagets väsentliga risker och utvecklingen av dessa samt identifierar nya risker som kan uppstå. Funktionen är direkt underställd vd.

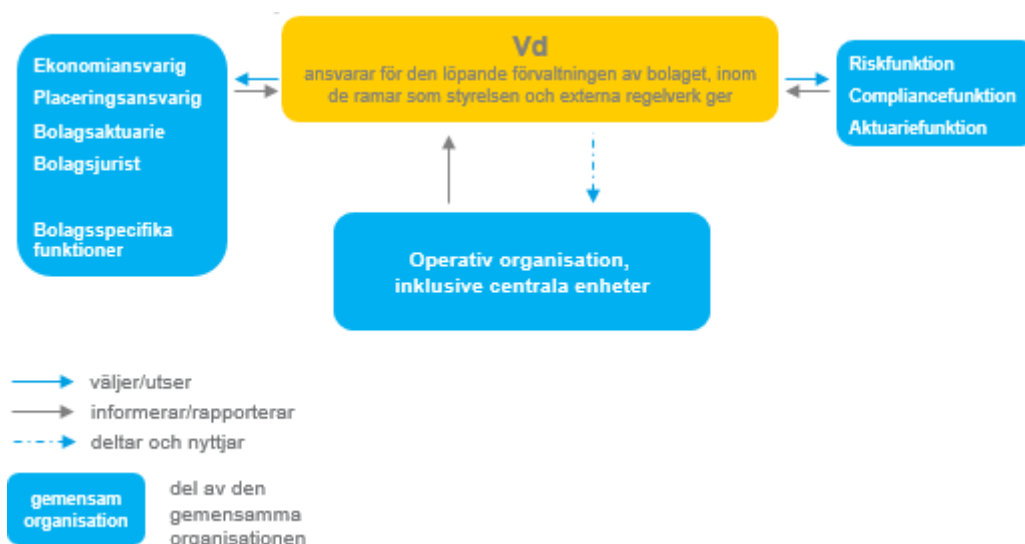
Compliancefunktionen följer upp, övervakar och utvärderar företagets regelefterlevnad. Funktionen ser till att företaget har aktuella och lämpliga rutiner samt vidtar lämpliga åtgärder för att minimera

risken för att lagar, förordningar och andra regler som gäller för den tillståndspliktiga verksamheten inte följs, samt att risken för att interna regler inte följs. Funktionen är direkt underställd vd.

Aktuariefunktionen ansvarar bl a för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna. Funktionen ansvarar vidare för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Vd utser en person att utgöra ansvarig aktuariefunktion i företaget.

Internrevisionen utvärderar företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämnar råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll samt ledningsprocesser. Internrevisionen är underställd styrelsen.

KPA Livförsäkring har tillsammans med de övriga rörelsedrivande företag som ingår i Folksam Liv-gruppen och de företag som ingår i Folksam Sak-gruppen, med undantag för Folksam Skadeförsäkring Ab, gemensamt beslutat att använda sig av en gemensam operativ organisation. Överenskommelsen mellan företagen är dokumenterad i ett s k multipartsavtal. Den gemensamma operativa organisationen innehåller tillikaanställd personal i de rörelsedrivande företagen och en gemensam infrastruktur. Vd i KPA Livförsäkring är inte tillikaanställd. Personal som utför uppgifter i risk-, compliance- och aktuariefunktionerna är tillikaanställda endast i de företag som ingår i Folksam Liv-gruppen.

Den gemensamma styrningsmodellen innebär bl a att KPA Livförsäkring ska ha en anställd vd som utses av styrelsen och som ligger utanför den gemensamma operativa organisationen. KPA Livförsäkring ska dessutom ha namngivna medarbetare för arbetet med företagets försäkringstekniska, juridiska, kapitalförvaltnings- respektive ekonomiska frågor. Därutöver ska vd – efter samråd med cheferna för respektive grupp-gemensam risk-, compliance och aktuarieorganisation - utse personer i den grupp-gemensamma risk- och kontrollorganisationen som är ansvariga för KPA Livförsäkrings riskfunktion, compliancefunktion och aktuariefunktion.

KPA Livförsäkring ska utöver ovan utsedda personer ha vissa KPA-gemensamma funktioner som är gemensamma för i huvudsak KPA-företagen. Dessa funktioner bemannas ur den gemensamma operativa organisationen men lyder organisatoriskt direkt under KPA-företagen gemensamma företagsledning. Funktionerna kan serva alla företag inom Folksam Liv-gruppen. Dessa innefattar följande områden: chefsaktuarie, marknad och kommunikation, affärsanalys, affärsutveckling, avtal-

och produktutveckling, konsultverksamhet och försäljning, Funktionerna ska bedriva sitt arbete i nära samarbete med de gemensamma funktionerna i Folksam.

B.1.2 Ersättningspolicy

Stämman beslutar årligen om styrelsens arvoden, vilka består av dels ett fast årsarvode, dels ett fast sammanträdesarvode. Styrelseledamot som är anställd i företag inom Folksam erhåller dock inget arvode, med undantag för arbetstagarrepresentanterna som tilldelas ett sammanträdesarvode.

Enligt upprättade interna regler i KPA Livförsäkring ska en restriktiv hållning intas till rörliga ersättningar, eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande. Inga rörliga ersättningar utgår till ledande befattningshavare. För övriga anställda som kan påverka risknivån utgår ingen rörlig ersättning, dock med undantag för ett kollektivt belöningsprogram för alla anställda. Belöningsprogrammet baseras på Folksams övergripande mål fastställda av styrelsen i Folksam Liv och som gäller samtliga försäkringsföretag i Folksam Liv-gruppen. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning till en individuell tjänstepensionsförsäkring. Ledande befattningshavare och chef internrevision omfattas inte av belöningsprogrammet.

För vd och för personer som ansvarar för centrala funktioner utgår pensionsförmåner från den i kollektivavtal gällande tjänstepensionsplanen.

B.2 Lämplighetskrav

KPA Livförsäkring har interna regler och en process för lämplighetsprövning av ledamöter i företagets styrelse i syfte att se till att företagen har en sund och ansvarsfull ledning. Processen för lämplighetsprövningen är fastställd av bolagsstämman och finns beskriven i instruktionen för KPA Livförsäkrings valberedning. Processen säkerställer att enskilda styrelseledamöter och styrelsen som helhet har den kompetens och sammansättning som krävs för styrningen av företaget. Lämplighetsprövningen garanterar att KPA Livförsäkrings styrelse kollektivt innehar de insikter och erfarenheter som behövs inom områdena:

- Försäkrings- och finansmarknad
- Affärsstrategi och affärsmodeller
- Företagsstyrning
- Finansiell och aktuariell analys
- Regler för den tillståndspliktiga verksamheten
- Kundkännedom

KPA Livförsäkring har också interna regler och en process för lämplighetsprövning av personer i företagets ledning och personer som ingår i de centrala funktionerna (risk-, compliance-, aktuarie- och internrevisionsfunktionen). I prövningen säkerställs att personen har de insikter och erfarenheter som krävs och i övrigt är lämplig för sitt uppdrag. Lämplighetsprövningen görs vid tillsättning samt löpande via företagets basprocesser - framförallt prestations- och utvecklingsprocessen.

Som en del av lämplighetsprövningen genomförs utökade bakgrundskontroller av såväl styrelseledamöter som personer i företagets ledning och personer som ingår i centrala funktioner. Bakgrundskontrollerna genomförs av en extern leverantör i syfte att säkerställa att personerna har ett gott anseende och integritet. Bakgrundskontrollerna genomförs dels vid tillsättning, dels via årliga stickprov. I bakgrundskontrollerna ingår kontroll av cv, privatekonomi samt domar och rättsliga ärenden.

B.3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning

B.3.1 Riskhanteringssystem

KPA Livförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att stödja verksamheten i att identifiera händelser som kan påverka företagets förutsättningar att nå sina mål, analysera händelserna, besluta om hur de ska hanteras samt utforma, planera och genomföra åtgärder för att hantera risker. De händelser (risker) som kan påverka KPA Livförsäkrings förmåga att nå sina mål delas in i tre övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Verksamhetsrisker

Varje riskkategori är indelad i olika underkategorier av risker som företaget är exponerat mot som tillsammans utgör företagets sammanlagda riskkarta.

Försäkringsverksamhet innebär att ta över och hantera risk. Att hantera risk innebär att följa upp risker och utvärdera relaterade riskhanterande åtgärder, samt att sammanställa, analysera och rapportera dessa. Riskhanteringen sker per riskkategorinivå. Riskhantering och mätning av specifika risker beskrivs i avsnitt C.

Centralt i KPA Livförsäkrings riskfilosofi är att risk tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Styrelsens fastställda riskaptit är vägledande vid risktagande. KPA Livförsäkring tar enbart risker inom områden där det finns ett tillräckligt stort kunnande och tillräcklig kapacitet för att hantera riskerna. Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. Systemet omfattar riskaptitramverk, strategier, processer, rutiner, metoder samt ansvar och roller för riskhantering.

En väl fungerande riskhantering ökar förmågan att ta önskvärda risker för att nå målen, att ta medvetna risker, och att bättre kunna hantera riskerna om de materialiseras. Styrelsen i KPA Livförsäkring är ytterst ansvarig för riskhanteringen och att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Det operativa ansvaret åligger vd som i sin tur beslutar om de styrande dokument som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering inom organisationen. KPA Livförsäkring har, för att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna inom organisationen, inrättat en riskkommitté där riskrelaterade frågor bereds och diskuteras löpande. Första och andra ansvarslinjen är representerade i riskkommittén.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Livförsäkring kontinuerligt med att följa upp och förstärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering. Alla medarbetare förväntas bidra till en sund riskkultur genom att agera i enlighet med företagets värderingar och hålla sig uppdaterade om interna regler.

B.3.2 Riskaptitramverket

Syftet med riskaptitramverket är att säkerställa att företagets aptit på risktagande överensstämmer med verksamhetens syfte och mål och säkerställer ekonomiskt handlingsutrymme över tid.

Riskaptitramverket utgör en central och viktig komponent i att binda samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. KPA Livförsäkrings strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska spegla gällande riskaptitramverk men utgör samtidigt ett underlag för riskaptitramverkets framtida utformning.

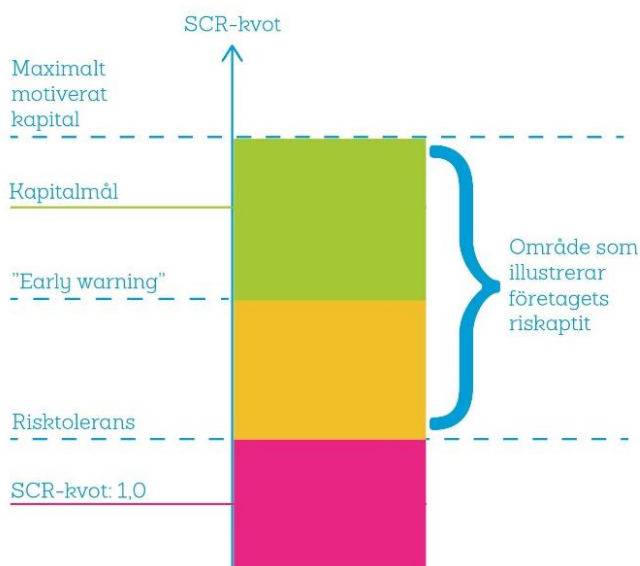
Riskaptitramverket beslutas årligen av styrelsen.

Riskapitramverket består av följande komponenter:

- Riskapitit och risktolerans, uttryckta både kvalitativt och i form av gränsvärden
- Risk- och kapitalmätt
- Eskaleringsrutiner
- Definierade möjliga åtgärder

Den kvalitativa riskapititen uttrycks genom att använda en skala från "söka" till "undvika". Risker som företaget vill söka är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och osäkerheten är acceptabel. Risker som företaget vill undvika är risker som företaget antingen inte är villigt att exponera sig mot p g a förväntade negativa konsekvenser, alternativt innebär hög osäkerhet.

Den kvantitativa riskapititen uttrycker fastställda gränser för det område som styrelsen bedömer att företagets riskexponering bör hålla sig inom för att uppnå en god balans mellan risktagande och möjligt värdeskapande. Gränsvärdet sätts i termer av solvenskvot (SCR-kvot), där en SCR-kvot på 1,0 betyder att företaget precis uppfyller solvenskapitalkravet. Den kvantitativa riskapititen illustreras i nedanstående schematiska bild.

Riskapititen får inte överstiga risktoleransen. Risktoleransen kompletteras med ytterligare gränsvärden som fungerar som en tidig varningssignal ("early warning") om att risknivån närmar sig risktoleransen. Överskrids gränsvärdena initieras fördefinierade eskaleringsrutiner i form av rapportering till ledning och styrelse för vidare åtgärder. Bland potentiella åtgärder återfinns reducering av aktuell risk, förstärkning av kapitalbas eller beslut om ökad riskapitit.

B.3.3 Riskhanteringsprocessen inklusive rapportering

Företagets riskhanteringsprocess är en integrerad del i verksamheten. Riskhanteringsprocessen består av flera olika steg som beskrivs nedan.

Risker på kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder för olika kategorier av risk. Exempel på analysmetoder som tillämpas är omvärldsanalyser, verksamhetsanalyser, produkt- och erbjudandeanalyser samt portföljanalyser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras.

Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå. Vid riskanalysen analyseras och värderas konsekvenser och sannolikhet för de risker som identifieras. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskkaptit är vägledande för hanteringen av riskerna. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens eller risktypens natur. Risktagandet begränsas av företagets risktolerans.

Verksamheten följer upp att de riskhanterande åtgärder som beslutats genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjens uppföljning samt följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder.

Som en del i KPA Livförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges. Riskrapporten, som innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering, delges vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Styrelsen får vidare en samlad bedömning av de totala försäkringsriskerna i företaget i statusrapporter.

KPA Livförsäkring utför årligen och vid behov, en framåtblickande analys av företagets riskprofil och kapitalbehov. Denna process kallas "egen risk och solvensbedömning".

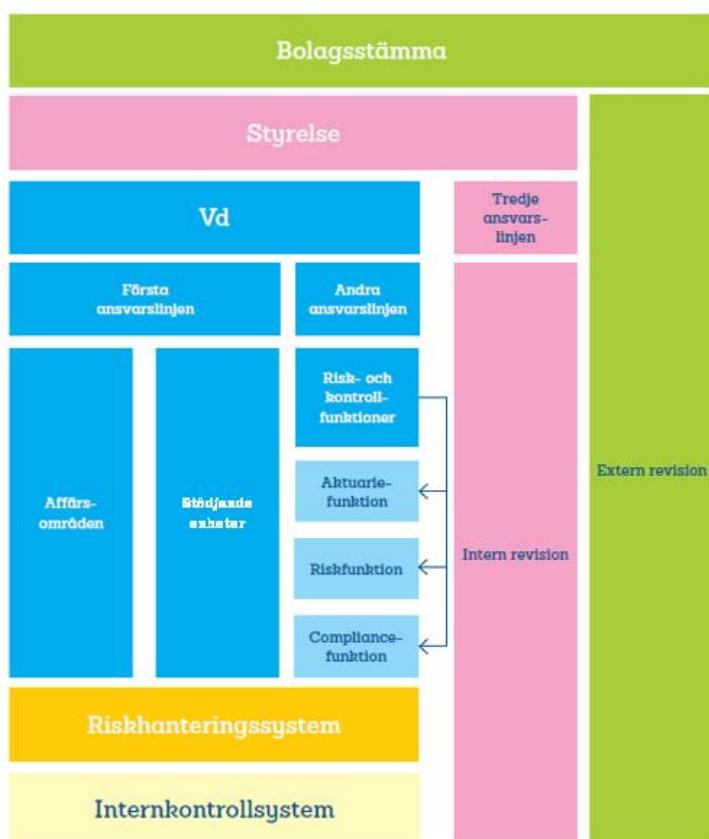
B.3.4 Risk- och kontrollorganisation

Risk- och kontrollorganisationen i KPA Livförsäkring följer en modell med tre ansvarslinjer. Den första ansvarslinjen utgörs av den operativa organisationen (affärsområde och centrala enheter). Den första ansvarslinjen ansvarar för att riskerna i verksamheten hanteras samt att externa och interna regelverk efterföljs. Första ansvarslinjen har också till uppgift att se till att risker förebyggs, kontroller genomförs och att brister eller avvikelser hanteras och återspeglas.

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Den andra ansvarslinjen är normerande, stödjande och kontrollerande i förhållande till den första ansvarslinjen. I den normerande rollen ingår att ansvara för att utveckla och förvalta systemen för riskhantering, regelefterlevnad och internkontroll. Den andra ansvarslinjen rapporterar en allsidig och från första ansvarslinjen oberoende bild av företagets riskexponering och regelefterlevnad till vd och styrelse.

Den tredje ansvarslinjen utgörs av funktionen för internrevision. Internrevisionen är oberoende av den första och andra ansvarslinjen.

Illustration av risk- och kontrollorganisationen.

B.3.5 Riskfunktionen

Riskfunktionen har ansvaret för att utveckla och förvalta företagets riskhanteringssystem och internkontrollsystem i enlighet med de krav och principer som styrelsen satt upp. Riskfunktionen stödjer, övervakar och utmanar vid behov första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. Det åligger riskfunktionen att genomföra kvantitativ och kvalitativ uppföljning av företagets sammanlagda riskexponering. Riskfunktionen tillhandahåller även metod- och dokumentationsstöd till första linjen och har en stödjande roll vid tillämpningen av dessa.

B.3.6 Egen risk- och solvensbedömning

KPA Livförsäkring genomför årligen en egen riskbedömning i syfte att analysera och fastställa företagets kapitalbehov på medellång sikt (tre år) med hänsyn taget till företagets affärsplan, strategier och risker.

Processen inbegriper bl a följande:

- Riskanalyser för väsentliga existerande och möjliga framtida risker uttryckta som scenarier och stresstester.
- Bedömningar och dokumentation av hur väl tillämpade modeller för beräkning av solvenskapitalkravet och dess underliggande antaganden reflekterar det verkliga risktagandet i företaget.
- Jämförelser av resultatet av företagets egen risk- och solvensbedömningen med företagets riskapitramverk.
- Analys av möjligheter till kapitalanskaffning och riskreducering om alternativa negativa scenarier realiserar.
- Analyser av den fortlöpande efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkrav samt försäkringstekniska avsättningar.

Företagets egen risk- och solvensbedömning baseras på scenarier och stresstester vilka bygger på möjliga förändringar i företagets interna och externa miljö samt de risker dessa förändringar medför. I ett basscenario analyseras den förväntade utvecklingen. Basscenarioet kompletteras med alternativa scenarion vilka var för sig beskriver mindre sannolika utfall och trender gällande företagets affär respektive makroekonomiska miljö. I händelse att de risker som identifierats inte ryms inom den fastställda riskaptiten, eller om kapitalbehovet överstiger förväntat tillgängligt kapital, tar styrelsen beslut om åtgärder för att reducera riskerna, förstärka kapitalbasen eller utöka riskaptiten.

Styrelsen är ansvarig för att företagets egen risk- och solvensbedömningen genomförs minst årligen. Vid signifikanta förändringar i riskprofil, kapitalsituation eller vid andra händelser inom företaget eller i den externa miljön, ska styrelsen överväga om en ytterligare bedömning ska genomföras.

B.4 System för internkontroll

B.4.1 Ramverk för internkontroll

Internkontrollsystemet är ett stöd för riskhantering i verksamhetens väsentliga processer och syftar till att skapa struktur i arbetet med internkontroll. Målet med internkontrollsystemet är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv med hänsyn till målen för verksamheten och att ekonomisk och icke-ekonomisk information är tillgänglig och tillförlitlig.

KPA Livs system för internkontroll ska omfatta alla väsentliga processer. Dessa inkluderar bl a den finansiella rapporteringen och tillsynsrapporteringen till Finansinspektionen. Arbetet med internkontroll är en integrerad del i riskhanteringssystemet och följer därför den övergripande processen för hantering av verksamhetsrisker. Genom riskanalyser identifieras och dokumenteras de operativa riskerna i processerna samt befintliga kontroller. För att säkerställa att de mest väsentliga operativa risker som identifierats i verksamheten hanteras på ett effektivt sätt, följs kontroller upp och utvärderas. Kontrollerna utförs i första ansvarslinjen. Andra linjens funktioner övervakar, kontrollerar, följer upp och utvärderar första linjens kontroller men kan även utföra egna, självständiga, kontroller av verksamheten. Internrevisionen granskar och utvärderar företagsstyrningssystemet inklusive första och andra ansvarslinjens arbete med internkontroll.

B.4.2 Funktionen för regelefterlevnad

I KPA Livförsäkring har utsedd ansvarig person för regelefterlevnad (compliance officer) som utgör compliancefunktionen i företaget. Compliancefunktionen är organisatoriskt placerad centralt i Folksam Liv-gruppen. En beskrivning av funktionen finns i avsnitt B.4.2 för Folksam Liv-gruppen.

B.5 Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande funktion. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera företagsstyrningssystemet och verksamheten samt lämna råd och synpunkter på densamma i syfte att bidra till att öka effektiviteten i riskhantering, internkontroll och ledningsprocesser. Internrevisionen är centralt placerad i Folksam Liv och ansvarar för samtliga företag inom Folksam Liv-gruppen.

Internrevisionen är direkt underställd styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med internkontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bl a framgår av den internationella standarden International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i en instruktion för internrevision.

B.6 Aktuariefunktion

Vd i Folksam Liv har utsett en person som utgör aktuariefunktion i detta företag. Aktuariefunktionen för de försäkringsföretag som ingår i Folksam Liv-gruppen utgör en organisatorisk enhet som är skild från den operativa verksamheten. För beskrivning av funktionen och dess ansvar se avsnitt B.6 för Folksam Liv-gruppen.

B.7 Uppdragsavtal

KPA Livförsäkring har interna regelverk som anger hur verksamhet som är av väsentlig betydelse för försäkringsrörelsen får läggas ut på uppdrag till en tjänsteleverantör. Ett sådant uppdrag ska regleras av ett skriftligt uppdragsavtal som ska godkännas av styrelsen. Styrelsen har en samlad bild över alla uppdragsavtal och beslutar om regelbunden uppföljning.

KPA Livförsäkring har ingått uppdragsavtal om kapitalförvaltning, IT- drift, IT-arbetsplatstjänster, utdataproduktion, applikationsförvaltning/applikationsdrift, samt kommunikationstjänster för kontaktcenter. KPA Livförsäkring har också uppdragsavtal om datalagring och IT-tjänster för förmånsrättsregister

Samtliga uppdragsavtal avser tjänster som tillhandahålls av tjänsteleverantörer utanför Folksam Liv-gruppen. Beträffande uppdragsavtal om it-tjänster ansvarar Folksam Liv som upphandlande företag för att ingå koncernövergripande avtal med tjänsteleverantören. KPA Livförsäkring har avtal med Folksam Liv för att också erhålla dessa tjänster.

Samtliga tjänsteleverantörer är etablerade i Sverige. Tjänsterna kan i vissa fall tillhandahållas av underleverantörer utanför Sverige. Oavsett var tjänsteleverantörerna eller dess underleverantörer är etablerade gäller svensk rätt för samtliga uppdragsavtal.

C. Riskprofil

C.1 Försäkringsrisk

C.1.1 Riskhantering

KPA Livförsäkring erbjuder försäkringar som utbetalas vid dödsfall, vilka exponerar företaget för ett antal olika försäkringsrisker. Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs och när försäkringstekniska avsättningar beräknas. Ett stort försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad dödlighet bland de försäkrade. Dödlighetsrisken vid tecknandet är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar. En underskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader till för utbetalning av de skador – rapporterade eller ej rapporterade – som inte slutreglerats.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker en bedömning av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande. Försäkringsvillkoren anger bl a att under vissa förutsättningar omfattas försäkrade av ett efterskydd vid insjuknande. Vid tecknandet av

försäkring är risken att sjukligheten underskattas när premien ska fastställas. En underskattad sjuklighet kan också medföra att avsättningarna är otillräckliga.

Riskerna hanteras genom att sjukligheten i beståndet följs upp.

Med driftkostnadsrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Driftskostnadsrisken vid tecknandet är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens driftskostnader. Underskattade driftskostnader kan medföra att otillräckliga avsättningar beräknas. Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade driftskostnader till för hantering av de skador – rapporterade eller ej rapporterade – som inte slutreglerats. Riskerna hanteras genom att driftskostnaderna i företaget följs upp.

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en större enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade. Koncentrationsrisk avser istället risken för att KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisker kan medföra att enskilda händelser kan få betydande konsekvenser.

För kollektivavtalad försäkring har företaget ingen möjlighet att styra över riskspridningen men då försäkringen omfattar över en miljon försäkrade bland Sveriges kommuner och landsting ger detta en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning.

KPA Livförsäkring har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för KPA Livförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade. Dessa risker hanteras bl a genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

C.1.2 Mätmetoder

Mätning av försäkringsrisker sker genom uppföljning. Bl a sker uppföljning av det s k riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa.

Mätning av försäkringsrisker på en övergripande företagsnivå sker med hjälp av Solvens II-regelverkets standardmodell.

KPA Livförsäkring värderar även försäkringsrisker i samband med att lämplighetsprovning sker av kapitalkravsberäkningen för försäkringsrisker i Solvens II-regelverkets standardmodell.

C.1.3 Exponering

I hur hög grad KPA Livförsäkring är exponerat för olika typer av försäkringsrisk illustreras nedan genom stresser. Störst påverkan på de försäkringstekniska avsättningarna, och därmed på kapitalbasen, har en ökad dödlighet.

KPA Livförsäkring är även exponerat mot sjuklighetsrisk genom det efterskydd som finns i produkten tjänstegruppliv. En förändring av sjukligheten, genom att sannolikheten att sjukfall upphör minskar avspeglar sig dock inte i de försäkringstekniska avsättningarna. Vid värderingen antas att sjukligheten

kvarstår till och med pensionsåldern, vilket är den längsta period som man kan erhålla efterskydd, samt att nivån på sjuklighetsgraden inte förändras.

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet eller driftkostnader förändrades. Bedömningen är att dessa stresser ger en rättvisande bild av känsligheten i avsättningarna. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnitt C.2.2 ränterisk.

Dödssannolikheten antas öka med 15 procent.

Reservavsättningen för framtida driftkostnader antas öka med tio procent.

Katastrofrisen beräknas som en plötslig ökning av antalet dödsfall med 0,15 procentenheter.

Försäkringstekniska avsättningar avser bästa skattning beräknad enligt Solvens II-regelverket och analyserna är gjorda utan hänsyn till eventuella korrelationer mellan antaganden.

Stresstester för försäkringsrisk för övrig livförsäkringsverksamhet, 2016, Tkr	Försäkringstekniska avsättningar	Effekt på kapitalbas före skatt
Dödlighet	645 579	-80 023
Driftkostnader	569 990	-4 434
Katastrofrisk	1 019 572	-454 016

C.2 Marknadsrisk

Marknadsrisk tas dels för att hantera de risker som uppstår inom företagets försäkringsåtaganden, och dels för att genom företagets placeringsverksamhet över tid skapa värden för försäkringstagarna samt lämna ett positivt bidrag till företagets finansiella ställning. Företagets placeringsverksamhet utgår från företagets behov och försäkringsåtagandens natur. Risker i placeringsverksamheten tas i försäkringstagarnas bästa intresse. Det innebär att de ska tas dels för att hantera de finansiella risker som uppstår genom företagets försäkringsåtaganden, dels för att risktagandet sammantaget, och över tid, skapar värden för försäkringstagarna och förväntas bidra positivt till företagets finansiella ställning.

För att nå en god avkastning och riskspridning fördelas KPA Livförsäkrings investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Investeringar görs i räntebärande värdepapper och aktier.

KPA Livförsäkrings kapitalförvaltning använder repor och omvända repor i sin placeringsstrategi. Denna hantering regleras av ett internt regelverk gällande vilken typ av instrument som får repas in och ut, hur stora volymer som får repas in och ut samt maximal löptid för dessa repotransaktioner.

Företagets marknadsrisker hanteras övergripande genom att försäkringsförpliktelseernas ränte- och inflationsrisker matchas till önskad grad med hjälp av placeringstillgångarna, samt genom att upprätthålla en god diversifiering av placeringarna mellan olika tillgångsklasser och inom varje tillgångsklass.

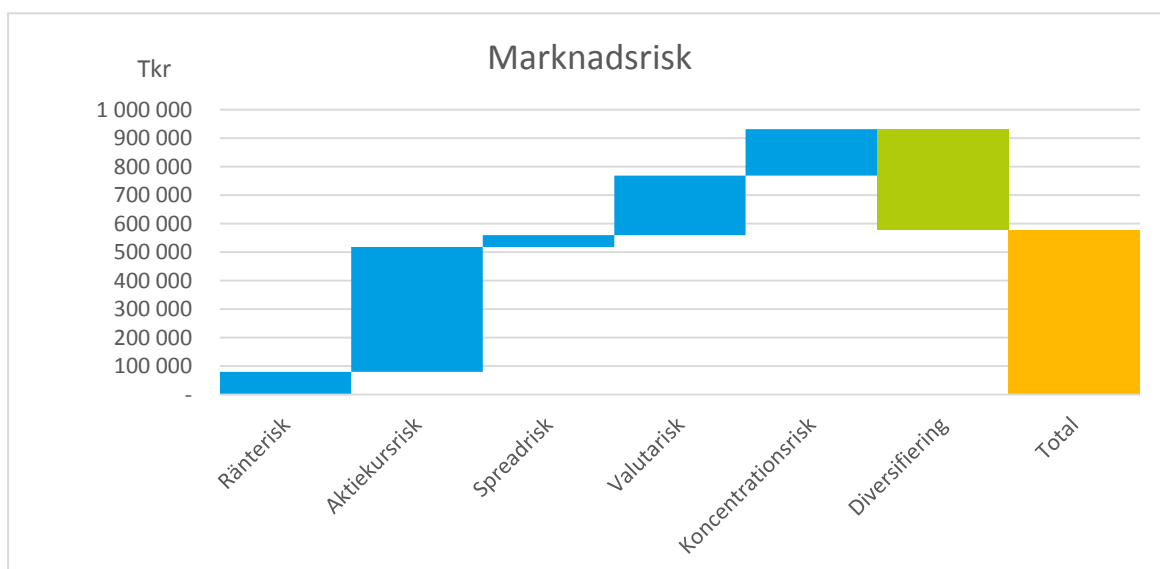
Utöver hänsyn till försäkringsskuldens karaktär tar placeringsstrategin sin utgångspunkt i företagets riskaptit och risktolerans samt avkastningsmål.

Placeringspolicyn styr företagets investeringsverksamhet samt hanteringen av de finansiella risker som uppkommer som ett resultat av denna. Kapitalförvaltningen ansvarar för att hantera identifierade risker inom investeringsverksamheten. Företaget strävar efter en effektiv portföljhantering vilket syftar till att hålla nere förvaltningskostnaderna genom att undvika onödiga och kostsamma transaktioner.

Detta görs genom att man använder linjära derivatinstrument såsom terminer, futures etc för att snabbt och effektivt förändra placeringsportföljernas allokering, och därmed också riskexponering. Derivatens exponering fångas genom att de räknas in i den totala exponeringen för den aktuella tillgångsklassen. Beslut om förändring av placeringsportföljerna tas av vd för KPA Livförsäkring.

KPA Livförsäkring mäter på en övergripande företagsnivå sina risker kontinuerligt med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel. Solvens II-regelverkets standardformel beräknar risken för respektive riskmodul genom att utsätta balansräkningens skuld- och tillgångssida för ett negativt scenario varefter effekten på kapitalbasen mäts. Sannolikheten att detta negativa scenario inträffar under kommande 12 månader bedöms vara 0,5 procent.

Aktierisk, valutarisk och koncentrationsrisk är de dominerande riskerna i KPA Livförsäkrings riskprofil för marknadsrisk. Diversifieringen räknas enligt Solvens II-regelverkets standardformel. KPA Livförsäkrings marknadsrisker, beräknad den 31 december 2016 enligt ovan angivna metod, är fördelad enligt nedan.

I grafen illustrerar den blå färgen respektive riskkategoris andel. Den gröna färgen illustrerar diversifieringen. Den gula färgen illustrerar det totala kapitalkravet.

KPA Livförsäkring förvaltar placeringstillgångarna i enlighet med aktsamhetsprincipen, vilket i stort innebär att:

- Tillgångarna investeras på det sätt som bäst gagnar kundernas och förmånstagarnas intressen.
- Tillgångarna investeras på ett sätt som tillförsäkrar säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet för den samlade portföljen. Tillgångar som täcker de tekniska avsättningarna investeras på ett sätt som är anpassat till de förväntade framtida pensionsförmånernas typ och varaktighet.
- Tillgångarna investeras till övervägande del på reglerade marknader. Genom styrelsens placeringspolicy begränsas andelen investeringar i tillgångar som inte är föremål för handel på reglerade finansmarknader.
- Investering får ske i derivatinstrument, förutsatt att investeringen bidrar till att minska investeringsriskerna eller underlättar effektiv förvaltning av portföljen. Derivat värderas med aktsamhet och med beaktande av den underliggande tillgången.
- Tillgångarna skall vara lämpligt diversifierade.

Vidare innebär tillämpningen av aktsamhetsprincipen att de risker som är förenade med företagets investeringar kan mätas, övervakas, hanteras, kontrolleras och rapporteras, samt att åtkomst till investeringen garanteras och att säkerhet, kvalitet, likviditet och lönsamhet garanteras för portföljen som helhet. Vid eventuella intressekonflikter mellan försäkringsföretaget och försäkringstagarna investeras tillgångarna på det sätt som bäst gynnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Årligen genomförs en översyn av huruvida tillgångarna investeras i enlighet med aktsamhetsprincipen. Slutsatsen från 2016 års översyn är att företagets tillgångar i alla väsentliga aspekter är investerade i linje med aktsamhetsprincipen.

C.2.1 Aktiekursrisk

Företaget definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

Aktiekursrisk uppkommer genom KPA Livförsäkrings placeringar i onoterade och noterade aktier. Placering i noterade aktier söker uppnå en bred exponering mot världens etablerade marknader och tillväxtmarknader med hänsyn tagen till riskkoncentrationer som följer av företagsstrategiska placeringar i noterade aktier.

Till aktier räknas även onoterade aktier som tecknas i samband med börsintroduktioner eller som förvärvas genom att noterade företag bolagiserar delar av sin verksamhet och delar ut aktierna till ägarna.

Aktiekursrisken bland placeringstillgångarna hanteras genom att limiter som dagligen följs upp av kapitalförvaltningen och riskfunktionen. Vid en limitöverträdelse sker rapportering enligt fastställd rutin och åtgärder vidtas för att reducera risken.

Aktiekursrisken mäts för KPA Livförsäkrings verksamhet genom att:

- aktier noterade på reglerade marknader stressas med ett simulerat aktiekursfall om 39 procent,
- övriga (ej strategiska innehav) stressas med ett simulerat aktiekursfall om 49 procent, och
- strategiska innehav stressas med ett simulerat aktiekursfall om 22 procent.

Aktiekursriskens känslighetsberäkning anger effekten av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på samtliga aktieinnehav. För aktiederivat mäts risken genom att den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Aktierisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Kapitalkrav/Stress
	1 663 742	-171 347	-437 909

C.2.2 Ränterisk

Företagets finansiella ställning påverkas till stor del av rådande marknadsräntor då företagets åtaganden gentemot kunder värderas med utgångspunkt i marknadsräntor samt att placeringstillgångarna till en betydande del består av räntebärande placeringar. Detta medför att en förändring i marknadsräntorna påverkar såväl värdet på företagets placeringstillgångar samt värdet på försäkringsåtagandena och därmed företagets tillgängliga kapitalbas.

Ränterisken hanteras genom limiter som begränsar storleken på investeringar i räntebärande instrument. Kapitalförvaltningen och riskfunktionen följer dagligen upp ränterisken genom att

kontrollera att beslutade limiter efterlevs. Vid en limitöverträdelse sker rapportering enligt fastställd rutin och åtgärder vidtas. För ytterligare beskrivning av riskreduceringstekniker för ränterisk hänvisas till avsnitt C.2.

För analys av företagets ränterisk stressas företagets tillgångar och skulder genom förändringar i den riskfria räntekurvan. Dessa relativa förändringar är löptidsberoende och innebär en sänkning av räntan.

Känslighetsanalysen utförs genom att beräkna hur tillgångar och skulder påverkas av en förändring i nominella räntor som ett parallellskift med +/- 1 procentenhet.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar redogörs för i nedanstående tabell

Ränterisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Kapitalkrav/Stress
Ökning av marknadsränta			
Tillgångar	3 425 448	-80 327	-111 321
Skulder	565 557	31 000	30 816
Netto		-49 327	-80 505

C.2.3 Spreadrisk

Kreditspread beskriver skillnaden i pris mellan obligationer som har samma löptid men olika kreditvärdighet, oftast skillnaden mellan statsobligationer och någon annan obligationstyp.

Exponering mot spreadrisk styrs genom limiter som begränsar exponeringar gentemot tillgångar med spreadrisk i relation till företagets totala placeringstillgångar fastställs. Spreadrisken hanteras genom köp och försäljning av tillgångar exponerade mot spreadrisk. Mätning av spreadrisk sker utifrån exponeringens kreditbetyg och duration. För varje kreditbetyg och duration anges en förändring i exponeringens värde.

Känslighetsmätningen anger effekten av en ökning av kreditspreaden över den riskfria räntan med 10 baspunkter.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Spreadrisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Kapitalkrav/Stress
	3 425 448	-5 902	-41 299

C.2.4 Valutarisk

Företagets försäkringsåtaganden är i till största del utställda i svenska kronor. I de fall placeringstillgångar är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår en valutarisk. KPA Livförsäkrings möjligheter till placering i andra valutor än svenska kronor styrs genom placeringspolicyn. Där anges att valutarisk endast får förekomma mot de valutor mot vilka exponering kan uppstå genom placeringar i räntor, aktier och fastigheter, eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena.

Risktagandet styrs genom risklimiter där en övre och en lägre limit för valutaexponeringens relation till företagets totala placeringstillgångar fastställs. Valutarisken hanteras genom köp och försäljning av valutor samt handel i derivat.

Valutarisken mäts genom att samtliga valutaexponeringar stressas med en simulerad kursförändring om 25 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ effekt på företagets kapitalbas.

Känslighetsmätningen anger effekten av en simulerad förändring av valutakursen om 10 procent gentemot svenska kronor i den riktning som har en negativ effekt på företagets kapitalbas.

Effekten på företagets kapitalbas av ovan beskrivna stressar per 2016-12-31 redogörs för i nedanstående tabell.

Valutarisk 2016-12-31, Tkr	Marknadsvärde	Effekt på kapitalbas före skatt	
		Känslighet	Kapitalkrav/Stress
	846 796	-85 181	-208 857

C.3 Kreditrisk

Med kreditrisk menas risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företagets materiella exponeringar mot kreditrisk kommer sig av företagets investeringar i värdepapper som bär kreditrisk samt återförsäkringsprogram.

Inom KPA Livförsäkrings tillgångsförvaltning styrs riskexponeringen genom styrelsens beslutade placeringspolicy och underliggande placeringsriktlinjer. Där regleras att exponering enbart får föreligga mot motparter och emittenter med lägst BBB- enligt Standard & Poor's, eller motsvarande. Företagets placeringsriktlinjer anger även limiter för placeringar som bär kreditrisk baserat på motpartens kreditbetyg. Dessa limiter följs upp regelbundet inom ramen för kapitalförvaltningens riskrapportering.

Tillåtna emittenter och motparter finns registrerade på en särskild lista som bereds och godkänns av chefen för kapitalförvaltning efter utlåtande av bl a företagets riskfunktion (andra ansvarslinjen). Företaget hanterar kreditrisken sprungen ur dess återförsäkringsarrangemang med hjälp av de ramar och limiter som definieras av företagets försäkringspolicy och försäkringsriktlinjer, vilka anger regler och krav avseende anlitade återförsäkrarens kreditvärdighet ("rating") samt till dessa beslutade beloppsgränser.

Med beloppsgränser avses en övre gräns för en enskild återförsäkrarens andel i företagets återförsäkringsarrangemang.

KPA Livförsäkring mäter sin kreditrisk övergripande med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel. Modellen innehåller två moduler för kreditrisk, en spreadriskmodul och en motpartsriskmodul.

Motpartsriskmodulen syftar till att visa på förändringen av värdet av tillgångar och skulder orsakade av kreditförluster eller försämring av motpartens kreditbetyg. Modulen inbegriper även exponering som uppstår p g a återförsäkring och placering i derivat (exklusive kreditderivat som hanteras av spreadriskmodulen).

En avsevärd del av företagets placeringstillgångar är investerade i säkerställda bostadsobligationer. Företagets kapitalförvaltning bedömer regelbundet risken i dessa placeringar, bl a genom att analysera hur mycket säkerheter det finns utöver det totala emitterade nominella beloppet av utgivna säkerställda bostadsobligationer. Analysen inbegriper även ett stresstest som utgörs av ett simulerat prisfall av bostadsfastigheter på 20 procent.

Kreditkvaliteten på företagets finansiella tillgångar, storleken på motpartsrisken och historisk utveckling av nivån på översäkerheter relaterat till säkerställda bostadsobligationer (OC) emitterade av svenska banker och bostadsinstitut redogörs för nedan.

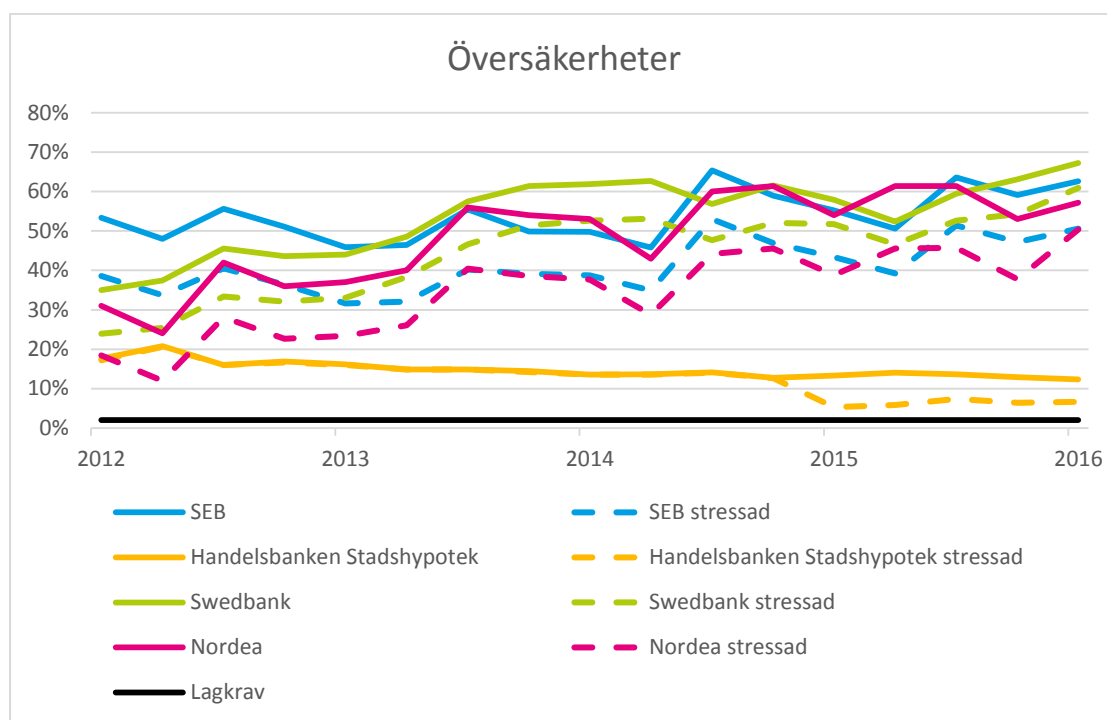
Motpartsrisken uppgick till 5 415 tkr per 2016-12-31, beräknad enligt Solvens II-regelverkets standardmodell.

Kreditkvaliteten för KPA Livförsäkrings finansiella tillgångar fördelat per ratingkategori visas i tabellen nedan.

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar 2016-12-31, Tkr

	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Summa
Obligationer och andra räntebärande värdepapper (inklusive upplupen ränta)	2 119 000	793 000	513 000	-	-	-	3 425 000
Summa	2 119 000	793 000	513 000	-	-	-	3 425 000

Nivå av översäkerheter relaterat till säkerställda bostadsobligationer (OC) emitterade av svenska banker och bostadsinstitut historiskt samt efter ett simulerat prisfall om 20 procent på bostadsfastigheter redogörs för i nedanstående grafer. Gällande nivåer av översäkerheter (OC) visar analys genomförd i december 2016 att OC-nivåerna befinner sig på betryggande nivå.

C.4 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk menas risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Likviditetsrisk uppstår både från illikvida placeringstillgångar (marknadslikviditetsrisk) samt från förändringar i positiva och negativa kassaflöden, exempelvis som resultat av förändringar av frekvens eller storlek av upphörda premieinbetalningar eller inträffade större skador eller katastrofer.

Det övergripande målet avseende företagets likviditetshantering är att säkerställa en betryggande position av likvida medel för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften och för att täcka risker och åtaganden i verksamheten.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

Företaget likviditetsrisk hanteras främst genom de principer, processer och instruktioner som ges av företagets Kapitalhanteringspolicy samt riktlinjer för likviditetshantering. I tillägg till dessa styrs företagets likviditetsrisk dels genom företagets placeringspolicy, vilken anger krav på placeringstillgångarnas likviditet, samt de villkor som gäller vid tecknande av försäkring. Företagets processer för prognostisering av likviditetsbehov och de rutiner som föreligger mellan "ekonomi- och finans" och "kapitalförvaltning" säkerställer att eventuellt behov av likvidering av långsiktigt placerat kapital genomförs i god tid innan det faktiska behovet materialiseras.

Företagets likviditet samt likviditetsrisker analyseras och följs upp löpande med hjälp av ett särskilt mått kallat "kassalikviditetsriskmått". Detta mått beräknas på kort (0-1 månader) och lång sikt (0-12 månader) rullande enligt följande formel:

$$[(\text{dagens position likvida tillgångar} + \text{prognos kassainflöden över tid}) / \text{prognos kassautflöden över tid}].$$
 Med likvida tillgångar på kort sikt menas de medel som är placerade på konton motsvarande "kassa och bank".

För bedömning av riskers påverkan på företagets likviditet analyseras måttet i ett förväntat scenario samt i ett stressat scenario. I händelse att prognosen för företagets kassalikviditetsriskkvot visar att kvoten går under dess limit ombeds kapitalförvaltningen likvidera en tillräcklig mängd tillgångar för att möta det ökade behovet.

Utöver analys och uppföljning av matchningen mellan in- och utflöden samt likviditetsbuffert på företagsnivå säkerställs även genom företagets placeringspolicy att placeringstillgångarnas aggregerade likviditet skall vara mycket god och därmed av sådan art att de utan risk för onödiga värdeförluster kan likvideras på kort till medellång sikt för att möta större utflöden. Placeringspolicyen ställer krav på att styrelsen och verkställande direktören regelbundet ska erhålla värderingar och bedömningar avseende likviditetsrisk.

Vid dessa värderingar och bedömningar görs en analys av "Marknadslikviditetsriskkvoten" definierad som tillgångar som utan marknadspåverkan kan avyttras under följande sex månader i förhållande till försäkringsskuldens förväntade kassaflöden under de kommande fem åren.

Företaget mäter likviditetsrisken kontinuerligt m h a definierade riskmått enligt ovan. Per 2016-12-31 uppfylldes de fastställda kraven på kassalikviditetsriskkvoten och kraven på marknadslikviditet, i enlighet med företagets placeringspolicy och riktlinjer för likviditetsriskhantering.

C.5 Operativ risk

KPA Livförsäkrings hantering av operativa risker utgår från ett kontinuerligt arbete med att systematiskt identifiera händelser som, om de inträffar, kan påverka företagets möjligheter och förmåga att nå såväl kortsiktiga som långsiktiga mål och att upprätthålla god internkontroll. Utgångspunkt vid riskidentifiering är en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning av företagets verksamhet, inklusive inträffade incidenter. Identifierade risker analyseras och konsekvens och sannolikhet för de händelser/risker som identifieras värderas, liksom effekten av eventuell samverkan mellan olika risker. Baserat på analysens resultat tas underlag fram för beslut om hur riskerna ska hanteras samt utgör underlag för bedömning av företagets totala exponering mot operativa risker.

I samband med företagets affärsplanering genomförs identifiering och analys av operativa risker som uppstår till följd av de initiativ och mål som ges av affärsplanen med syftet att utgöra underlag beslut om åtgärder att implementera under affärsplaneringsperioden för att bibehålla exponeringen mot operativa risker inom företagets riskaptit.

Följande tekniker tillämpas för att hantera identifierade operativa risker:

- **Riskacceptans**
Risken kan accepteras på sin nuvarande nivå, om konsekvensen är låg eller om risken ligger inom riskaptiten och det inte bedöms vara ekonomiskt motiverat att reducera den. Att acceptera en risk innebär att inga specifika åtgärder planeras eller genomförs för att påverka risken. Risken ska dock fortsatt bevakas vilket innebär löpande uppföljning av att risken ligger inom riskaptiten.
- **Riskreducering**
Risken ska reduceras om den inte bedöms vara önskvärd eller acceptabel på sin nuvarande nivå och ligger utanför företagets riskaptit. Åtgärder ska då vidtas som påverkar sannolikheten för att risken inträffar eller reducerar konsekvenserna om den inträffar.
- **Riskeliminering**
Risken ska elimineras, om den ligger utanför företagets risktolerans och det inte finns något värde av att exponera sig för risken. Det innebär att de aktiviteter som ger upphov till risken ska avslutas

Företaget mäter de operativa riskerna på två sätt:

- Genom att med hjälp av Solvens II-regelverkets standardformel beräkna operativa riskers påverkan på företagets kapitalbas.
- Genom att bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa samt den negativa konsekvensen för företaget, om risken inträffar. Som stöd för bedömningen finns en särskild skala där konsekvenserna bedöms utifrån tre perspektiv: kundpåverkan, ekonomisk påverkan och varumärke.

Operativa riskers påverkan på kapitalbasen enligt Solvens II-regelverkets standardformel per 2016-12-31 uppgick till 10 677 tkr.

Följande materiella operativa risker har identifierats inom ramen för företagets riskhanteringsprocess:

- **Dataintrång**
I och med den ökade digitaliseringen och antalet uppkopplade enheter ökar risken för digitala attacker mot företag och viktiga samhällsfunktioner. IT-attacker mot flera svenska mediehus, banker och internetleverantörer, sker nu nästan dagligdags.
- **Datakvalitet**
Hög kvalitet i data är en nödvändig förutsättning för en god företagsstyrning och för att företaget ska kunna fullgöra sina åtaganden.
- **Förändringsförmåga**
Vår omvärld är i konstant förändring. Nya regleringar för finansbranschen, modern teknik och dess tillämpningar inom finansiella tjänster, är några områden som ställer stora krav på anpassning av erbjudanden, kompetens, system och processer.
- **Personberoenden**
Försäkringsföretagen var tidiga med att ta hjälp av datorer för att effektivisera beräkningar och informationshantering. Delar av de tidiga datorstöden finns fortfarande inbyggda i en del processer där kompetensen kring programmeringsspråk är begränsat till ett fåtal personer.
- **Hållbarhet**
Inom begreppet hållbarhet ryms flera områden: miljöfrågor, mänskliga rättigheter, etik,

korruption, mångfald, etc. För företaget är dessa frågor viktiga av flera anledningar, bl a avseende placeringar eller vilka produkter och tjänster våra kunder kommer behöva i framtiden.

C.6 Övriga materiella risker

C.6.1 Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll.

Affärsrisk identifieras, analyseras och hanteras löpande inom verksamheten med syfte att förstå och effektivt agera på potentiella förändringar i företagets omvärld. Affärsrisker kan exempelvis uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska och affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar.

Vilka åtgärder som är lämpliga för att reducera affärsrisker beror på riskens art men skall i alla lägen vara effektivt utformade. Med effektiva menas i detta sammanhang att de bl a i möjligaste mån ska säkerställa att försäkringstagarnas intressen tillgodoses och kan implementeras på ett sätt som inte leder till onödig kortsiktig förhöjd riskexponering eller onödiga värdeförluster för företaget.

Affärsrisker bedöms regelbundet utifrån sannolikheten att risken inträffar samt konsekvensen för företaget, skulle den komma att inträffa. I samband med företagets process för framåtblickande analys inom ramen för företagets egen risk- och solvensbedömning sammanställs och analyseras scenerier som sträcker sig över affärsplaneringsperioden. Dessa scenerier baseras bl a på företagets identifierade affärsrisker. Genomförd scenarioanalys ger ledning och styrelse en god förståelse för omvärldsförändringars, och därmed även affärsriskers, potentiella påverkan på företagets finansiella position.

Under 2016 identifierades övergripande materiella affärsrisker med potentiell negativ påverkan på företagets solvens. De huvudsakliga affärsrisker som identifierats är att förändringar i KPA Livförsäkrings förutsättningar att driva sin affär, systemfel som påverkar KPA Livförsäkrings möjligheter att driva företaget på ett tillfredsställande sätt samt nya och komplexa regelverk. Dessa identifierade risker kan leda till ett företag tappat affärsvolymen samt ökat behov av investeringar. Affärsriskerna riskerar ingå i de scenerier som analyserades i företagets egna risk- och solvensbedömning.

C.6.2 Finansiell koncentrationsrisk

Finansiell koncentrationsrisk avser risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar genom exponering mot emittent eller motpart. Företagets största koncentrationsrisker är exponeringen mot svenska staten och Handelsbanken. Dessa beaktas vid valet av investeringsriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj.

Stora koncentrationers påverkan på kapitalbasen enligt Solvens II-regelverkets standardformel per 2016-12-31 uppgick till 163 494 tkr.

D. Värdering för solvensändamål

D.1 Tillgångar

D.1.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av tillgångarna i KPA Livförsäkrings solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Utgångspunkten är värderingen av tillgångar och skulder enligt de

finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

Det bästa beviset på verkligt värde är ett noterat pris på en aktiv marknad. Om noterade priser inte tillgängliga, kan verkligt värde fastställas genom hänvisning till priser för liknande instrument, noterade priser eller nyligen genomförda transaktioner på mindre aktiva marknader, eller modeller som huvudsakligen använder marknadsbaserade eller oberoende källparametrar. Sådana parametrar inkluderar, men är inte begränsade till värderingskurvor, yieldkurvor, kreditspread, diskonterade kassaflöden, aktier eller skuldpriser och växelkurser.

I KPA Livförsäkrings solvensbalansräkning sker värdering till verkligt värde huvudsakligen enligt noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder, s k standardvärderingsmetod. Tillgångar och skulder som värderas enligt alternativ värderingsmetod indelas i två grupper. Antingen sker värdering utifrån marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor. Om inte sådan information finns används alternativa värderingsmetoder som bygger på indata som inte är observerbara på marknaden. Nedanstående tabell visar värderingsmetodernas fördelning för materiella kategorier av tillgångsslag.

Värderingsmetoder solvensbalansräkning 2016-12-31, Tkr	Alternativa värderingsmetoder		Justerade kapital- andels- metoden	Total
	Standard värderings- metod	Baserad på marknadsdata		
Aktier och andelar i dotterföretag och intresseföretag	-	-	300 000	300 000
Aktier	1 362 694	600	-	1 363 294
Obligationer	3 424 922	-	-	3 424 922
Derivat	132	2 631	-	2 763
Derivat	-240	-646	-	-886

D.1.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt KPA Livförsäkrings finansiella rapporter. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av tillgångar.

Solvensbalansräkningens uppställningsform används vilket innebär att det för vissa balansposter finns klassificeringsskillnader jämfört med uppställningsformen enligt de finansiella rapporterna. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.4, Balansräkning S.02.01.02.

Tillgångar enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Tkr	Solvens- balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Akter och andelar i dotterföretag och intresseföretag	300 000	343 770	-43 770
Aktier	1 363 294	1 363 576	-283
Obligationer	3 424 922	3 424 922	-
Derivat	2 763	2 763	-

D.1.3 Innehav i dotterföretag

KPA Livförsäkring är moderföretag till KPA Pensionsförsäkring AB som är ett icke vinstutdelande livförsäkringsföretag. Värdering sker i enlighet med justerade kapitalandelsmetoden till ett värde som motsvarar aktiekapitalet. Hela överskottet i ej vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag tillfaller försäkringstagarna i form av återbäring och kan således inte disponeras av moderföretaget. I de finansiella rapporterna värderas innehavet till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar.

D.1.4 Aktier, Obligationer och Derivat

Posterna aktier, obligationer och derivat är finansiella instrument som i solvensbalansräkningen är värderade till verkligt värde. Värdering sker i enlighet med samma metoder som tillämpas för de finansiella rapporterna.

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt enligt noterad kurs på balansdagen. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en likvid marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en reglerad marknad, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor.

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, används en värderingsteknik för att ta fram verkligt värde. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt.

Aktier värderas huvudsakligen med hjälp av noterade kurser på aktiva marknader. Aktier som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta. Resterande innehav värderas med alternativa värderingsmetoder baserade på direkt eller indirekt observerbar indata. Obligationer värderas med hjälp av noterade kurser på aktiva marknader. Både svenska och utländska obligationer med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

Derivat värderas huvudsakligen med alternativa värderingsmetoder. Vedertagna värderingsmetoder för respektive instrument används, med användning av direkt eller indirekt observerbar data exempelvis avkastningskurvor och valutakurser. Innehaven av derivat omfattar ränterelaterade derivat och valutarelaterade derivat som valutaterminer. En mindre andel derivat som avser standardiserade derivatinstrument värderas till verkligt värde enligt noterade priser på aktiva marknader.

D.2 Försäkringstekniska avsättningar

D.2.1 Allmänna värderingsprinciper

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar värderade till verkligt värde. Det innebär att en realistisk värdering, en bästa skattning, görs av åtagandena samt ett tillägg i form av en riskmarginal. Med realistisk värdering menas att beräkningarna görs med aktsamma, tillförlitliga och objektiva antaganden.

Vid värderingen av bästa skattningen diskonteras förväntade kassaflöden med en riskfri räntekurva. Räntekurvan som används är som huvudprincip baserad på en räntekurva fastställd i EU-kommissionens delegerade förordningar. Om denna av praktiska skäl inte är möjlig att tillämpa används en räntekurva som är publicerad av Eiopa alternativt framtagen efter anvisningar från Eiopa. Mer information om beräkningsgrund och metod samt övriga huvudsakliga antaganden som används vid värdering av bästa skattningen redovisas nedan.

Riskmarginalen beräknas som förväntat nuvärde av kostnaden för att hålla ett kapital som motsvarar solvenskapitalkravet för andra risker än marknadsrisker och motpartsrisker i finansiella avtal under försäkringsavtalens återstående löptid. Den ränta som används för beräkning av kapitaliseringskostnaden är angiven i EU-kommissionens delegerade förordning.

Framtida solvenskapitalkrav beräknas proportionellt mot sk riskdrivare som projiceras under återstående löptid. Den metod som KPA Livförsäkring använder sig av är att skatta framtida solvenskapitalkrav genom att anta att de utvecklas på samma sätt som bästa skattningen för relevant delbestånd.

I tabellen nedan ingår KPA Livförsäkrings totala åtaganden och här visas skillnader mellan avsättningar värderade i KPA Livförsäkrings solvensbalansräkning och avsättningar värderade enligt finansiella rapporter.

D.2.2 Bästa skattning

Bästa skattningen för livförsäkringsavsättningen beräknas genom att prognostisera ett framtida kassaflöde. Det framtida kassaflödet tas fram med hänsyn tagen till förväntade utbetalningar av värdesäkrade försäkringssättningar, antaganden om framtida dödlighet och sjuklighet samt antaganden om framtida driftkostnader. De förväntade försäkringssättningarnas storlek varierar beroende på ålder samt sjukgrad.

De antaganden som tillämpas vid beräkning av bästa skattning utgår från erfarenhet inom KPA Livförsäkring.

Årets premie, som till största del betalas under årets början, utgör bästa skattning av premiereserv. Premien förbrukas enligt pro rata temporis och är därför förbrukad vid årets slut.

En avsättning görs också för kända ej fastställda skador samt okända skador, vilka är baserade på historik över företagets inträffade skador.

Antaganden om skaderegleringskostnader baseras på tidigare års skaderegleringskostnader och en uppskattning av den totala mängden skador som återstår att reglera.

D.2.3 Skillnader i metoder och antaganden mot finansiella rapporter

I solvensbalansräkningen är försäkringstekniska avsättningar värderade som en bästa skattning med ett tillägg i form av en riskmarginal. I finansiella rapporter sker inte någon sådan uppdelning. Där beräknas istället avsättningarna för övrig livförsäkring med hjälp av betryggande antaganden, vilket innebär att avsättningarna innefattar inbyggda säkerhetsmarginaler

I KPA Livförsäkring förekommer det att överskott sätts av som tilldelad återbäring. i den mån den ekonomiska ställningen och resultatet för en verksamhetsgren, liksom den ekonomiska situationen för företaget som helhet, tillåter detta. Överskottet ska på sikt återföras till försäkringstagarna. I finansiella rapporter är denna tilldelade återbäring en försäkringsteknisk avsättning oavsett när i tiden återföringen är tänkt att ske. Vid beräkning av bästa skattningen ingår enbart tilldelad återbäring som faller inom avtalets gränser i försäkringstekniska avsättningar.

De räntekurvor som används vid värdering av försäkringstekniska avsättningar i de finansiella rapporterna och i solvensbalansräkningen skiljer sig åt. Utöver olika räntekurvor är den stora skillnaden i antaganden att de säkerhetsmarginaler som finns vid värdering i finansiella rapporter inte finns vid värdering för solvensändamål.

D.2.4 Osäkerhet avseende värdering av försäkringstekniska avsättningar

Val av antaganden vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har avgörande betydelse för nivån. Osäkra antaganden medför osäkerhet i beräkningen av avsättningarna.

När det gäller dödlighetsrisker finns av naturliga skäl en stor osäkerhet. En värdering av långa åtaganden innebär t ex att dödligheten måste skattas för många år framöver.

Försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för förändring av dessa antaganden finns illustrerat i avsnitt C.1 Försäkringsrisker.

D.2.5 Medel som kan återkrävas från återförsäkringsföretag

Folksam Liv har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Försäkringstekniska avsättningar enligt finansiella rapporter och Solvens II 2016, Tkr	Av-sättningar finansiella rapporter	varav övrig liv	Skillnader i metoder övrig liv	Skillnader i antaganden övrig liv	Summa bästa skattning övrig liv	Risk-marginal övrig liv	Av-sättningar Solvens II
Annan livförsäkring	2 531 818	2 531 818	1 555 060	39 540	937 218	181 822	1 119 040
Summa	2 531 818	2 531 818	1 555 060	39 540	937 218	181 822	1 119 040

D.3 Andra skulder

D.3.1 Allmänna värderingsprinciper

Värderingen av andra skulder i KPA Livförsäkrings solvensbalansräkning bygger på principer om värdering till verkligt värde. Värdering av andra skulder utgår från värderingen av andra skulder enligt de finansiella rapporterna som sker i enlighet med IFRS, i förekommande fall med begränsning enligt svensk lag.

D.3.2 Skillnader i värdering för solvensändamål och i finansiell rapportering

Värderingen för solvensändamål skiljer sig delvis från värderingen enligt KPA Livs finansiella rapporter. Nedanstående tabell visar materiella kategorier av andra skulder. En fullständig solvensbalansräkning finns i bilaga 3.4, Balansräkning S.02.01.02.

Andra skulder enligt solvensbalansräkning och finansiella rapporter 2016-12-31, Tkr	Solvens-balansräkning	Finansiella rapporter	Skillnad
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	1 555 060	-	1 555 060
Pensionsförpliktelser	349	349	-
Uppskjutna skatteskulder	120 294	126 533	-6 239

D.3.3 Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar

Avsättningen utgörs av den återbäring på avtal som löpt till och med räkenskapsåret som inte förväntas utbetalas till försäkringstagarna under det kommande året. Avsättningen värderas till de ej förfallna beloppen vilket motsvarar värderingen i de finansiella rapporterna. I de finansiella rapporterna ingår den ej förfallna återbäringen i försäkringstekniska avsättningar.

D.3.4 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser ska värderas i enlighet med redovisningsstandarden IAS 19 Ersättningar till anställda. För pensionsförpliktelser tillämpas dock samma metoder som i de finansiella rapporterna där pensioner redovisas enligt Tryggandelagen. Pensionsförpliktelserna omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

D.3.5 Uppskjutna skatteskulder

Uppskjuten skatt beräknas för samtliga tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, i enlighet med samma metod som tillämpas för de finansiella rapporterna. Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. För obeskattade reserver i form av periodiseringsfond beräknas uppskjuten skatt vilket inte sker i de finansiella rapporterna.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

D.4 Alternativa värderingsmetoder

D.4.1 Allmänna principer

KPA Livförsäkring tillämpar alternativa värderingsmetoder vid värdering till verkligt värde för vissa innehav i aktier, och derivat. I avsnitt D.1.1 finns en tabell som visar fördelningen per tillgångslag och kategori av alternativ värderingsmetod där det framgår att värdering för finansiella instrument till största delen sker med värderingsmetoder som är baserade på marknadsdata. Värdering till verkligt värde i solvensbalansräkningen av tillgångar och skulder med användning av alternativa värderingsmetoder sker på samma sätt som i de finansiella rapporterna.

De alternativa värderingsmetoder som används är baserade på relevanta marknadsdata i form av noterade priser för identiska eller liknande tillgångar och skulder på inaktiva marknader, eller annan observerbar indata än noterade priser t ex räntor och avkastningskurvor.

Värdering av tillgångar som saknar noterade kurser på en aktiv marknad innebär alltid en osäkerhet om värderingen motsvarar vad som skulle erhållas om tillgångarna avyttrades. Det finns osäkerhet i använda värderingsmodeller, exempelvis vad gäller tillförlitlighet avseende de antaganden som används. Om stora innehav ska avyttras vid samma tillfälle finns även en likviditetsrisk. Genom att använda värderingsmetoder som följer etablerad branschpraxis avser KPA Livförsäkring säkerställa att värderingarna ger en rättvisande bild av det verkliga värdet på respektive investering.

D.4.2 Derivat

De alternativa värderingsmetoder som används för värdering av derivat är baserade på indata som är observerbara på marknaden. För respektive innehav av derivat används relevant indata exempelvis valutakurser, räntor, avkastningskurvor och kreditspread i vedertagna värderingsmodeller.

Värdering till verkligt värde av derivat med alternativa värderingsmetoder innebär att det finns viss osäkerhet i värderingen, hänförlig till använda antaganden och värderingsmodeller. I avsnitt C.2 marknadsrisk visas känslighet i värdering av derivat som en procentuell förändring av marknadsvärdet.

E. Solvenssituation

E.1 Kapitalbas

E.1.1 Beskrivning av kapitalbas

Kapitalbasen i KPA Livförsäkring uppgick till 2 395 814 tkr per 2016-12-31 och bestod av primärkapital av högsta kvalitet. Kapitalbasen är fullt förlusttäckande vid behov och kan användas för att täcka KPA Livförsäkring kapitalkrav.

Kapitalbasen för KPA Livförsäkring framgår av följande tabell:

Kapitalbas, Tkr	2016-12-31
Aktiekapital	720
Överskottsmedel	2 339 037
Avstämningsreserv	56 056
Total kapitalbas	2 395 814

I kapitalbasen ingick aktiekapital, överskottsmedel och en avstämningsreserv som omfattar årets resultat, periodiseringsfond och de värderingsskillnader som finns mellan solvensbalansräkningen och balansräkningen i den finansiella rapporteringen. Värderingsskillnaderna hänfördes främst till försäkringstekniska avsättningar och innehav i dotter- och intresseföretag. Eget kapital och obeskattade reserver enligt de finansiella rapporterna uppgick till 2 575 628 tkr.

E.1.2 Hantering av kapitalbas

Övergripande principer för kapitalhanteringen i KPA Livförsäkring har fastställs av styrelsen. Det interna regelverket syftar till att säkerställa att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid var tidpunkt klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten (inklusive uppfyllandet av kapitalkraven) samt skapa god avkastning för befintliga och framtida kunder i företaget. Detta säkerställs genom regelbunden utvärdering av kapitalmål och analys av solvenssituationen.

Kapitalhanteringsprocessen är samordnad med affärsplaneringsprocessen, den egna risk- och solvensbedömningen samt företagets riskhanteringssystem. För den finansiella risk- och kapitalstyrningen finns kapitalmål definierade. Riskkapiten får inte vara större än de gränsvärden som ges av den av styrelsen fastställda risktolerans. Risktoleransen kompletteras med ett system för tidig varningssignal om att risknivån kan vara på väg att överskrida risktoleransen. Vid en tidig varningssignal initieras en särskild hanteringsprocess.

E.2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

E.2.1 Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet (Solvency Capital Requirement, SCR) i KPA Livförsäkring uppgick till 748 319 tkr per 2016-12-31 och avsåg till största delen marknadsrisk och teckningsrisk inom livförsäkring (1 061 164 tkr). Solvenskapitalkravet minskades med 223 786 tkr i diversifieringseffekt.

Solvenskapitalkravet för KPA Livförsäkring framgår av följande tabell:

Solvenskapitalkrav, Tkr	2016-12-31
Marknadsrisk	579 601
Motpartsrisk	5 415
Teckningsrisk för livförsäkring	481 563
Diversifiering	-223 786
Primärt kapitalkrav	842 793
Operativ risk	10 677
Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter	-105 151
Totalt solvenskapitalkrav	748 319

I samband med beräkning av solvenskapitalkrav för livförsäkringsverksamheten har KPA Livförsäkring använt en förenklad metod förberäkning av katastrofrisk. Förenklingen bedöms ge en försumbar skillnad jämfört med standardformeln. KPA Livförsäkring tillämpar inte heller den s k durationsbaserade aktiekursriskmetoden.

E.2.2 Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet uppgick till 231 556 tkr per 2016-12-31. För livförsäkringsverksamheten beräknas ett s k linjärt kapitalkrav baserat på avsättningarna samt en andel av positiva risksummor.

E.3 Solvenssituation

KPA Livförsäkring är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. Solvenskvoten (kapitalbasen ställd i relation till solvenskapitalkravet) uppgick per 2016-12-31 till 3,20 vilket innebär att kapitalbasen överstiger de solvenskapitalkrav som ställs på verksamheten.

Solvenssituationen för KPA Livförsäkring framgår av följande tabell:

Solvenssituation, Tkr	2016-12-31
Solvenskapitalkrav	748 319
Solvenskvot	3,20
Minimikapitalkrav	231 556
Minimikapitalkvot	10,35

För ytterligare information se bilaga 3.4, Kapitalbas S.23.01.01, Solvenskapitalkrav S.25.01.21 och Minimikapitalkrav S.28.01.01.

Innehållsförteckning bilagor

Bilaga 1 Folksam Livs ägarandelar i dotter- och intresseföretag	117
Bilaga 2 Uppgifter om tillsynsmyndighet och revisor.....	122
Bilaga 3 Kvantitativa tabeller.....	123
Bilaga 3.1 Folksam Liv-gruppen.....	123
Bilaga 3.2 Folksam ömsesidig livförsäkring.....	145
Bilaga 3.3 Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ).....	165
Bilaga 3.4 KPA Livförsäkring AB (publ).....	178

Bilaga 1 Folksam Livs ägarandelar i dotter- och intresseföretag

I förteckningen nedan visas samtliga dotter- och intresseföretag till Folksam Liv per 2016-12-31 (direkt eller indirekt ägande över 20 procent).

Firma	Org.nr.	Folksam Livs ägarandel %	Dotterföretags ägarandel %	Verksamhet
KPA AB	556527-7182	60 ¹		Försäkringsholdinbolag
KPA Pensionsservice Aktiebolag	556569-1077		100	Pensionsservice och tillhandahålla försäkrings-administrativa tjänster hänförliga till pensionsavtal mellan parterna på den svenska arbetsmarknaden
KPA Pensionstjänst AB i likvidation	556254-6969		100	Pensionsservice och tillhandahålla försäkrings-administrativa tjänster hänförliga till pensionsavtal mellan parterna på den svenska arbetsmarknaden
KPA Livförsäkring AB (publ)	502010-3502		100	Livförsäkringsföretag
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	516401-6544		100	Livförsäkringsföretag
Kungsbrohus Holding AB	556891-1670		70	Direkt eller indirekt äga och förvalta fastigheter
Fastighets AB Kungsbrohus	556617-8512		100	Äga, förvalta och utveckla fastigheter, tillhanda hålla fastighetsrelaterade tjänster
Fastighets Kommanditbolaget Mariaporten	969771-7156		99,9	Äga och förvalta fast och lös egendom
Stopstorp KB	969715-6249		99	Äga och förvalta fast egendom och värdehandlingar
KB Sandspridaren	969747-2950		99	Äga och förvalta fastigheter
Hyresbostäder Sköndal KB	969770-9542		99,9	Äga och förvalta fast och lös egendom
Litreb III AB	559062-0984		100	Äga och förvalta fast och lös egendom
Litreb I AB	556715-5782		100	Förvalta fast och lös egendom
Stopstorp KB	969715-6249		1	Äga och förvalta fast egendom och värdehandlingar
Litreb Fastigheter AB	556681-3142		100	Förvalta fast och lös egendom
Ymerplan AB	556742-7199		100	Äga och förvalta fast egendom
Trumman Häggvik AB	556728-3923		100	Äga, förvalta samt driva handel med fastigheter
Godsfinkan Hammarby AB	556605-7757		100	Äga och förvalta fast egendom
Löten Vårdbostäder AB	556758-5426		100	Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade, andra lokaler
Arlöv Vårdbostäder AB	556668-0566		100	Äga och förvalta fastigheter

¹ Övrig ägare: SKL Företag AB, 40 procent

Firma		Org.nr.	Folksam Livs ägarandel %	Dotterföretags ägarandel %	Verksamhet
	Äldreboendet Solbacka AB	556768-3924		100	Äga och förvalta fast och lös egendom
	Fastighets AB Gudingén	556824-8396		100	Förvalta fastigheter
	Fastighets AB Jäsby	556824-8370		100	Förvalta fastigheter
	Boende Ursvik 22 AB	556912-1394		100	Förvalta fastigheter och värdehandlingar
	Boende Ursvik 32 AB	556912-1386		100	Förvalta fastigheter och värdehandlingar
	Hysesbostäder Sköndal KB	969770-9542		0,1	Äga och förvalta fast och lös egendom
	Fastighets Kommanditbolaget Mariaporten	969771-7156		0,1	Äga och förvalta fast och lös egendom
	Litreb II AB	556730-4679		100	Förvalta fast och lös egendom
	KB Sandspridaren	969747-2950		1	Äga och förvalta fastigheter
	Fastighets KB Spårvagnen	969778-3125		0,1	Äga och förvalta fastigheter
	Litreb IV AB	559062-0976		100	Äga och förvalta fast och lös egendom
	Litreb Kungsgatan AB	556657-7259		100	Äga och förvalta fast egendom
	Fastighets KB Spårvagnen	969778-3125		99,9	Äga och förvalta fastigheter
	Kulltorp Holding AB	556767-4147		33	Äga och förvalta värdepapper och annan lös egendom
	Gnosjö Energi AB	556742-7132		100	Energiproduktion, främst vind- och vattenkraftverk
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)		516401-8607	100		Livförsäkringsföretag
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)		516401-6619	51 ²		Livförsäkringsföretag
Niterka KB		969711-9965	99		Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade, andra lokaler
	Niterka Skotten 8 AB	556660-5472		100	Äga och förvalta fast egendom och aktier, äga aktier i dotterbolag som bedriver verksamhet med att äga och förvalta fast egendom
Niterka II KB		969712-1524	99		Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade, andra lokaler
	Fastighets Aktiebolaget Malax	556095-4603		100	Äga och förvalta fast egendom
	Fastighets AB Pällén	556648-5438		100	Äga och förvalta fast egendom
	Fastighets AB Rörstrand 32	556648-5412		100	Äga och förvalta fast egendom
Spelbomskan KB		916405-5411	99		Äga och förvalta fast och lös egendom

² Övrig ägare: LOs Försäkringshandelsbolag, 49 procent

Firma		Org.nr.	Folksam Livs ägarandel %	Dotterföretags ägarandel %	Verksamhet
	Niterka KB	969711-9965		1	Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade, andra lokaler
	Niterka II KB	969712-1524		1	Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade, andra lokaler
Kungsholmsarkivet AB		559086-4384	100		Äga och förvalta fast och lös egendom
	Lysbomben Arkivet AB	556987-1048		100	Äga och förvalta fast och lös egendom
Aktiebolaget Hotelinvest		556112-9171	100		Äga och förvalta lägenheter i våningshotell samt i övrigt äga och förvalta fast och lös egendom
	Spelbomskan KB	916405-5411		1	Äga och förvalta fast och lös egendom
Folksam Service AB		556267-0843	100		Tillhandahålla tjänster avseende bank- och finansieringstjänster, försäkringar, kollektiv tjänstepension och kollektivavtalsstiftelser
Sicklaön Bygg Invest AB		556911-5479	37,5 ³		Äga aktier och genom dotterföretag bedriva utveckling och förädling av fastigheter
	Fastighets AB Havremust 1	556875-9525		100	Äga, förvalta och utveckla fastigheter
	HavreluddEtt AB	559033-0667		100	Äga, förvalta och utveckla fastigheter
Folksam Cruise Holding AB		556767-4121	75		Äga och förvalta värdepapper och annan lös egendom, bedriva in- och utlåning från och till närstående, svenska och utländska företag, utfärda garantier för närstående, svenska och utländska företag
	FCPD A/S	33257406		49,11 ⁴ (röstandel: 66,67)	Äga kapitalandelar i finansiella verksamheter
	PF I A/S			60,01 ⁵	Äga kapitalandelar i finansiella verksamheter
Gyllenforsen Fastigheter KB		969640-2339	71		Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllenvärnet	916594-5180		99	Äga och förvalta fastigheter
	Tranbodarne 11 KB	969642-9472		99,99	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllentorpen	969700-5081		99,90	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllenoket	969700-5388		99,90	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllentaken	969711-9767		99,90	Äga och förvalta fastigheter

³ Övrig ägare: Peab Bostad AB, 50 procent, Folksam Sak 12,5 procent

⁴ Övrig ägare: Cruise I A/S, 33,3 procent

⁵ Övrig ägare: PFA, 39,99 procent

Firma		Org.nr.	Folksam Livs ägarandel %	Dotterföretags ägarandel %	Verksamhet
	KB Gyllenvalla	969773-9234		99,90	Äga och förvalta fast egendom och värdepapper
	Renmarken Komplementär AB	556348-0135		100	Fastighetsförvaltning
	Tranbodarne 11 KB	969642-9472		0,01	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllentorpen	969700-5081		0,10	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllenoket	969700-5388		0,10	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllentaken	969711-9767		0,10	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllenvärnet	916594-5180		1	Äga och förvalta fastigheter
	KB Gyllenvalla	969773-9234		0,10	Äga och förvalta fast egendom och värdepapper
Gyllenforsen Förvaltning AB		556368-8745	50		Äga och förvalta fast egendom
	Gyllenforsen Fastigheter KB	969640-2339		0,1	Äga och förvalta fastigheter
Kungsbrohus Holding AB		556891-1670	30		Direkt eller indirekt äga och förvalta fastigheter
	Fastighets AB Kungsbrohus	556617-8512		100	Äga, förvalta och utveckla fastigheter, tillhanda hålla fastighetsrelaterade tjänster
Kulltorp Holding AB		556767-4147	47		Äga och förvalta värdepapper och annan lös egendom
	Gnosjö Energi AB	556742-7132		100	Energiproduktion, främst vind- och vattenkraftverk
Power Wind Partners AB		556756-2128	18 ⁶		Finansiera och äga vindkraftsanläggningar, bedriva produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft, tillhandahålla hel- eller delägda företag med administrativa tjänster
	PWP Produktion AB	556692-9211		100	Bedriva produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Sjisjka Brahehus Finans AB	556764-0585		100	Finansiera och äga, vindkraftsanläggningar
	Sjisjka Brahehus Holding AB	556764-0593		100	Bedriva produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Röbergsfjället Finans AB	556704-9076		100	Finansiera och äga vindkraftanläggningar
	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Finans AB	556704-9084		100	Finansiera och äga vindkraftanläggningar
	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Holding AB	556704-9092		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft

⁶ Övriga ägare: KPA Pensionsförsäkring AB (publ), 11,33 procent, Foundation Asset Management Sweden AB, 33 procent och Proventus Invest AB, 33 procent och Folksam Sak, 4 procent.

Firma		Org.nr.	Folksam Livs ägarandel %	Dotterföretags ägarandel %	Verksamhet
	Röbergsfjället Vind AB	556717-9246		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Röbergsfjället Nät AB	556717-4478		100	Distribution av elektricitet från vindkraft
	Blikevare Vind AB	556704-9100		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Blikevare Nät AB	556720-3996		100	Distribution av elektricitet från vindkraft
	Granberget Vind AB	556775-1549		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Brahehus Vind AB	556720-7443		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Säliträdberget Vind AB	556717-6721		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
	Hedbodberget Vind AB	556717-1979		100	Produktion och försäljning av elektricitet från vindkraft
Folksam Fastighet Holding AB		556810-7113	100		Äga och förvalta fastigheter och värdehandlingar
	Fastighets AB Vårängen	556240-7022		100	Konsulterande verksamhet inom marknadsföring och ekonomi, äga och förvalta fast egendom eller tomträtt, värdepapper och annan lös egendom, idka handel med fastigheter och värdepapper
	Fastighets AB Valkyrian	556806-2342		100	Äga och förvalta fastigheter och värdehandlingar

Bilaga 2 Uppgifter om tillsynsmyndighet och revisor

Tillsynsmyndighet för Folksam Liv-gruppen, Folksam ömsesidig livförsäkring, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ), KPA Livförsäkring AB (publ) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ) är:

Finansinspektionen
Brunnsgatan 3
Box 7821
103 97 Stockholm
+46 (0) 840 980 00
www.fi.se

KPMG AB är valt revisionsbolag i Folksam ömsesidig livförsäkring, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) och Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ). I KPA Livförsäkring AB (publ) och KPA Pensionsförsäkring AB (publ) är både KPMG AB och EY AB valda revisionsbolag.

KPMG AB
Evenemangsgatan 17
169 03 Solna
+46 (0) 8 723 91 00
www.kpmg.se

EY AB
Jakobsbergsgatan 24
10399 Stockholm
+46 (0) 8 520 590 00
www.ey.se

Bilaga 3 Kvantitativa tabeller

Bilaga 3.1 Folksam Liv-gruppen

S.02.01.02

Balansräkning

Tillgångar

Immateriella tillgångar
Uppskjutna skattefordringar
Överskott av pensionsförmåner
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)
Fastighet (annat än för eget bruk)
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag
Aktier
Aktier - börsnoterade
Aktier - icke börsnoterade
Obligationer
Statsobligationer
Företagsobligationer
Strukturerade produkter
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter
Investeringsfonder
Derivat
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel
Övriga investeringar
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal
Lån och hypotekslån
Lån på försäkringsbrev
Lån och hypotekslån till fysiska personer
Andra lån och hypotekslån
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring
Skadeförsäkring exkl. sjukförsäkring
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring
Livförsäkring exkl. sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare
Återförsäkringsfordringar
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)
Egna aktier (direkt innehav)
Fordringar avs. primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats
Kontanter och andra likvida medel
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans
Summa tillgångar

	Solvens II-värde
	C0010
R0030	-
R0040	1 792
R0050	252
R0060	2 036 494
R0070	171 588 494
R0080	11 455 344
R0090	1 795 171
R0100	57 521 070
R0110	56 513 624
R0120	1 007 446
R0130	94 182 673
R0140	32 227 635
R0150	61 955 038
R0160	-
R0170	-
R0180	5 086 128
R0190	167 844
R0200	620 815
R0210	759 449
R0220	40 598 793
R0230	3 038 690
R0240	9 001
R0250	13
R0260	3 029 676
R0270	311 884
R0280	234 993
R0290	-
R0300	234 993
R0310	76 891
R0320	67 883
R0330	9 009
R0340	-
R0350	-
R0360	34 991
R0370	6 347
R0380	1 115 942
R0390	-
R0400	-
R0410	6 198 615
R0420	199 114
R0500	225 131 408

	Solvens II- värde
	C0010
Skulder	
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring	R0510 1 658 507
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring (exkl. sjukförsäkring)	R0520 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530 -
Bästa skattning	R0540 -
Riskmarginal	R0550 -
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560 1 658 507
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570 -
Bästa skattning	R0580 1 554 600
Riskmarginal	R0590 103 907
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600 103 759 994
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610 2 741 528
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620 2 432 299
Bästa skattning	R0630 296 005
Riskmarginal	R0640 13 224
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650 101 018 466
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660 45 725 351
Bästa skattning	R0670 53 146 321
Riskmarginal	R0680 2 146 795
Försäkringstekniska avsättningar - indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690 40 328 879
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700 17 528 034
Bästa skattning	R0710 22 417 089
Riskmarginal	R0720 383 756
Eventualförpliktelser	R0740 -
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750 3 435 835
Pensionsåtaganden	R0760 75 189
Depåer från återförsäkrare	R0770 90 789
Uppskjutna skatteskulder	R0780 818 732
Derivat	R0790 55 756
Skulder till kreditinstitut	R0800 78 860
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810 355 464
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820 49 344
Återförsäkringsskulder	R0830 -
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840 1 376 165
Efterställda skulder	R0850 -
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860 -
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870 -
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880 474 884
Summa skulder	R0900 152 558 400
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000 72 573 008

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgrän

		Affärsgrän för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)								
		Sjukvårds- försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets- försäkring vid arbetsskada	Ansvarsförsäk- ring för motorfordon	Övrig motor- fordons- försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport- försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars- försäkring	Kredit- och borgens- försäkring
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premieinkomst										
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	716 708	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130									
Återförsäkrarens andel	R0140	-	2 196	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	714 512	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier										
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	716 708	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230									
Återförsäkrarens andel	R0240	-	2 196	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	714 512	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader										
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	639 336	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330									
Återförsäkrarens andel	R0340	-	-1 825	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	641 160	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430									
Återförsäkrarens andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	129 394	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200									
Totala kostnader	R1300									

		Affärsgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)			Affärsgren för: mottagen icke-proportionell återförsäkring				Totalt
		Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Sjuk-försäkring	Olycksfall	Sjöfart, luftfart, transport	Fastigheter	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-					716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	714 512
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-					716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	714 512
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-					639 336
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-1 825
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	641 160
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	129 394
Övriga kostnader	R1200								13 725
Totala kostnader	R1300								143 119

		Affärsgruppen för: livförsäkringsförpliktelser						Livåterförsäkringsförpliktelser		Totalt
		Sjuk-försäkring	Försäkring med rätt till överskott	Fond-försäkring och index-försäkring	Annan livförsäkring	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring	Livåterförsäkring	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premieinkomst										
Brutto	R1410	231 774	7 486 290	16 323	1 446 068	-	-	804	-	9 181 259
Återförsäkrares andel	R1420	17 198	7 049	4	1 232	-	-	-	23	25 505
Netto	R1500	214 576	7 479 241	16 319	1 444 837	-	-	804	-23	9 155 753
Intjänade premier										
Brutto	R1510	231 774	7 486 290	16 323	1 446 068	-	-	804	-	9 181 259
Återförsäkrares andel	R1520	17 198	7 049	4	1 232	-	-	-	23	25 505
Netto	R1600	214 576	7 479 241	16 319	1 444 837	-	-	804	-23	9 155 753
Inträffade skadekostnader										
Brutto	R1610	296 318	4 630 425	24 811	1 397 683	-	-	837	-	6 350 075
Återförsäkrares andel	R1620	39 515	3 720	-	-4 523	-	-	-15	-	38 697
Netto	R1700	256 803	4 626 705	24 811	1 402 207	-	-	853	-	6 311 378
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto	R1710	-6 438	5 452 511	-161	-1 023	-	-	-	-	5 444 890
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-6 438	5 452 511	-161	-1 023	-	-	-	-	5 444 890
Uppkomna kostnader	R1900	70 513	929 189	473 947	118 555	-	-	3 285	1 755	1 597 244
Övriga kostnader	R2500									100 984
Totala kostnader	R2600									1 698 228

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – skadeförsäkringsåtaganden					Länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		-	-	-	-	-	
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Premieinkomst								
Brutto – direkt försäkring	R0110	716 708	-	-	-	-	-	716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0140	2 196	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0200	714 512	-	-	-	-	-	714 512
Intjänade premier								
Brutto – direkt försäkring	R0210	716 708	-	-	-	-	-	716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0240	2 196	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0300	714 512	-	-	-	-	-	714 512
Inträffade skadekostnader								
Brutto – direkt försäkring	R0310	639 336	-	-	-	-	-	639 336
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0340	-1 825	-	-	-	-	-	-1 825
Netto	R0400	641 160	-	-	-	-	-	641 160
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	129 394	-	-	-	-	-	129 394
Övriga kostnader	R1200							13 725
Totala kostnader	R1300							143 119

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		-	-	-	-	-	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Premieinkomst								
Brutto	R1410	9 181 259	-	-	-	-	-	9 181 259
Återförsäkrares andel	R1420	25 505	-	-	-	-	-	25 505
Netto	R1500	9 155 753	-	-	-	-	-	9 155 753
Intjänade premier								
Brutto	R1510	9 181 259	-	-	-	-	-	9 181 259
Återförsäkrares andel	R1520	25 505	-	-	-	-	-	25 505
Netto	R1600	9 155 753	-	-	-	-	-	9 155 753
Inträffade skadekostnader								
Brutto	R1610	6 350 075	-	-	-	-	-	6 350 075
Återförsäkrares andel	R1620	38 697	-	-	-	-	-	38 697
Netto	R1700	6 311 378	-	-	-	-	-	6 311 378
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto	R1710	5 444 890	-	-	-	-	-	5 444 890
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	5 444 890	-	-	-	-	-	5 444 890
Uppkomna kostnader	R1900	1 597 244	-	-	-	-	-	1 597 244
Övriga kostnader	R2500							100 984
Totala kostnader	R2600							1 698 228

130

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Avdrag för ägarintressen i andra
finansiella företag, inbegripet icke
reglerade företag som bedriver finansiell
verksamhet

varav avdrag enligt artikel 228 i direktiv
2009/138/EG

Avdrag för ägarintressen där tillgång till nödvändiga data saknas (artikel 229)

Avdrag för ägarintressen som inbegrips genom sammanläggning och avräkning när en kombination av metoder används

Sammanlagda icke tillgängliga kapitalposter

Tilläggskapital

Obetalt och ej infordrat garantikapital
inlösningsbart på begäran

Obetalt och ej infordrat garantikapital,
obetalda och ej infordrade
medlemsavgifter eller motsvarande
primärkapitalpost för ömsesidiga och
liknande företag, som kan inlösas på
begäran

Obetalda och ej infordrade preferensaktier
inlösningsbara på begäran

Ett rättsligt bindande åtagande att på begäran teckna och betala för efterställda skulder

Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar– andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Icke tillgängligt tilläggskapital på gruppnivå

Annat tilläggskapital

Eget kapital för andra finansiella sektorer

Kreditinstitut, värdepappersföretag,
finansiella institut, förvaltare av alternativa
investeringsfonder, förvaltningsföretag

Tjänstepensionsinstitut

131

Icke- reglerade företag som bedriver
finansiell verksamhet

Sammanlagda kapitalposter i andra
finansiella sektorer

**Kapitalposter när sammanläggning och
avräkning används, enskilt eller i
kombination med metod 1**

Aggregerade kapitalposter genom
sammanläggning och avräkning och
kombination av metoder

Aggregerade kapitalposter genom
sammanläggning och avräkning
exklusive interna transaktioner inom
grupp

Total tillgänglig kapitalbas för att
täcka det konsoliderade
minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå
(exklusive kapitalbas från andra
finansiella sektorer och från företag som
inbegrips via sammanläggning och
avräkning)

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka
det konsoliderade
minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå

Total medräkningsbar kapitalbas för att
täcka det konsoliderade
minimisolvenskapitalkravet på gruppnivå
(med undantag för kapitalbasen från
andra finansiella sektorer och företag
som inbegrips via sammanläggning och
avräkning)

Total medräkningsbar kapitalbas för att
täcka minsta solvenskapitalkravet på
grupp-nivå

**Minsta konsoliderade
solvenskapitalkravet på gruppnivå**

**Medräkningsbar kapitalbas i
förhållande till minsta konsoliderade
solvenskapitalkrav på gruppnivå**

Total kapitalbas för att täcka
solvenskapitalkravet på gruppnivå
(inklusive kapitalbasen från andra
finansiella sektorer och företag som
inbegrips via sammanläggning och
avräkning)

Solvenskapitalkrav på gruppnivå

Medräkningsbar kapitalbas i
förhållande till solvenskapitalkrav på
grupp-nivå inklusive andra finansiella
sektorer och företag som inbegrips via
sammanläggning och avräkning

	Totalt	Nivå 1 - utan begränsningar	Nivå 1 - begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0430	-	-	-	-	
R0440	-	-	-	-	-
R0450	2 848 692	2 848 692	-	-	-
R0460	2 848 692	2 848 692	-	-	-
R0520	70 349 219	70 349 219	-	-	-
R0530	70 349 219	70 349 219	-	-	
R0560	70 349 219	70 349 219	-	-	-
R0570	70 349 219	70 349 219	-	-	
R0610	4 806 447				
R0650	14,64				
R0660	73 197 911	73 197 911	-	-	-
R0680	21 712 345				
R0690	3,37				

Totalt					
C0060					
Avstämningsreserv Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder Egna aktier (som innehas direkt och indirekt) Förutsebara utdelningar, utskiftningar och avgifter Andra primärkapitalposter Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder Övrig icke tillgänglig kapitalbas					
	R0700	72 573 008			
	R0710	-			
	R0720	-			
	R0730	64 927 832			
	R0740	-			
	R0750	24 514			
Avstämningsreserv före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer	R0760	7 620 662			

S.25.01.22**Solvenskapitalkrav - för grupper som omfattas av standardformeln**

Marknadsrisk
 Motpartsrisk
 Teckningsrisk för livförsäkring
 Teckningsrisk för sjukförsäkring
 Teckningsrisk för skadeförsäkring
 Diversifiering
 Immateriell tillgångsrisk

Primärt solvenskapitalkrav**Beräkning av solvenskapital**

Operativ risk
 Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
 Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter
 Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav**Övrig information om solvenskapitalkrav**

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
 Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående del
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
 Total belopp för teoretiskt solvenskapital för matchningsjusteringsportföljer
 Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

Minsta konsoliderade solvenskapitalkravet på gruppnivå

Information om andra enheter

Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring)
 Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) - kreditinstitut, värdepappersföretag och finansinstitut, alternativa investeringsfonder, förvaltningsbolag för fondföretag
 Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) - tjänstepensionsinstitut

Kapitalkrav för andra finanssektorer (kapitalkrav som inte rör försäkring) - kapitalkrav för icke reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet

Kapitalkrav för icke-kontrollerade innehav

Kapitalkrav för övriga företag

Totalt solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkrav för företag som ingår via D och A

Solvenskapitalkrav

	Solvenskapitalkrav brutto	Företags- specifika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0080	C0090
R0010	14 885 578		-
R0020	175 889		
R0030	4 378 281	-	-
R0040	642 175	-	-
R0050	-	-	-
R0060	-3 297 533		
R0070	-		
R0100	16 784 389		

	C0100
R0130	335 230
R0140	-
R0150	-477 055
R0160	2 221 088
R0200	18 863 653
R0210	-
R0220	18 863 653
R0400	-
R0410	-
R0420	-
R0430	-
R0440	-
R0470	4 806 447
R0500	-
R0510	-
R0520	-
R0530	-
R0540	-
R0550	-
R0560	2 848 692
R0570	21 712 345

S.32.01.22

Företag som omfattas av gruppen

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidig/ej ömsesidig)
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Sverige	549300R930V9XXBC0H73	LEI	Folksam ömsesidig livförsäkring	Försäkringsföretag med blandad verksamhet	Ömsesidigt försäkringsbolag	Ömsesidigt
Sverige	549300HADQTZOF2QNJ52	LEI	Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Livförsäkringsföretag	Försäkringsaktiebolag	Ej ömsesidigt
Sverige	54930014Z0DMAW9XOX08	LEI	Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Livförsäkringsföretag	Försäkringsaktiebolag	Ej ömsesidigt
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11111	SC	KPA AB	Försäkringsholdingbolag enligt artikel 212.1 f i direktiv 2009/138/EG	Aktiebolag	
Sverige	5493004Y6W7PJW4GOZ40	LEI	KPA Livförsäkring AB (publ)	Livförsäkringsföretag	Försäkringsaktiebolag	Ej ömsesidigt
Sverige	5493000FE6UT6IWYYK32	LEI	KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	Livförsäkringsföretag	Aktiebolag	Ej ömsesidigt
Sverige	5493000FE6UT6IWYYK32SE11112	SC	Kungsbrosus Holding AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	5493000FE6UT6IWYYK32SE11113	SC	Fastighets AB Kungsbrosus	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	5493000FE6UT6IWYYK32SE11114	SC	Kulltorp Holding AB	Ikke-reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet enligt artikel 1.52 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	5493000FE6UT6IWYYK32SE11115	SC	Gnosjö Energi AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11116	SC	Litreb II AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11162	SC	Litreb III AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11163	SC	Litreb IV AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11164	SC	Litreb Kungsgatan AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11117	SC	Stopstorp KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11118	SC	KB Sandspridaren	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11165	SC	KB Mariaporten	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidig/ej ömsesidig)
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11166	SC	Sköndal KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11167	SC	KB Spårvagnen	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11119	SC	Litreb I AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11120	SC	Litreb Fastigheter AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11121	SC	Ymerplan AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11122	SC	Godsfinkan Hammarby AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11123	SC	Trumman Häggvik AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11124	SC	Löten Vårdbostäder AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11125	SC	Arlöv Vårdbostäder AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11126	SC	Äldreboendet Solbacka AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11127	SC	Fastighets AB Jäsby	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11128	SC	Fastighets AB Gudingén	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11129	SC	Boende Ursvik 22 AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11130	SC	Boende Ursvik 32 AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE11176	SC	Power Wind Partners AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21162	SC	PWP Produktion AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21163	SC	Sjisjka Brahehus Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21164	SC	Sjisjka Brahehus Holding AB	Annat	Aktiebolag	

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidig/ej ömsesidig)
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21165	SC	Röbergsfjället Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21166	SC	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21167	SC	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Holding AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE21168	SC	Röbergsfjället Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE21169	SC	Röbergsfjället Nät AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21170	SC	Bliekevare Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21171	SC	Bliekevare Nät AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21172	SC	Granberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21173	SC	Brahehus Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21174	SC	Säliträdberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE21175	SC	Hedbodberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11131	SC	KPA Pensionsservice AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11132	SC	KPA Pensionstjänst AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11133	SC	Folksam Service AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11134	SC	Folksam Liv Fastighets AB i likvidation	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11135	SC	Niterka I AB i likvidation	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11136	SC	Niterka II AB i likvidation	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11137	SC	AB Hotelinvest	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11138	SC	Spelbomskan KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11139	SC	Niterka KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11140	SC	Niterka Skotten 8 AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidig/ej ömsesidig)
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11141	SC	Niterka II KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11142	SC	Fastighets AB Malax	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11143	SC	Fastighets AB Pällen	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11144	SC	Fastighets AB Rörstrand 32	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11168	SC	Kungsholmsarkivet AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11169	SC	Lysbomben AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11145	SC	Folksam Fastighet Holding AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11146	SC	Fastighets AB Vårängen	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11147	SC	Fastighets AB Valkyrian	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11148	SC	Gyllenforsen Fastigheter KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11149	SC	Renmarken Komplementär AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11150	SC	Tranbodarne 11 KB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11151	SC	KB Gyllentorpen	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11152	SC	KB Gyllenoket	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11153	SC	KB Gyllentaken	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11154	SC	KB Gyllenvärnet	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	

Land	Företagets identifieringskod	Typ av identifieringskod	Företagets juridiska namn	Typ av företag	Juridisk form	Kategori (ömsesidig/ej ömsesidig)
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11155	SC	KB Gyllenvalla	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Handelsbolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11157	SC	Folksam Cruise Holding AB	Icke-reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet enligt artikel 1.52 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Danmark	549300R930V9XXBC0H73SE11158	SC	FCPD A/S	Annat	Aktiebolag	
Danmark	549300R930V9XXBC0H73SE11159	SC	PF 1 A/S	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11114	SC	Kulltorp Holding AB	Icke-reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet enligt artikel 1.52 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11115	SC	Gnosjö Energi AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11112	SC	Kungsbrohus Holding AB	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11113	SC	Fastighets AB Kungsbrohus	Företag som tillhandahåller anknutna tjänster enligt artikel 1.53 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11160	SC	Sicklaön Bygg Invest AB	Icke-reglerade företag som bedriver finansiell verksamhet enligt artikel 1.52 i den delegerade förordningen (EU) 2015/35	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11161	SC	Fastighets AB Havremust	Annat	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE21176	SC	Power Wind Partners AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11262	SC	PWP Produktion AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11263	SC	Sjisjka Brahehus Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11264	SC	Sjisjka Brahehus Holding AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11265	SC	Röbergsfjället Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11266	SC	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Finans AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11267	SC	Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Holding AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE11168	SC	Röbergsfjället Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	5493001MQGLVYSMVJN84SE11169	SC	Röbergsfjället Nät AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11170	SC	Bliekevare Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11171	SC	Bliekevare Nät AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11172	SC	Granberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11173	SC	Brahehus Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11174	SC	Säliträdberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	
Sverige	549300R930V9XXBC0H73SE11175	SC	Hedbodberget Vind AB	Annat	Aktiebolag	

Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för gruppptillsyn		Beräkning av solvens på gruppnivå
		% kapitalandel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Övriga kriterier	Nivå av inflytande	Proportionell andel som används för beräkning av grupp-solvens	JA/NEJ	Datum för beslut om art. 214 tillämpas	Metod som används och enligt metod 1, behandling av företaget
C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Folksam ömsesidig livförsäkring	Finansinspektionen	0	0	0	-		1	Ja, gruppptillsyn	-	Metod 1: Full konsolidering
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Finansinspektionen	1	1	1	-	Dominerande	1	Ja, gruppptillsyn	-	Metod 1: Full konsolidering
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	Finansinspektionen	0,51	0,51	0,51	-	Betydande	0,51	Ja, gruppptillsyn	-	Metod 2: Solvens II
KPA AB	Finansinspektionen	0,6	0,6	0,6	-	Betydande	0,6		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
KPA Livförsäkring AB (publ)	Finansinspektionen	0,6	0	0,6	-	Betydande	0,6	Ja, gruppptillsyn	-	Metod 2: Solvens II
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	Finansinspektionen	0,6	0	0,6	-	Betydande	0,6	Ja, gruppptillsyn	-	Metod 2: Solvens II
Kungsbrosus Holding AB		0,72	0	0,72	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Fastighets AB Kungsbrosus		0,72	0	0,72	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Kulltorp Holding AB		0,668	0	0,668	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Gnosjö Energi AB		0,668	0	0,668	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb II AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb III AB		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb IV AB		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb Kungsgatan AB		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Stopstorp KB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
KB Sandspridaren		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
KB Mariaporten		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Sköndal KB		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
KB Spårvagnen		1	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb I AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Litreb Fastigheter AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Ymerplan AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Godsfinkan Hammarby AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Trumman Häggvik AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II

Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för grupptillsyn		Beräkning av solvens på gruppnivå
		% kapitalandel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Övriga kriterier	Nivå av inflytande	Proportionell andel som används för beräkning av grupp-solvens	JA/NEJ	Datum för beslut om art. 214 tillämpas	Metod som används och enligt metod 1, behandling av företaget
C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Löten Vårdbostäder AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0	Nej	-	Metod 2: Solvens II
Arlöv Vårdbostäder AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Äldreboendet Solbacka AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Fastighets AB Jäsby		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Fastighets AB Gudingen		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Boende Ursvik 22 AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Boende Ursvik 32 AB		0,6	0	0,6	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
Power Wind Partners AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0		-	Metod 2: Solvens II
PWP Produktion AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Sjisjka Brahehus Finans AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Sjisjka Brahehus Holding AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Röbergsfjället Finans AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Finans AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Holding AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Röbergsfjället Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Röbergsfjället Nät AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Bliekevare Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Bliekevare Nät AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Granberget Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Brahehus Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Säliträdberget Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
Hedbodberget Vind AB		0,246	0	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 2: Solvens II
KPA Pensionsservice AB		0,6	0,6	0,6	-	Betydande	0,6		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
KPA Pensionstjänst AB		0,6	0,6	0,6	-	Betydande	0,6		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Folksam Service AB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering

Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för grupp-tillsyn		Beräkning av solvens på grupp-nivå
		% kapital-andel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Övriga kriterier	Nivå av inflytande	Proportionell andel som används för beräkning av grupp-solvens	JA/NEJ	Datum för beslut om art. 214 tillämpas	Metod som används och enligt metod 1, behandling av företaget
C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Folksam Liv Fastighets AB i likvidation		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Niterka I AB i likvidation		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Niterka II AB i likvidation		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
AB Hotelinvest		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Spelbomskan KB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Niterka KB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Niterka Skotten 8 AB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Niterka II KB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Fastighets AB Malax		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Fastighets AB Pållen		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Fastighets AB Rörstrand 32		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Kungsholmsarkivet AB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Lysbomben AB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Folksam Fastighet Holding AB		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Fastighets AB Vårängen		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Fastighets AB Valkyrian		1	1	1	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Gyllenforsen Fastigheter KB		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Renmarken Komplementär AB		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
Tranbodarne 11 KB		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering

		Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för gruppstillsyn		Beräkning av solvens på gruppnivå
Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	% kapital-andel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	% kapital-andel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Företagets juridiska namn
C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0040
KB Gyllentorpen		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
KB Gyllenoket		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
KB Gyllentaken		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
KB Gyllenvärnet		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Full konsolidering
KB Gyllenvalla		0,71	1	0,71	-	Dominerande	1		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Folksam Cruise Holding AB		0,75	0,75	0,75	-	Betydande	0,75		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
FCPD A/S		0,500025	0	0,500025	-	Betydande	0,500025		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
PF 1 A/S		0,3	0	0,3	-	Betydande	0,3		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Kulltorp Holding AB		0,668	0,47	0,668	-	Betydande	0,47		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Gnosjö Energi AB		0,668	0,47	0,668	-	Betydande	0,47		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Kungsbrohus Holding AB		0,72	0,3	0,72	-	Betydande	0,3		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Fastighets AB Kungsbrohus		0,72	0,3	0,72	-	Betydande	0,3		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Sicklaön Bygg Invest AB		0,375	0,375	0,375	-	Betydande	0,375		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Fastighets AB Havremust		0,375	0,375	0,375	-	Betydande	0,375		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Power Wind Partners AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
PWP Produktion AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Sjiska Brahehus Finans AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Sjiska Brahehus Holding AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Röbergsfjället Finans AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Hedbodberget Säliträdberget Bliekevare Finans AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod

		Kriterier för inflytande						Inbegripande inom ramen för grupptillsyn		Beräkning av solvens på gruppnivå
Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	% kapital-andel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Företagets juridiska namn	Tillsynsorgan	% kapital-andel	% som används för att upprätta samman-ställd redovisning	% rösträtt	Företagets juridiska namn
C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0040	C0080	C0180	C0190	C0200	C0040
Hedbodberget Sälitrådberget Blikevare Holding AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Röbergsfjället Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Röbergsfjället Nät AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Blikevare Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Blikevare Nät AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Granberget Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Brahehus Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Sälitrådberget Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod
Hedbodberget Vind AB		0,246	0,18	0,246	-	Betydande	0,18		-	Metod 1: Justerad kapitalandelsmetod

Bilaga 3.2 Folksam ömsesidig livförsäkring

S.02.01.02

Balansräkning

Tillgångar

	Solvens II- värde C0010
Immateriella tillgångar	R0030 -
Uppskjutna skattefordringar	R0040 -
Överskott av pensionsförmåner	R0050 -
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	R0060 2 036 472
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	R0070 170 808 507
Fastighet (annat än för eget bruk)	R0080 2 448 000
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	R0090 10 150 391
Aktier	R0100 57 521 070
Aktier - börsnoterade	R0110 56 513 624
Aktier - icke börsnoterade	R0120 1 007 446
Obligationer	R0130 94 182 673
Statsobligationer	R0140 32 227 635
Företagsobligationer	R0150 61 955 038
Strukturerade produkter	R0160 -
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	R0170 -
Investeringsfonder	R0180 4 958 267
Derivat	R0190 167 844
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	R0200 620 815
Övriga investeringar	R0210 759 449
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0220 638 046
Lån och hypotekslån	R0230 3 822 831
Lån på försäkringsbrev	R0240 9 001
Lån och hypotekslån till fysiska personer	R0250 13
Andra lån och hypotekslån	R0260 3 813 817
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	R0270 305 344
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0280 234 993
Skadeförsäkring exkl. sjukförsäkring	R0290 -
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0300 234 993
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0310 70 351
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	R0320 61 343
Livförsäkring exkl. sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0330 9 009
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0340 -
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	R0350 -
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	R0360 8 085
Återförsäkringsfordringar	R0370 7 649
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	R0380 1 014 622
Egna aktier (direkt innehav)	R0390 -
Fordringar avs. primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	R0400 -
Kontanter och andra likvida medel	R0410 4 745 476
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	R0420 29 198
Summa tillgångar	R0500 183 416 231

	Solvens II- värde
	C0010
Skulder	
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring	R0510 1 658 507
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring (exkl. sjukförsäkring)	R0520 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530 -
Bästa skattning	R0540 -
Riskmarginal	R0550 -
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560 1 658 507
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570 -
Bästa skattning	R0580 1 554 600
Riskmarginal	R0590 103 907
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600 103 757 770
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610 2 739 303
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620 2 424 662
Bästa skattning	R0630 301 524
Riskmarginal	R0640 13 117
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650 101 018 466
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660 45 725 351
Bästa skattning	R0670 53 146 321
Riskmarginal	R0680 2 146 795
Försäkringstekniska avsättningar - indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690 1 087 204
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700 681 333
Bästa skattning	R0710 371 829
Riskmarginal	R0720 34 043
Eventualförpliktelser	R0740 -
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750 3 435 835
Pensionsåtaganden	R0760 70 971
Depåer från återförsäkrare	R0770 90 789
Uppskjutna skatteskulder	R0780 814 003
Derivat	R0790 55 756
Skulder till kreditinstitut	R0800 78 860
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810 -
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820 47
Återförsäkringsskulder	R0830 -
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840 1 531 585
Efterställda skulder	R0850 -
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860 -
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870 -
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880 335 194
Summa skulder	R0900 112 916 521
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000 70 499 710

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärgren

		Affärgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)								
		Sjukvårds- försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets- försäkring vid arbetsskada	Ansvars- försäkring för motorfordon	Övrig motor- fordons- försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport- försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars- försäkring	Kredit- och borgens- försäkring
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premieinkomst										
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	716 708	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130									
Återförsäkrares andel	R0140	-	2 196	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	714 512	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier										
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	716 708	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230									
Återförsäkrares andel	R0240	-	2 196	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	714 512	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader										
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	639 336	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330									
Återförsäkrares andel	R0340	-	-1 825	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	641 160	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430									
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	129 324	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200									
Totala kostnader	R1300									

		Affärsgrän för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)			Affärsgrän för: mottagen icke-proportionell återförsäkring				Totalt
		Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Sjuk-försäkring	Olycksfall	Sjöfart, luftfart, transport	Fastigheter	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-					716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	714 512
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-					716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	714 512
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-					639 336
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-1 825
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	641 160
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	129 324
Övriga kostnader	R1200								11 966
Totala kostnader	R1300								141 291

		Affärsgruppen för: livförsäkringsförpliktelser					Livåterförsäkringsförpliktelser			Totalt
		Sjuk-försäkring	Försäkring med rätt till överskott	Fond-försäkring och index-försäkring	Annan livförsäkring	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Livräntor som härrör från skadeförsäkringsavtal och som avser andra försäkringsförpliktelser än sjukförsäkringsförpliktelser	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring	Livåterförsäkring	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premieinkomst										
Brutto	R1410	228 715	7 486 290	64	1 446 070	-	-	3 991	2 311	9 167 441
Återförsäkrares andel	R1420	17 198	7 049	-	1 232	-	-	-	23	25 502
Netto	R1500	211 517	7 479 241	64	1 444 838	-	-	3 991	2 288	9 141 940
Intjänade premier										
Brutto	R1510	228 715	7 486 290	64	1 446 070	-	-	3 991	2 311	9 167 441
Återförsäkrares andel	R1520	17 198	7 049	-	1 232	-	-	-	23	25 502
Netto	R1600	211 517	7 479 241	64	1 444 838	-	-	3 991	2 288	9 141 940
Inträffade skadekostnader										
Brutto	R1610	297 351	4 630 425	123	1 397 683	-	-	497	1 403	6 327 483
Återförsäkrares andel	R1620	39 515	3 720	-	-4 523	-	-	-15	-	38 697
Netto	R1700	257 835	4 626 705	123	1 402 207	-	-	512	1 403	6 288 786
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto	R1710	-6 438	5 452 511	-	-1 023	-	-	-	-	5 445 050
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-6 438	5 452 511	-	-1 023	-	-	-	-	5 445 050
Uppkomna kostnader	R1900	69 949	928 886	11 388	118 368	-	-	3 238	1 732	1 133 560
Övriga kostnader	R2500									73 738
Totala kostnader	R2600									1 207 299

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – skadeförsäkringsåtaganden					Länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		-	-	-	-	-	
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Premieinkomst								
Brutto – direkt försäkring	R0110	716 708	-	-	-	-	-	716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0140	2 196	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0200	714 512	-	-	-	-	-	714 512
Intjänade premier								
Brutto – direkt försäkring	R0210	716 708	-	-	-	-	-	716 708
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0240	2 196	-	-	-	-	-	2 196
Netto	R0300	714 512	-	-	-	-	-	714 512
Inträffade skadekostnader								
Brutto – direkt försäkring	R0310	639 336	-	-	-	-	-	639 336
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0340	-1 825	-	-	-	-	-	-1 825
Netto	R0400	641 160	-	-	-	-	-	641 160
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	129 324	-	-	-	-	-	129 324
Övriga kostnader	R1200							11 966
Totala kostnader	R1300							141 291

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland	
			C0150	C0160	C0170	C0180	C0190		C0200
	R1400		-	-	-	-	-	-	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
Premieinkomst									
Brutto	R1410	9 167 441	-	-	-	-	-	-	9 167 441
Återförsäkrares andel	R1420	25 502	-	-	-	-	-	-	25 502
Netto	R1500	9 141 940	-	-	-	-	-	-	9 141 940
Intjänade premier									
Brutto	R1510	9 167 441	-	-	-	-	-	-	9 167 441
Återförsäkrares andel	R1520	25 502	-	-	-	-	-	-	25 502
Netto	R1600	9 141 940	-	-	-	-	-	-	9 141 940
Inträffade skadekostnader									
Brutto	R1610	6 327 483	-	-	-	-	-	-	6 327 483
Återförsäkrares andel	R1620	38 697	-	-	-	-	-	-	38 697
Netto	R1700	6 288 786	-	-	-	-	-	-	6 288 786
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto	R1710	5 445 050	-	-	-	-	-	-	5 445 050
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	5 445 050	-	-	-	-	-	-	5 445 050
Uppkomna kostnader	R1900	1 133 560	-	-	-	-	-	-	1 133 560
Övriga kostnader	R2500								73 738
Totala kostnader	R2600								1 207 299

S.12.01.02**Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring**

		Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring		Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skade-försäkringsavtal som härrör från andra försäkrings-åtaganden än sjukförsäkrings-åtaganden	Mottagen åter-försäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och index-försäkring)	
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0010	45 481 721	681 333			243 630			-	-	46 406 684
Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0020	-	-			-			-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal											
Bästa skattning											
Bästa skattning, brutto	R0030	52 605 315		371 829	-		541 005	-	-	-	53 518 149
Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar	R0080	8 607		-	-		401	-	-	-	9 009
Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring	R0090	52 596 708		371 829	-		540 604	-	-	-	53 509 141
Riskmarginal	R0100	2 053 146	34 043			93 643			-	6	2 180 837
Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar											
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0110	-	-			-			-	-	-
Bästa skattning	R0120	-		-	-		-	-	-	-	-
Riskmarginal	R0130	-	-			-			-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar – totalt	R0200	100 140 182	1 087 204			878 279			-	6	102 105 671

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal**Bästa skattning****Bästa skattning, brutto**

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal**Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar**

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

	Sjukförsäkring som liknar livförsäkring			Skadeliv-räntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen återförsäkring, Sjukförsäkring	Totalt, sjukförsäkring som liknar livförsäkring
	Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier				
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
R0010	2 424 662			-	-	2 424 662
R0020	41 504			-	-	41 504
R0030		293 295	-	-	8 229	301 524
R0080		19 804	-	-	35	19 839
R0090		273 491	-	-	8 194	281 685
R0100	12 587			-	529	13 117
R0110	-			-	-	-
R0120		-	-	-	-	-
R0130	-			-	-	-
R0200	2 730 545			-	8 758	2 739 303

S.17.01.02

Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring

Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring								
Sjukvårds- försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets- försäkring vid arbetsskada	Ansvars- försäkring för motorfordon	Övrig motorfordons- försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport- försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars- försäkring	Kredit- och borgens- försäkring
C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet								
R0010	-	-	-	-	-	-	-	-
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet								
R0050	-	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal								
Bästa skattning								
Premieavsättningar								
Brutto								
R0060	-	101 580	-	-	-	-	-	-
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang								
R0140	-	-	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning av premieavsättningar netto								
R0150	-	101 580	-	-	-	-	-	-
Skadeavsättningar								
Brutto								
R0160	-	1 453 020	-	-	-	-	-	-
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang								
R0240	-	234 993	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning av skadeavsättningar netto								
R0250	-	1 218 027	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning totalt – brutto								
R0260	-	1 554 600	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning totalt – netto								
R0270	-	1 319 607	-	-	-	-	-	-
Riskmarginal								
R0280	-	103 907	-	-	-	-	-	-
Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar								
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet								
R0290	-	-	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning								
R0300	-	-	-	-	-	-	-	-
Riskmarginal								
R0310	-	-	-	-	-	-	-	-

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang – totalt

Försäkringstekniska avsättningar minus medel som kan återkrävas från återförsäkring specialföretag och finansiell återförsäkring – totalt

R0320**R0330****R0340**

Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring								
Sjukvårds-försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets-försäkring vid arbetsskada	Ansvars-försäkring för motorfordon	Övrig motorfordons-försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport-försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars-försäkring	Kredit- och borgens-försäkring
C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100
-	1 658 507	-	-	-	-	-	-	-
-	234 993	-	-	-	-	-	-	-
-	1 423 514	-	-	-	-	-	-	-

	Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring			Beviljad icke-proportionell återförsäkring				Total skade-försäkrings-förpliktelse
	Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Icke-proportionell sjukåter-försäkring	Icke-proportionell olycksfalls-återförsäkring	Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transport-återförsäkring	Icke-proportionell egendoms-återförsäkring	
	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0010	-	-	-	-	-	-	-
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med återförsäkring som helhet	R0050	-	-	-	-	-	-	-
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal								
Bästa skattning								
Premieavsättningar								
Brutto	R0060	-	-	-	-	-	-	101 580
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang	R0140	-	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning av premieavsättningar netto	R0150	-	-	-	-	-	-	101 580
Skadeavsättningar								
Brutto	R0160	-	-	-	-	-	-	1 453 020
Totala medel som kan återkrävas enligt återförsäkring/från specialföretag och finansiell återförsäkring efter anpassning för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang	R0240	-	-	-	-	-	-	234 993
Bästa skattning av skadeavsättningar netto	R0250	-	-	-	-	-	-	1 218 027
Bästa skattning totalt – brutto	R0260	-	-	-	-	-	-	1 554 600
Bästa skattning totalt – netto	R0270	-	-	-	-	-	-	1 319 607
Riskmarginal	R0280	-	-	-	-	-	-	103 907
Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar								
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0290	-	-	-	-	-	-	-
Bästa skattning	R0300	-	-	-	-	-	-	-
Riskmarginal	R0310	-	-	-	-	-	-	-

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

Totala medel som kan återkrävas enligt
återförsäkringsavtal/från specialföretag och finansiell
återförsäkring efter anpassning för förväntade
förluster till följd av motpartsfallissemang – totalt

Försäkringstekniska avsättningar minus medel som
kan återkrävas från återförsäkring specialföretag och
finansiell återförsäkring – totalt

Direkt försäkring och mottagen proportionell återförsäkring			Beviljad icke-proportionell återförsäkring				Total skade- försäkrings- förpliktelse
Rättsskydds- försäkring	Assistans- försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Icke- proportionell sjukåter- försäkring	Icke- proportionell olycksfalls- återförsäkring	Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transport- återförsäkring	Icke- proportionell egendoms- återförsäkring	
C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
R0320	-	-	-	-	-	-	1 658 507
R0330	-	-	-	-	-	-	234 993
R0340	-	-	-	-	-	-	1 423 514

S.19.01.21

Skadeförsäkringsersättningar

Total skadeförsäkringsverksamhet

Skadeår/försäkringsår

Z0010	Skadeår
-------	---------

Utbetalda försäkringsersättningar brutto (ej ackumulerade)

(absolut belopp)

		Utvecklingsår										
År		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110
Föregående	R0100											49 794
	N-9 R0160	-	-	21	32	111	10	-	1 683	4 758	2 054	
	N-8 R0170	-	7 983	6 630	2 402	1 187	393	3 485	2 107	3 204		
	N-7 R0180	33 192	37 723	19 750	6 670	2 516	5 612	3 357	1 870			
	N-6 R0190	54 079	49 396	25 987	8 922	10 362	3 108	2 301				
	N-5 R0200	67 468	79 129	26 004	22 303	9 158	4 170					
	N-4 R0210	86 547	108 066	62 269	36 277	17 836						
	N-3 R0220	148 565	196 654	84 504	42 046							
	N-2 R0230	189 443	217 343	73 051								
	N-1 R0240	233 776	242 921									
N R0250	235 917											

	Under innevarande år	Summa av år (ackumulerad)
	C0170	C0180
R0100	27 228	61 455
R0160	2 054	8 668
R0170	3 204	27 392
R0180	1 870	110 689
R0190	2 301	154 156
R0200	4 170	208 232
R0210	17 836	310 995
R0220	42 046	471 770
R0230	73 051	479 837
R0240	242 921	476 697
R0250	235 917	235 917
Total	R0260 652 600	2 545 809

Odiskonterad bästa skattning av skadeavsättningar brutto

(absolut belopp)

		Utvecklingsår										
År		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300
Föregående	R0100											197 922
N-9	R0160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29 718	
N-8	R0170	-	-	-	-	-	-	-	-	28 205		
N-7	R0180	-	-	-	-	-	-	-	41 538			
N-6	R0190	-	-	-	-	-	-	39 547				
N-5	R0200	-	-	-	-	-	46 990					
N-4	R0210	-	-	-	-	65 114						
N-3	R0220	-	-	-	100 827							
N-2	R0230	-	-	167 769								
N-1	R0240	-	239 981									
N	R0250	530 130										

		Årets slut (diskonterade data)
		C0360
	R0100	190 307
	R0160	27 561
	R0170	26 072
	R0180	38 170
	R0190	36 356
	R0200	43 163
	R0210	60 285
	R0220	94 982
	R0230	161 251
	R0240	241 452
	R0250	533 421
Total	R0260	1 453 020

Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

160

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar – andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Solvenskapitalkrav

Minimikapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav

R0360

R0370

R0390

R0400

R0500

R0510

R0540

R0550

R0580

R0600

R0620

R0640

Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
-			-	
-			-	-
-			-	-
-			-	-
70 499 710	70 499 710	-	-	-
70 499 710	70 499 710	-	-	
70 499 710	70 499 710	-	-	-
70 499 710	70 499 710	-	-	
17 924 356				
4 481 089				
3,93				
15,73				

Avstämningsreserv

Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder

Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)

Förutsebarautdelningar, utskiftningar och avgifter

Andra primärkapitalposter

Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder

Avstämningsreserv

Förväntade vinster

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet

Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier

R0700

R0710

R0720

R0730

R0740

R0760

R0770

R0780

R0790

C0060	
70 499 710	
-	
-	
62 599 426	
-	
7 900 283	
87 978	
-	
87 978	

S.25.01.21**Solvenskapitalkrav - för företag som omfattas av standardformeln**

Marknadsrisk
 Motpartsrisk
 Teckningsrisk för livförsäkring
 Teckningsrisk för sjukförsäkring
 Teckningsrisk för skadeförsäkring
 Diversifiering
 Immateriell tillgångsrisk

Primärt solvenskapitalkrav**Beräkning av solvenskapitalkrav**

Operativ risk
 Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
 Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter
 Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav**Övrig information om solvenskapitalkrav**

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
 Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående tid
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer
 Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

	Solvenskapitalkrav brutto	Företags- specifika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0080	C0090
R0010	14 381 291		-
R0020	145 393		
R0030	3 674 305	-	-
R0040	642 744	-	-
R0050	-	-	-
R0060	-2 895 730		
R0070	-		
R0100	15 948 003		

	C0100
R0130	287 867
R0140	-
R0150	-489 412
R0160	2 177 897
R0200	17 924 356
R0210	-
R0220	17 924 356
R0400	-
R0410	-
R0420	-
R0430	-
R0440	-

S.28.02.01**Minimikapitalkrav – Minimikapitalkrav – både livförsäkrings- och skadeförsäkringsverksamhet**

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring

	Skadeförsäkrings- verksamhet	Livförsäkrings- verksamhet
	Minimikapitalkrav (NL,NL) Resultat	Minimikapitalkrav (NL,L) Resultat
	C0010	C0020
R0010	233 602	-

Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring

Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada och proportionell återförsäkring

Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring

Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring

Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring

Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring

Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring

Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring

Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring

Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring

Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring

Icke-proportionell sjukåterförsäkring

Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring

Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring

Icke-proportionell egendomsåterförsäkring

	Skadeförsäkrings- verksamhet	Livförsäkrings- verksamhet
	Minimikapitalkrav (L,NL) Resultat	Minimikapitalkrav (L,L) Resultat
	C0070	C0080
R0200	-	4 068 618

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring

**Skadeförsäkrings-
verksamhet****Livförsäkrings-
verksamhet**

	Bästa skattning och försäkrings-tekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet	Premie-inkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna	Bästa skattning och försäkrings-tekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet	Premie-inkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0030	C0040	C0050	C0060
R0020	-	-	-	-
R0030	1 319 607	714 512	-	-
R0040	-	-	-	-
R0050	-	-	-	-
R0060	-	-	-	-
R0070	-	-	-	-
R0080	-	-	-	-
R0090	-	-	-	-
R0100	-	-	-	-
R0110	-	-	-	-
R0120	-	-	-	-
R0130	-	-	-	-
R0140	-	-	-	-
R0150	-	-	-	-
R0160	-	-	-	-
R0170	-	-	-	-

**Skadeförsäkrings-
verksamhet****Livförsäkrings-
verksamhet**

	Bästa skattning och försäkrings-tekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ pecialföretag) beräknade som helhet	Premie-inkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna	Bästa skattning och försäkrings-tekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna
	C0090	C0100	C0110	C0120
R0210	-		98 078 429	
R0220	-		-	
R0230	-		1 053 162	
R0240	-		3 449 078	
R0250		-		514 161 695

Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner
 Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner
 Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring
 Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser
 Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser

Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

	C0130
Linjärt minimikapitalkrav	R0300 4 302 220
Solvenskapitalkrav	R0310 17 924 356
Högsta minimikapitalkrav	R0320 8 065 960
Lägst minimikapitalkrav	R0330 4 481 089
Kombinerat minimikapitalkrav	R0340 4 481 089
Tröskelvärde för minimikapitalkrav	R0350 61 163
	C0130
Minimikapitalkrav	R0400 4 481 089

Beräkning av teoretiskt minimikapitalkrav för livförsäkring och skadeförsäkring

	Skadeförsäkrings-verksamhet	Livförsäkrings-verksamhet
	C0140	C0150
Teoretisk linjärt minimikapitalkrav	R0500 233 602	4 068 618
Teoretiskt solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg (årliga eller senaste beräkningen)	R0510 973 257	16 951 098
Teoretiskt högsta minimikapitalkrav	R0520 437 966	7 627 994
Teoretiskt minsta minimikapitalkrav	R0530 243 314	4 237 775
Teoretiskt kombinerat minimikapitalkrav	R0540 243 314	4 237 775
Tröskelvärde för de teoretiska minimikapitalkravet	R0550 24 663	36 501
Teoretiskt minimikapitalkrav	R0560 243 314	4 237 775

Bilaga 3.3 Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)**S.02.01.02****Balansräkning****Tillgångar**

		Solvens II- värde C0010
Immateriella tillgångar	R0030	0
Uppskjutna skattefordringar	R0040	-
Överskott av pensionsförmåner	R0050	-
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	R0060	22
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	R0070	127 862
Fastighet (annat än för eget bruk)	R0080	-
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	R0090	-
Aktier	R0100	-
Aktier - börsnoterade	R0110	-
Aktier - icke börsnoterade	R0120	-
Obligationer	R0130	-
Statsobligationer	R0140	-
Företagsobligationer	R0150	-
Strukturerade produkter	R0160	-
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	R0170	-
Investeringsfonder	R0180	127 862
Derivat	R0190	-
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	R0200	-
Övriga investeringar	R0210	-
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0220	39 960 747
Lån och hypotekslån	R0230	-
Lån på försäkringsbrev	R0240	-
Lån och hypotekslån till fysiska personer	R0250	-
Andra lån och hypotekslån	R0260	-
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	R0270	6 540
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0280	-
Skadeförsäkring exkl. sjukförsäkring	R0290	-
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	R0300	-
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0310	6 540
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	R0320	6 540
Livförsäkring exkl. sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	R0330	-
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0340	-
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	R0350	-
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	R0360	10 627
Återförsäkringsfordringar	R0370	-
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	R0380	329 178
Egna aktier (direkt innehav)	R0390	-
Fordringar avs. primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	R0400	-
Kontanter och andra likvida medel	R0410	743 356
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	R0420	155 792
Summa tillgångar	R0500	41 334 123

	Solvens II- värde
	C0010
Skulder	
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring	R0510 -
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring (exkl. sjukförsäkring)	R0520 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530 -
Bästa skattning	R0540 -
Riskmarginal	R0550 -
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570 -
Bästa skattning	R0580 -
Riskmarginal	R0590 -
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600 10 454
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610 10 454
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620 7 636
Bästa skattning	R0630 2 710
Riskmarginal	R0640 107
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660 -
Bästa skattning	R0670 -
Riskmarginal	R0680 -
Försäkringstekniska avsättningar - indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690 39 241 675
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700 16 846 701
Bästa skattning	R0710 22 045 261
Riskmarginal	R0720 349 713
Eventualförpliktelser	R0740 -
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750 -
Pensionsåtaganden	R0760 4 218
Depåer från återförsäkrare	R0770 -
Uppskjutna skatteskulder	R0780 196
Derivat	R0790 -
Skulder till kreditinstitut	R0800 -
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810 -
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820 10 303
Återförsäkringsskulder	R0830 1 302
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840 87 354
Efterställda skulder	R0850 -
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860 -
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870 -
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880 53 198
Summa skulder	R0900 39 408 701
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000 1 925 423

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

		Affärsgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)								
		Sjukvårds- försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets- försäkring vid arbetsskada	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motor- fordons- försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport- försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars- försäkring	Kredit- och borgens- försäkring
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premieinkomst										
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130									
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier										
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230									
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader										
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330									
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430									
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200									
Totala kostnader	R1300									

		Affärsgrän för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)			Affärsgrän för: mottagen icke-proportionell återförsäkring				Totalt
		Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Sjuk-försäkring	Olycksfall	Sjöfart, luftfart, transport	Fastigheter	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				-	-	-	-	-
Återförsäkrarens andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200								-
Totala kostnader	R1300								-

		Affärsgrän för: livförsäkringsförpliktelser						Livåterförsäkringsförpliktelser		Totalt
		Sjuk- försäkring	Försäkring med rätt till överskott	Fond- försäkring och index- försäkring	Annan livförsäkring	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkring savtal som härör från sjukförsäkrings- åtaganden	Livräntor som härör från skade- försäkrings-avtal och som avser andra försäkrings- förpliktelser än sjukförsäkrings- förpliktelser	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring	Livåter- försäkring	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premieinkomst										
Brutto	R1410	3 057	-	16 258	-	-	-	-	-	19 315
Återförsäkrares andel	R1420	3 187	-	2 314	-	-	-	-	-	5 502
Netto	R1500	-130	-	13 944	-	-	-	-	-	13 814
Intjänade premier										
Brutto	R1510	3 057	-	16 258	-	-	-	-	-	19 315
Återförsäkrares andel	R1520	3 187	-	2 314	-	-	-	-	-	5 502
Netto	R1600	-130	-	13 944	-	-	-	-	-	13 814
Inträffade skadekostnader										
Brutto	R1610	-1 032	-	24 687	-	-	-	-	-	23 655
Återförsäkrares andel	R1620	-340	-	1 403	-	-	-	-	-	1 063
Netto	R1700	-692	-	23 284	-	-	-	-	-	22 592
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto	R1710	-	-	-161	-	-	-	-	-	-161
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-	-	-161	-	-	-	-	-	-161
Uppkomna kostnader	R1900	285	-	462 443	-	-	-	-	-	462 728
Övriga kostnader	R2500									3 214
Totala kostnader	R2600									465 942

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – skadeförsäkringsåtaganden						Länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	
	R0010		-	-	-	-	-		
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	-	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	-	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	-	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	-	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200								-
Totala kostnader	R1300								-

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst och hemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		-	-	-	-	-	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Premieinkomst								
Brutto	R1410	19 315	-	-	-	-	-	19 315
Återförsäkrares andel	R1420	5 502	-	-	-	-	-	5 502
Netto	R1500	13 814	-	-	-	-	-	13 814
Intjänade premier								
Brutto	R1510	19 315	-	-	-	-	-	19 315
Återförsäkrares andel	R1520	5 502	-	-	-	-	-	5 502
Netto	R1600	13 814	-	-	-	-	-	13 814
Inträffade skadekostnader								
Brutto	R1610	23 655	-	-	-	-	-	23 655
Återförsäkrares andel	R1620	1 063	-	-	-	-	-	1 063
Netto	R1700	22 592	-	-	-	-	-	22 592
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto	R1710	-161	-	-	-	-	-	-161
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-161	-	-	-	-	-	-161
Uppkomna kostnader	R1900	462 728	-	-	-	-	-	462 728
Övriga kostnader	R2500							3 214
Totala kostnader	R2600							465 942

S.12.01.02**Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring****Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet**

Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som summan av bästa skattning och riskmarginal**Bästa skattning****Bästa skattning, brutto**

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal**Belopp avseende övergångsåtgärden för försäkringstekniska avsättningar**

Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

	Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring			Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skade-försäkringsavtal som härrör från andra försäkrings-åtaganden än sjukförsäkrings-åtaganden	Mottagen åter-försäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och index-försäkring)
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070			
R0010	-	16 846 718			-			-	-	16 846 718
R0020										
	-	-			-			-	-	-
R0030	-		22 045 261	-		-	-	-	-	22 045 261
R0080	-		-	-		-	-	-	-	-
R0090	-		22 045 261	-		-	-	-	-	22 045 261
R0100	-	349 713			-			-	-	349 713
R0110	-	-			-			-	-	-
R0120	-		-	-		-	-	-	-	-
R0130	-	-			-			-	-	-
R0200	-	39 241 692			-			-	-	39 241 692

**Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet**

Totala medel som kan återkrävas enligt
återförsäkring/från specialföretag och
finansiell återförsäkring efter anpassning för
förväntade förluster till följd av
motpartsfallissemang associerat med
återförsäkring som helhet

**Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som summan av bästa
skattning och riskmarginal****Bästa skattning****Bästa skattning, brutto**

Det totala belopp som kan återkrävas från
återförsäkring och specialföretag efter
justering för förväntade förluster till följd av
att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan
återkrävas från återförsäkring och
specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal**Belopp avseende övergångsåtgärden för
försäkringstekniska avsättningar**

Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

	Sjukförsäkring som liknar livförsäkring			Skadeliv- räntor till följd av skade- försäkrings- avtal som härrör från sjukförsäkring såtaganden	Mottagen åter- försäkring, Sjuk- försäkring	Totalt, sjuk- försäkring som liknar liv- försäkring
	Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier				
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
R0010	7 636			-	-	7 636
R0020	6 540			-	-	6 540
R0030		2 710	-	-	-	2 710
R0080		-	-	-	-	-
R0090		2 710	-	-	-	2 710
R0100	107			-	-	107
R0110	-			-	-	-
R0120		-	-	-	-	-
R0130	-			-	-	-
R0200	10 454			-	-	10 454

S.23.01.01

Kapitalbas

Primärkapital före avdrag för ägarintressen i andra finansiella sektorer enligt artikel 68 i delegerade förordning (EU) nr 2015/35

Stamaktiekapital (egna aktier brutto)

R0010

Överkursfond relaterad till stamaktiekapital

R0030

Garantikapital, medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag

R0040

Efterställda medlemskonton

R0050

Överskottsmedel

R0070

Preferensaktier

R0090

Överkursfond relaterad till preferensaktier

R0110

Avstämningsreserv

R0130

Efterställda skulder

R0140

Ett belopp som är lika med värdet av uppskjutna skattefordringar netto

R0160

Andra kapitalbasposter som godkänts av tillsynsmyndigheten som primärkapital som ej specificeras ovan

R0180

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

Kapitalbas från den finansiella redovisningen som inte bör ingå i avstämningsreserven och inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som kapitalbas enligt Solvens II

R0220

Avdrag

Avdrag för ägarintressen i finansinstitut och kreditinstitut

R0230

Totalt primärkapital efter avdrag

R0290

Tilläggskapital

Obetalt och ej infordrat garantikapital inlösningsbart på begäran

R0300

Obetalt och ej infordrat garantikapital, obetalda och ej infordrade medlemsavgifter eller motsvarande primärkapitalpost för ömsesidiga och liknande företag, som kan inlösas på begäran

R0310

Obetalda och ej infordrade preferensaktier inlösningsbara på begäran

R0320

Ett rättsligt bindande åtagande att på begäran teckna och betala för efterställda skulder

R0330

Bankkreditiv och garantier enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

R0340

Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
40 000	40 000		-	
-	-		-	
-	-		-	
-		-	-	-
-	-			
-		-	-	-
1 455 573	1 455 573			
-		-	-	-
-				-
429 850	429 850	-	-	-
-				
-		-	-	
1 925 423	1 925 423	-	-	-
-				
-			-	
-				
-			-	-
-			-	-
-			-	

Andra bankkreditiv och garantier än enligt artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar – andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Solvenskapitalkrav

Minimikapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav

	Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0350	-			-	-
R0360	-			-	
R0370	-			-	-
R0390	-			-	-
R0400	-			-	-
R0500	1 925 423	1 925 423	-	-	-
R0510	1 925 423	1 925 423	-	-	
R0540	1 925 423	1 925 423	-	-	-
R0550	1 925 423	1 925 423	-	-	
R0580	1 301 433				
R0600	325 358				
R0620	1,48				
R0640	5,92				

Avstämningsreserv

Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder

Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)

Förutsebar utdelningar, utskiftningar och avgifter

Andra primärkapitalposter

Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder

Avstämningsreserv

Förväntade vinster

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet

Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier

	C0060
R0700	1 925 423
R0710	-
R0720	-
R0730	469 850
R0740	-
R0760	1 455 573
R0770	-
R0780	-
R0790	-

S.25.01.21**Solvenskapitalkrav - för företag som omfattas av standardformeln**

Marknadsrisk
 Motpartsrisk
 Teckningsrisk för livförsäkring
 Teckningsrisk för sjukförsäkring
 Teckningsrisk för skadeförsäkring
 Diversifiering
 Immateriell tillgångsrisk
Primärt solvenskapitalkrav

Beräkning av solvenskapitalkrav

Operativ risk
 Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
 Kapitalkrav för verksamhet som drivs i enlighet med art. 4 i direktiv 2003/41/EG

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav**Övrig information om solvenskapitalkrav**

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
 Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående tid
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för matchningsjusteringsportföljer
 Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för artikel 304

	Solvenskapitalkrav brutto	Företags- specifika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0080	C0090
R0010	787 595		-
R0020	32 306		
R0030	729 807	-	-
R0040	310	-	-
R0050	-	-	-
R0060	-339 185		
R0070	-		
R0100	1 210 832		

	C0100
R0130	47 410
R0140	-
R0160	43 191
R0200	1 301 433
R0210	-
R0220	1 301 433
R0400	-
R0410	-
R0420	-
R0430	-
R0440	-

S.28.01.01**Minimikapitalkrav – enbart livförsäkrings- eller enbart skadeförsäkrings- eller skadeåterförsäkringsverksamhet****Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring**

Minimikapitalkrav_{NL} Resultat

R0010

-

C0010

Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet

Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna

C0020

C0030

Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0020	-	-
Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring	R0030	-	-
Trygghetsförsäkring vid arbetsskada och proportionell återförsäkring	R0040	-	-
Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring	R0050	-	-
Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0060	-	-
Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring	R0070	-	-
Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring	R0080	-	-
Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0090	-	-
Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring	R0100	-	-
Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0110	-	-
Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring	R0120	-	-
Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring	R0130	-	-
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	R0140	-	-
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	R0150	-	-
Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring	R0160	-	-
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	R0170	-	-

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring

Minimikapitalkrav_L Resultat		C0040
	R0200	272 775

	Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/ specialföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna	
	C0050	C0060	
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner	R0210	-	
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner	R0220	-	
Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0230	38 891 978	
Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser	R0240	10 347	
Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser	R0250		448 752

Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

		C0070
Linjärt minimikapitalkrav	R0300	272 775
Solvenskapitalkrav	R0310	1 301 43
Högsta minimikapitalkrav	R0320	585 645
Lägsta minimikapitalkrav	R0330	325 358
Kombinerat minimikapitalkrav	R0340	325 358
Tröskelvärde för minimikapitalkrav	R0350	36 501
		C0070
Minimikapitalkrav	R0400	325 358

Bilaga 3.4 KPA Livförsäkring AB (publ)

S.02.01.02

Balansräkning

Tillgångar

Immateriella tillgångar
Uppskjutna skattefordringar
Överskott av pensionsförmåner
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)
Fastighet (annat än för eget bruk)
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag
Aktier
Aktier - börsnoterade
Aktier - icke börsnoterade
Obligationer
Statsobligationer
Företagsobligationer
Strukturerade produkter
Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter
Investeringsfonder
Derivat
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel
Övriga investeringar
Tillgångar som innehas för index-reglerade avtal och fondförsäkringsavtal
Lån och hypotekslån
Lån på försäkringsbrev
Lån och hypotekslån till fysiska personer
Andra lån och hypotekslån
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring
Skadeförsäkring exkl. sjukförsäkring
Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring
Livförsäkring exkl. sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare
Återförsäkringsfordringar
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)
Egna aktier (direkt innehav)
Fordringar avs. primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats
Kontanter och andra likvida medel
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans
Summa tillgångar

	Solvens II- värde
	C0010
R0030	-
R0040	-
R0050	-
R0060	-
R0070	5 102 060
R0080	-
R0090	300 000
R0100	1 363 294
R0110	1 362 694
R0120	600
R0130	3 424 922
R0140	1 048 683
R0150	2 376 238
R0160	-
R0170	-
R0180	-
R0190	2 763
R0200	10 799
R0210	283
R0220	-
R0230	-
R0240	-
R0250	-
R0260	-
R0270	-
R0280	-
R0290	-
R0300	-
R0310	-
R0320	-
R0330	-
R0340	-
R0350	-
R0360	275
R0370	-
R0380	36 088
R0390	-
R0400	-
R0410	83 161
R0420	-
R0500	5 221 584

	Solvens II- värde C0010
Skulder	
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring	R0510 -
Försäkringstekniska avsättningar - skadeförsäkring (exkl. sjukförsäkring)	R0520 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0530 -
Bästa skattning	R0540 -
Riskmarginal	R0550 -
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	R0560 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0570 -
Bästa skattning	R0580 -
Riskmarginal	R0590 -
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0600 1 119 040
Försäkringstekniska avsättningar - sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	R0610 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0620 -
Bästa skattning	R0630 -
Riskmarginal	R0640 -
Försäkringstekniska avsättningar - livförsäkring (exkl. sjukförsäkring samt indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	R0650 1 119 040
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0660 -
Bästa skattning	R0670 937 218
Riskmarginal	R0680 181 822
Försäkringstekniska avsättningar - indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	R0690 -
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	R0700 -
Bästa skattning	R0710 -
Riskmarginal	R0720 -
Eventualförpliktelser	R0740 -
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	R0750 1 555 060
Pensionsåtaganden	R0760 349
Depåer från återförsäkrare	R0770 -
Uppskjutna skatteskulder	R0780 120 294
Derivat	R0790 886
Skulder till kreditinstitut	R0800 -
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	R0810 -
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	R0820 -
Återförsäkringsskulder	R0830 -
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	R0840 29 891
Efterställda skulder	R0850 -
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	R0860 -
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	R0870 -
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	R0880 250
Summa skulder	R0900 2 825 770
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	R1000 2 395 814

S.05.01.02

Premier, ersättningar och kostnader per affärsgren

		Affärsgren för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)								
		Sjukvårds- försäkring	Försäkring avseende inkomstskydd	Trygghets- försäkring vid arbetsskada	Ansvarsförsäkring för motorfordon	Övrig motor- fordons- försäkring	Sjö-, luftfarts- och transport- försäkring	Försäkring mot brand och annan skada på egendom	Allmän ansvars- försäkring	Kredit- och borgens- försäkring
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Premieinkomst										
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130									
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier										
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230									
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader										
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330									
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430									
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200									
Totala kostnader	R1300									

		Affärsgrän för: skadeförsäkring och återförsäkringsförpliktelser (direkt försäkring och beviljad proportionell återförsäkring)			Affärsgrän för: mottagen icke-proportionell återförsäkring				Totalt
		Rättsskydds-försäkring	Assistans-försäkring	Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag	Sjuk-försäkring	Olycksfall	Sjöfart, luftfart, transport	Fastigheter	
		C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	
Premieinkomst									
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier									
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader									
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar									
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-					-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-					-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430				-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200								-
Totala kostnader	R1300								-

		Affärsgrän för: livförsäkringsförpliktelser						Livåterförsäkringsförpliktelser		Totalt
		Sjuk-försäkring	Försäkring med rätt till överskott	Fond-försäkring och index-försäkring	Annan livförsäkring	Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Livräntor som härrör från skadeförsäkrings-avtal och som avser andra försäkrings-förpliktelser än sjukförsäkrings-förpliktelser	Sjukförsäkring mottagen återförsäkring	Livåter-försäkring	
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0300
Premieinkomst										
Brutto	R1410	-	-	-	366 595	-	-	-	-	366 595
Återförsäkrares andel	R1420	-	-	-	274	-	-	-	-	274
Netto	R1500	-	-	-	366 321	-	-	-	-	366 321
Intjänade premier										
Brutto	R1510	-	-	-	366 595	-	-	-	-	366 595
Återförsäkrares andel	R1520	-	-	-	274	-	-	-	-	274
Netto	R1600	-	-	-	366 321	-	-	-	-	366 321
Inträffade skadekostnader										
Brutto	R1610	-	-	-	287 718	-	-	-	-	287 718
Återförsäkrares andel	R1620	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1700	-	-	-	287 718	-	-	-	-	287 718
Ändringar inom övriga avsättningar										
Brutto	R1710	-	-	-	-19 602	-	-	-	-	-19 602
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-	-	-	-19 602	-	-	-	-	-19 602
Uppkomna kostnader	R1900	-	-	-	38 884	-	-	-	-	38 884
Övriga kostnader	R2500									-
Totala kostnader	R2600									38 884

S.05.02.01

Premier, ersättningar och kostnader per land

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – skadeförsäkringsåtaganden					Länder där bruttopremie- inkomsterna är högst och hemland
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		-	-	-	-	-	
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Premieinkomst								
Brutto – direkt försäkring	R0110	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0130	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0140	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0200	-	-	-	-	-	-	-
Intjänade premier								
Brutto – direkt försäkring	R0210	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0220	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0230	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0240	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0300	-	-	-	-	-	-	-
Inträffade skadekostnader								
Brutto – direkt försäkring	R0310	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0320	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0330	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0340	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0400	-	-	-	-	-	-	-
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto – direkt försäkring	R0410	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen proportionell återförsäkring	R0420	-	-	-	-	-	-	-
Brutto – mottagen icke-proportionell återförsäkring	R0430	-	-	-	-	-	-	-
Återförsäkrares andel	R0440	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R0500	-	-	-	-	-	-	-
Uppkomna kostnader	R0550	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kostnader	R1200							-
Totala kostnader	R1300							-

		Hemland	De fem länder där bruttopremieinkomsterna är högst – livförsäkringsåtaganden					De fem länder där bruttopremie- inkomsterna är högst och hemland
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		-	-	-	-	-	
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Premieinkomst								
Brutto	R1410	366 595	-	-	-	-	-	366 595
Återförsäkrares andel	R1420	274	-	-	-	-	-	274
Netto	R1500	366 321	-	-	-	-	-	366 321
Intjänade premier								
Brutto	R1510	366 595	-	-	-	-	-	366 595
Återförsäkrares andel	R1520	274	-	-	-	-	-	274
Netto	R1600	366 321	-	-	-	-	-	366 321
Inträffade skadekostnader								
Brutto	R1610	287 718	-	-	-	-	-	287 718
Återförsäkrares andel	R1620	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1700	287 718	-	-	-	-	-	287 718
Ändringar inom övriga avsättningar								
Brutto	R1710	-19 602	-	-	-	-	-	-19 602
Återförsäkrares andel	R1720	-	-	-	-	-	-	-
Netto	R1800	-19 602	-	-	-	-	-	-19 602
Uppkomna kostnader	R1900	38 884	-	-	-	-	-	38 884
Övriga kostnader	R2500							-
Totala kostnader	R2600							38 884

S.12.01.02**Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT sjukförsäkring****Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet**

Totala medel som kan återkrävas från återförsäkring/specialföretag och finansiell återförsäkring efter justering för förväntade förluster till följd av motpartsfallissemang associerat med försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet

**Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som summan av bästa
skattning och riskmarginal****Bästa skattning****Bästa skattning, brutto**

Det totala belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag efter justering för förväntade förluster till följd av att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan återkrävas från återförsäkring och specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal**Belopp avseende övergångsåtgärden för
försäkringstekniska avsättningar**

Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

	Försäkring med rätt till överskott	Fondförsäkring och indexförsäkring			Annan livförsäkring			Skadelivräntor till följd av skade- försäkringsavtal som härrör från andra försäkrings- åtaganden än sjukförsäkrings- åtaganden	Mottagen åter- försäkring	Totalt (livförsäkring utom sjukförsäkring, inkl. fond- och index- försäkring)
	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
R0010	-	-			-			-	-	-
R0020	-	-			-			-	-	-
R0030	-		-	-		937 218	-	-	-	937 218
R0080	-			-	-	-	-	-	-	-
R0090	-			-	-	937 218	-	-	-	937 218
R0100	-	-			181 822			-	-	181 822
R0110	-	-			-			-	-	-
R0120	-		-	-		-	-	-	-	-
R0130	-	-			-			-	-	-
R0200	-	-			1 119 040			-	-	1 119 040

**Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet**

Totala medel som kan återkrävas enligt
återförsäkring/från specialföretag och
finansiell återförsäkring efter anpassning för
förväntade förluster till följd av
motpartsfallissemang associerat med
återförsäkring som helhet

**Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som summan av bästa
skattning och riskmarginal****Bästa skattning****Bästa skattning, brutto**

Det totala belopp som kan återkrävas från
återförsäkring och specialföretag efter
justering för förväntade förluster till följd av
att motparten fallerar

Bästa skattning minus belopp som kan
återkrävas från återförsäkring och
specialföretag och finansiell återförsäkring

Riskmarginal**Belopp avseende övergångsåtgärden för
försäkringstekniska avsättningar**

Försäkringstekniska avsättningar
beräknade som helhet

Bästa skattning

Riskmarginal

Försäkringstekniska avsättningar – totalt

	Sjukförsäkring som liknar livförsäkring					
		Avtal utan optioner och garantier	Avtal med optioner eller garantier	Skadeliv-räntor till följd av skade-försäkrings-avtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden	Mottagen åter- försäkring, Sjuk- försäkring	Totalt, sjuk- försäkring som liknar liv- försäkring
	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
R0010	-			-	-	-
R0020	-			-	-	-
R0030	-	-	-	-	-	-
R0080	-	-	-	-	-	-
R0090	-	-	-	-	-	-
R0100	-			-	-	-
R0110	-			-	-	-
R0120	-	-	-	-	-	-
R0130	-			-	-	-
R0200	-			-	-	-

S.23.01.01
Kapitalbas
**Primärkapital före avdrag för
ägarintressen i andra finansiella
sektorer enligt artikel 68 i
delegerade förordning (EU) nr
2015/35**

Stamaktiekapital (egna aktier brutto)

Överkursfond relaterad till
stamaktiekapitalGarantikapital, medlemsavgifter eller
motsvarande primärkapitalpost för
ömsesidiga och liknande företag

Efterställda medlemskonton

Överskottsmedel

Preferensaktier

Överkursfond relaterad till
preferensaktier

Avstämningsreserv

Efterställda skulder

Ett belopp som är lika med värdet av
uppskjutna skattefordringar nettoAndra kapitalbasposter som
godkänts av tillsynsmyndigheten
som primärkapital som ej
specificeras ovan
**Kapitalbas från den finansiella
redovisningen som inte bör ingå i
avstämningsreserven och inte
uppfyller kriterierna för att
klassificeras som kapitalbas
enligt Solvens II**
Kapitalbas från den finansiella
redovisningen som inte bör ingå i
avstämningsreserven och inte
uppfyller kriterierna för att
klassificeras som kapitalbas enligt
Solvens II
Avdrag
Avdrag för ägarintressen i
finansinstitut och kreditinstitut
Totalt primärkapital efter avdrag
Tilläggskapital
Obetalt och ej infordrat garantikapital
inlösningsbart på begäranObetalt och ej infordrat
garantikapital, obetalda och ej
infordrade medlemsavgifter eller
motsvarande primärkapitalpost för
ömsesidiga och liknande företag,
som kan inlösas på begäranObetalda och ej infordrade
preferensaktier inlösningsbara på
begäranEtt rättsligt bindande åtagande att på
begäran teckna och betala för
efterställda skulderBankkreditiv och garantier enligt
artikel 96.2 i direktiv 2009/138/EGAndra bankkreditiv och garantier än
enligt artikel 96.2 i direktiv
2009/138/EG

Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010 720	720		-	
R0030 -	-		-	
R0040 -	-		-	
R0050 -		-	-	-
R0070 2 339 037	2 339 037			
R0090 -		-	-	-
R0110 -		-	-	-
R0130 56 056	56 056			
R0140 -		-	-	-
R0160 -				-
R0180 -	-	-	-	-
R0220 -				
R0230 -	-	-	-	
R0290 2 395 814	2 395 814	-	-	-
R0300 -			-	
R0310 -			-	
R0320 -			-	-
R0330 -			-	-
R0340 -			-	
R0350 -			-	-

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Framtida fodran av ytterligare bidrag från medlemmar – andra än enligt artikel 96.3 första stycket i direktiv 2009/138/EG

Annat tilläggskapital

Sammanlagt tilläggskapital

Tillgänglig och medräkningsbar kapitalbas

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total tillgänglig kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka solvenskapitalkravet

Total medräkningsbar kapitalbas för att täcka minimikapitalkravet

Solvenskapitalkrav

Minimikapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till solvenskapitalkrav

Medräkningsbar kapitalbas i förhållande till minimikapitalkrav

	Totalt	Nivå 1 – utan begränsningar	Nivå 1 – begränsad	Nivå 2	Nivå 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0360	-			-	
R0370	-			-	-
R0390	-			-	-
R0400	-			-	-
R0500	2 395 814	2 395 814	-	-	-
R0510	2 395 814	2 395 814	-	-	
R0540	2 395 814	2 395 814	-	-	-
R0550	2 395 814	2 395 814	-	-	
R0580	748 319				
R0600	231 556				
R0620	3,20				
R0640	10,35				

Avstämningsreserv

Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder

Egna aktier (som innehas direkt och indirekt)

Förutsebarutdelningar, utskiftningar och avgifter

Andra primärkapitalposter

Justering för kapitalbasposter med begränsningar med avseende på matchningsjusteringsportföljer och separata fonder

Avstämningsreserv

Förväntade vinster

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – livförsäkringsverksamhet

Förväntade vinster som ingår i framtida premier – skadeförsäkringsverksamhet

Totala förväntade vinster som ingår i framtida premier

	C0060
R0700	2 395 814
R0710	-
R0720	-
R0730	2 339 757
R0740	-
R0760	56 056
R0770	-
R0780	-
R0790	-

S.25.01.21

Solvenskapitalkrav - för företag som omfattas av standardformeln

Marknadsrisk
 Motpartsrisk
 Teckningsrisk för livförsäkring
 Teckningsrisk för sjukförsäkring
 Teckningsrisk för skadeförsäkring
 Diversifiering
 Immateriell tillgångsrisk
Primärt solvenskapitalkrav

	Solvenskapitalkrav brutto	Företags- specifika parametrar	Förenklingar
	C0110	C0080	C0090
R0010	579 601		-
R0020	5 415		
R0030	481 563	-	-
R0040	-	-	-
R0050	-	-	-
R0060	-223 786		
R0070	-		
R0100	842 793		

Beräkning av solvenskapitalkrav

Operativ risk
 Förlusttäckningskapacitet i försäkringstekniska avsättningar
 Förlusttäckningskapacitet i uppskjutna skatter

Solvenskapitalkrav exklusive kapitaltillägg

Kapitaltillägg redan infört

Solvenskapitalkrav

Övrig information om solvenskapitalkrav

Kapitalkrav för undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk
 Totalt belopp för teoretiska solvenskapitalkrav för återstående tid
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för separata fonder
 Totalt belopp för teoretiskt solvenskapitalkrav för
 matchningsjusteringsportföljer
 Diversifieringseffekter till följd av aggregering av nSCR separata fonder för
 artikel 304

	C0100
R0130	10 677
R0140	-
R0150	-105 151
R0200	748 319
R0210	-
R0220	748 319
R0400	-
R0410	-
R0420	-
R0430	-
R0440	-

S.28.01.01**Minimikapitalkrav – enbart livförsäkrings- eller enbart skadeförsäkrings- eller skadeåterförsäkringsverksamhet****Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för skadeförsäkring**

	C0010				
Minimikapitalkrav _{NL} Resultat	R0010	-			
			Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specia lföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna	
			C0020	C0030	
Sjukvårdsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0020	-	-	-	
Försäkring avseende inkomstskydd och proportionell återförsäkring	R0030	-	-	-	
Trygghetsförsäkring vid arbetsskada och proportionell återförsäkring	R0040	-	-	-	
Ansvarsförsäkring för motorfordon och proportionell återförsäkring	R0050	-	-	-	
Övrig motorfordonsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0060	-	-	-	
Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring och proportionell återförsäkring	R0070	-	-	-	
Försäkring mot brand och annan skada på egendom och proportionell återförsäkring	R0080	-	-	-	
Allmän ansvarsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0090	-	-	-	
Kredit- och borgensförsäkring och proportionell återförsäkring	R0100	-	-	-	
Rättsskyddsförsäkring och proportionell återförsäkring	R0110	-	-	-	
Assistansförsäkring och proportionell återförsäkring	R0120	-	-	-	
Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag och proportionell återförsäkring	R0130	-	-	-	
Icke-proportionell sjukåterförsäkring	R0140	-	-	-	
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring	R0150	-	-	-	
Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring	R0160	-	-	-	
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring	R0170	-	-	-	

Linjär formelkomponent för försäkrings- och återförsäkringsförpliktelser för livförsäkring

	C0040				
Minimikapitalkrav _L Resultat	R0200	231 556			
			Bästa skattning och försäkringstekniska avsättningar netto (efter återförsäkring/specia lföretag) beräknade som helhet	Premieinkomst netto (efter återförsäkring) under de senaste 12 månaderna	
			C0050	C0060	
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – garanterade förmåner	R0210	-	-	-	
Förpliktelser med rätt till andel i överskott – diskretionära förmåner	R0220	-	-	-	
Försäkringsförpliktelser med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	R0230	-	-	-	
Annan liv(åter)försäkrings- och sjuk(åter)försäkringsförpliktelser	R0240	937 218	-	-	
Sammanlagd risksumma för alla liv(åter)försäkringsförpliktelser	R0250		-	-	302 677 107

Övergripande beräkning av minimikapitalkrav

	C0070	
Linjärt minimikapitalkrav	R0300	231 556
Solvenskapitalkrav	R0310	748 319
Högsta minimikapitalkrav	R0320	336 744
Lägsta minimikapitalkrav	R0330	187 080
Kombinerat minimikapitalkrav	R0340	231 556
Tröskelvärde för minimikapitalkrav	R0350	36 501
	C0070	
Minimikapitalkrav	R0400	231 556